DÖNEM : 18 CİLT : 2 YASAMA YILI : 1

T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

22 nci Birleşim

16 . 2 . 1988 Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	382
II. — GELEN KÂĞITLAR	383
III. — YOKLAMA	385
IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	385
A) Gündem Dışı Konuşmalar	385
1. — Kırklareli Milletvekili İrfan Gürpınar'ın, Batı Trakya Türklerinin sorunları ve bu konudaki son gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması	385:388
2. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün 4 Şubatta aldığı ekonomik tedbirlerden sonra, 1988 Yılı Bütçe Yasa Tasarısı ile ortaya çıkacak tabloya ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Yusuf Bozkurt Özal'ın cevabı	388:393
3. — Siirt Milletvekili Mehmet Abdurrezak Ceylan'ın, iktidar partisinin, işçi ve işçi sendikalarıyla ilgili tutum ve davranışları ile Türk işçisinin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılara ilişkin gündem dışı konuşması	393:397
B) Gensoru, Genel Görüşme, Meclis Soruşturması ve Meclis Araştırması Önergeleri	397
1. — Artvin Milletvekili Ayhan Arifağaoğlu ve 17 arkadaşının, Çernobil nükleer reaktör kazasının neden olduğu radyoaktif kirlenmenin ülkemizdeki boyutlarını ve bu konuda alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)	397:399
2. — Zonguldak Milletvekili Tevfik Ertüzün ve 10 arkadaşının, gelir ve refah dağılımındaki	

Sayfa

mevcut durumu ve bu konuda alınması gerekli tedbirleri tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6) 399:401

V. — SEÇİMLER 401

1. — Millî Savunma Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim 401

VI. — GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI 401

A) Öngörüşmeler 401

1. — Diyarbakır Milletvekili Hikmet Çetin ve 26 arkadaşının, enflasyon ve hayat pahalılığının ekonomik ve toplumsal yaşamda yarattığı sorunları ve bu konuda alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4) 401:415

VII. — SORULAR VE CEVAPLAR 416

A) Sözlü Sorular ve Cevapları 416

1. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, olağanüstü hal ilan edilen illerde bazı okul binalarının askerî amaçla ya da karakol olarak kullanıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/3) 416

2. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, işçi, memur ve emekliler ile dul ve yetimlerinin ekonomik sorunlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/6) 416

Sayfa

3. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, 1987 yılı sonunda yayınlanan «İcraatın İçinden Programı»nda Kütahya İli Merkez İlçesine bağlı Köprüören Köyüne yer verilmesinin nedenine ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Adnan Kahveci'nin cevabı (6/7) 416:421

4. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyacı olan zırhlı araç ve gereçlerin alımında bir A.B.D. firmasının tercih edilmesinin nedenine ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/9) 421

5. — Siirt Milletvekili Mehmet Abdurrezak Ceylan'ın, olağanüstü hal ilan edilen illerde ateşli silah ruhsatı almak için yapılan müracaatlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/10) 421:422

6. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Adnan Menderes Havaalanı'nın teknik donanımının eksik olduğu iddiasına ve diğer havaalanlarında da bu tür eksiklikler bulunup bulunmadığına ilişkin sorusu ve Ulaştırma Bakanı Ekrem Pakdemirli'nin cevabı (6/12) 422:426

7. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 1983 - 1987 yıllarında görevlerine son verilen, haklarında nakil işlemi uygulanan ve müfettişlik sınavına tabi tutulan öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/15) 426

Sayfa

8. — Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu'nun, Balıkesir İlline yeni bir televizyon yansıtıcısının ne zaman kurulacağına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Adnan Kahveci'nin cevabı (6/16) 427:429

9. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, 6.11.1983-31.12.1987 tarihleri arasında hangi ülkelerden ne miktar borç alındığına ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Yusuf Bozkurt Özal'ın cevabı (6/17) 429:435

10. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, fitre, zekat, kurban derisi ve bağırsakların topmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının başarılı olamadıkları iddiasına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in cevabı (6/18) 435:438

11. — Tokat Milletvekili Kâzım Özev'in, yapımı tamamlanan Tokat il merkezindeki doğumevinin hizmete açılmamasının nedenin ilişkin sorusu ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Bülent Akarcalı'nın cevabı (6/19) 438:439

12. — İstanbul Milletvekili Mehmet Moğultay'ın, kamu konutlarının tahsis gayesine ve kira bedellerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/20) 439

13. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Anadolu Bankasına yüz milyon liranın üzerinde borcu bulunup da 31.12.1987 tarihi itibariyle borcunu ödememiş olan kişi ve kurumlara ve tahsil edilemeyen banka alacakları hakkında ne gibi işlem yapıldığına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/21) 439:440

14. — İzmir Milletvekili Mehmet Turan Bayazıt'ın, 3392 sayılı Yasa ile kurulan ilçelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/22) 440

15. — Hatay Milletvekili Turhan Hırfanoğlu'nun, 1987 ve 1988 yıllarındaki taşkınlar nedeniyle Hatay İline bağlı bazı ilçe ve köylerde zarara uğrayan vatandaşlara ne gibi yardımlar yapıldığına ve taşkınların önlenmesi için alınacak tedbirlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/23) 440

16. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, 16.1.1988 - 27.1.1988 tarihleri arasında gerçekleştirilen plastik ve deri terlik ihracatına ve bu terlikler için Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan yapılacak ödemeye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/24) 440:441

B) Yazılı Sorular ve Cevapları 441

1. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin Santaş Firmasındaki alacağını tahsil edip edemediğine ilişkin sorusu ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı H. Hüsnü Doğan'ın yazılı cevabı (7/13) 441:442

2. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, kredi verildiği ve teşvik tedbirlerinden yararlandırıldığı iddia edilen bir firmadan teminat alınıp alınmadı-

Sayfa

ğına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı İsmet Kaya Erdem'in yazılı cevabı (7/19) 443:444

3. — Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın, İncirlik Ortak Savunma Tesisine ilişkin Başbakandan sorusu ve Dışişleri Bakanı A. Mesut Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/21) 444:446

4. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Yasası gereğince kimlere ne miktar yardım yapıldığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in yazılı cevabı (7/23) 446:453

5. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 29.11.1987 tarihine kadar Afyon İlinde kimlere ne miktar yardım yapıldığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in yazılı cevabı (7/26) 453:457

Sayfa

6. — Sakarya Milletvekili Mehmet Gölhan'ın, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 1986 ve 1987 yıllarında kaç kişiye ne kadar yardım yapıldığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in yazılı cevabı (7/31) 458:459

7. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, süne böceğinin Trakya'da 1987 yılında meydana getirdiği zarara ve alınması gerekli tedbirlere ilişkin sorusu ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı H. Hüsnü Doğan'ın yazılı cevabı (7/33) 459:460

8. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, Bakanlık yurt dışı teşkilatı için gerçekleştirilen büro malzemesi ve kırtasiye alımlarına ve bu teşkilata ait binaların güvenlik donatımına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı A. Mesut Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/43) 460:463

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Kars Milletvekili Mahmut Alınak, işkence ve dayağın ortadan kaldırılması ile alınması gerekli önlemler ve bunu sağlamak üzere hazırlanacak yasa teklifi için güçbirliği yapılması konularında gündem dışı bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Recep Ercüment Konukman'ın, Millî Savunma Komisyonundan çekildiğine dair önergesi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Hakkında gensoru açılması istenilen bakan yerine, Başbakan veya görevlendireceği bir diğer bakanın konuşma yapıp yapamayacağına ilişkin usul görüşmeleri yapıldı.

Konya Milletvekili Vefa Tanır ve 31 arkadaşının, şahsı ile ilgili olarak kamuoyunda yer alan itham, haber ve yorumlar nedeniyle görevini hakkıyla ve

tartışmasız bir biçimde yerine getirmesinin mümkün olmadığı (11/1)

Antalya Milletvekili Deniz Baykal ve 27 arkadaşının, şahsı ile ilgili olarak kamuoyunda ortaya atılan iddialar karşısında Bakanlığını ilgilendiren konularda gerekli etkinliği gösteremeyeceği (11/2)

İddialarıyla, Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesinin gündeme alınıp alınmaması konusundaki öngörüşmeler tamamlandı; yapılan oylama sonucunda gündeme alınması reddedildi.

16 Şubat 1988 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime saat 19.08'de son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Abdulhalim Aras

Kâtip Üye
Kastamonu
Nurhan Tekinel

Kâtip Üye
Samsun
Mehmet Akarca

II. — GELEN KÂĞITLAR

12 . 2 . 1988 Cuma

Tasarı

1. — 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisinin Bazı Maddelerinin ve 818 Sayılı Borçlar Kanununun 49 uncu Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı (1/392) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.2.1988)

Teklifler

1. — Konya Milletvekili Haydar Koyuncu'nun; 4.2.1340 Tarih ve 406 Sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/17) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 10.2.1988)

2. — Kastamonu Milletvekili Hüseyin Sabri Keskin ve 5 Arkadaşının; 4.10.1983 Tarih ve 2908 Sayılı Dernekler Kanununun 18 inci Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi (2/18) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.2.1988)

Yazılı Soru Önergeleri

1. — Kırklareli Milletvekili İrfan Gürpınar'ın, Dereköy Gümrük Kapısının TIR trafiğine kapatılmasının nedenlerine ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından yazılı soru önergesi (7/53) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.2.1988)

2. — Kırklareli Milletvekili İrfan Gürpınar'ın, ön lisans eğitimine tabi tutulan emekli öğretmenlerin durumuna ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından yazılı soru önergesi (7/54) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.2.1988)

15 . 2 . 1988 Pazartesi

Tasarılar

1. — 1988 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı (1/393) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 15.2.1988)

2. — Katma Bütçeli Kuruluşların 1988 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı (1/394) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 15.2.1988)

Sözlü Soru Önergesi

1. — İçel Milletvekili M. İstemihan Talay'ın, Deniz Kuvvetlerimize yeni katı-

lan bir fırkateynin isimlendirilmesine ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/37) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.2.1988)

Yazılı Soru Önergesi

1. — Adana Milletvekili Mahmut Keçeli'nin, yerfıstığı üreticilerine yapılacak ödemelerin geciktirildiği iddiasına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/55) (Başkanlığa geliş tarihi : 12.2.1988)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. — Artvin Milletvekili Ayhan Arifağaoğlu ve 17 arkadaşının, Çernobil nükleer reaktör kazasının neden olduğu radyoaktif kirlenmenin ülkemizdeki boyutlarını ve bu konuda alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5) (Başkanlığa geliş tarihi : 11.2.1988)

2. — Zonguldak Milletvekili Tevfik Ertüzün ve 10 arkadaşının, gelir ve refah dağılımındaki mevcut durumu ve bu konuda alınması gerekli tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.2.1988)

16 . 2 . 1988 Salı

Teklif

1. — Konya Milletvekili Haydar Koyuncu'nun; 492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki 2588 Sayılı Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/19) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 10.2.1988)

Tezkere

1. — Türkiye Büyük Millet Meclisinin Denetimine Tabi Kuruluşlardan, T.C. Ziraat Bankasının 1982, 1983, 1984, 1985; T. Emlak Kredi Bankasının 1983, 1984, 1985; Anadolu Bankası ile T. Halk Bankasının 1984, 1985; Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası, Devlet Yatırım Bankası ve Denizcilik Bankasının 1985 Yıllarına Ait Raporlarının 3346 Sayılı Kanunun 2 nci Maddesi Gereğince Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonundan, Plan ve Bütçe Komisyonuna Havalesine Dair Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu Başkanlığı Tezkeresi (3/441) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 16.2.1988)

Rapor

1. — Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet Komisyonu Raporu (1/146) (S. Sayısı : 11) (Dağıtma tarihi : 15.2.1988) (GÜNDEME)

Sözlü Soru Önergesi

1. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliğince 1987 hasat döneminde satın alınan ayçiçeği ürünü için üreticilere fiyat farkı ödenip ödenmiyeceğine ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/38) (Başkanlığa geliş tarihi : 15.2.1988)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili A. Hüdai Oral

KÂTİP ÜYELER : Cemâl Özbilen (Kırklareli), Mustafa Ertuğrul Ünlü (Bursa)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Bursa Milletvekili Mustafa Ertuğrul Ünlü'ye kadar yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Toplantı yetersayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündem dışı söz isteyen 3 sayın üyeye söz vereceğim.

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. — Kırklareli Milletvekili İrfan Gürpınar'ın, Batı Trakya Türklerinin sorunları ve bu konudaki son gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması.

BAŞKAN — Kırklareli Milletvekili Sayın Gürpınar, Batı Trakya Türklerinin sorunları ve bu konuda son gelişmelerle ilgili gündem dışı söz istediniz.

Buyurun efendim.

İRFAN GÜRPINAR (Kırklareli) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün sizlere, Davos zirvesi sebebiyle Türk ve Yunan Başbakanları arasında devam eden bahar havasının göz ardı ettiği ve kendi kaderleriyle baş başa bırakılan Batı Trakya Türklerinin sorunları ve bu konudaki son gelişmelerle ilgili gündem dışı konuşma yapmak üzere huzurunuza geldim. Hepinizi en içten duygularla selamlıyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, hepinizin bildiği gibi, Batı Trakya Türkleri, Lozan Antlaşmasıyla, Yunanistan'ın himayesine bırakılmıştır. Bu çerçevede, Yunanistan, Lozan Antlaşmasının 37 ve 45 inci maddeleri gereğince, Türklerin eğitimini, kültürünün gelişmesini, dinî ve sosyal faaliyetlerini yürütmelerini ve ekonomik gelişmelerini sağlamayı üstlenmiştir; ancak, Yunanistan, Lozan Antlaşmasını, öteki alanlarda olduğu gibi, Batı Trakya Türkleriyle olan düzenlemelerinde de ihlal etmiştir. Lozan Antlaşması sırasında, Batı Trakya Türkleri bölgedeki arazilerin yüzde 85'ine sahipti. Nüfusun, nerede ise yüzde 90'ı Türklerden oluşuyordu; o tarihlerde Batı Trakya'da 119 bin Türk yaşıyordu. Yunanistan, o tarihten bu yana, ikili antlaşmalarla yükümlülük altına girmesine rağmen, Batı Trakya'ya çok sayıda Yunanlıyı yerleştirdi. Yerleştirdiği bu Yunanlılara, Türklerden kamulaştırdığı ya da fazla fiyatlarla satın aldığı

arazileri verdi. Netice olarak, Yunan nüfusu 1950'lerden sonra Batı Trakya'da çoğunluğa geçti. Böylece, Lozan'da kurulu denge bozulmuş ve nüfus çoğunluğu ile arazilerin yüzde 80'i Yunanlıların eline geçmiştir. Bu durumda, toprağa bağlı ve geçim kaynağı toprak olan Batı Trakya Türkleri, çareyi, Türkiye'ye göç etmekte bulmuşlardır. Bugün, Türkiye'de, İstanbul, Bursa, İzmit, Kırklareli, Edirne, Tekirdağ ve diğer yörelerde yaşayan 700 bin Batı Trakya Türkü vardır.

Batı Trakya Türklerinin göçüne, sadece topraklarına el konulması sebep olmamıştır. Yunanistan Hükümeti, Yorgo Papandreu'nun iktidarda olduğu sırada (1964 yılında) aldığı bir kararla, Batı Trakya'da mülk alım satımını, valilik, belediye ve askerî yetkililerden oluşan üç kişilik bir komisyonun yetkisine bırakmıştır. Bu komisyonun tek hedefi, Batı Trakya Türklerinin mal edinmelerini önlemektir.

Değerli milletvekilleri, Batı Trakya Türkleri, o tarihten bu yana, gayrimenkul satın alamamaktadır. Bunun yanı sıra, artık, ev inşa etmek ve onarımda bulunmak da bu komisyonun iznine tabi olduğundan, evlerini inşa edememekte ve onaramamaktadırlar. Böylece, aile büyüyüp geliştikçe, mecburen bölgeyi terk etmektedirler.

Bu zorlukların yanında, Yunan Hükümeti tarafından İskeçe'nin İnhanlı Köyüdeki Türklerin iki bin dönüm, Gümülcine'nin Arabacı ve Bekilli Köylerindeki Türklerin bin dönüm, Kirazyakası'ndaki ve Meşe Köyündeki Türklerin onbinlerce dönüm arazisine, İskeçe ve Gümülcine'deki Türk vakıflarının yüzlerce gayrimenkulüne el konulmuştur.

Yunan yetkililerinin tüm bu menfî tutumlarına karşılık, Türk hükümetleri iyi niyetli davranışlarda bulunmuşlar ve bu arada Patrikhanenin onarımına müsaade edilmiş, hatta desteklenmiştir. Oysa Yunan Hükümeti, İskeçe'de 1971 yılında, yenisi inşa edileceği bildirilerek yıkılan 500 yıllık Türk şaheseri Tabakhane Camiinin yerine yüzme havuzu ve park yapmıştır.

Batı Trakya Türklerinin eğitimi konusu da bir faciadır. Türkçe eğitim yapan İskeçe ve Gümülcine azınlık liselerinde sınıf geçme ve okul bitirme sınavları Yunanca yapılmaktadır. Bu uygulama yüzünden, halen lisede Türk öğrencilerinin sayısı 50'nin altına inmiştir ve muhtemelen iki veya üç yıl sonra da hiçbir öğrenci kalmayacağından; bu liselerin kapanması zorunludur.

Türkiye'den lise ve ilkokullara gönderilen kitaplar, Yunanistan Eğitim Bakanlığınca on yıldan beri Batı Trakya'ya ulaştırılmamakta ve Türk talebeleri birbirlerinin eskimiş kitaplarının fotokopilerini çekerek okumaya çalışmaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, son zamanlarda, gerek Bulgaristan'da ve gerekse Batı Trakya'da olanlar bir tesadüf değildir. Bulgaristan Devlet Başkanı Jivkov ile Papandreu'nun 1985 Temmuzunda yaptıkları görüşmelerin en önemli konusu, Balkanlardaki tüm Türk azınlıkların durumudur ve bu görüşmeler sonunda yayımlanan bildiride, her iki ülkenin Balkanlardaki Türk unsurunu ortadan kaldırmak için işbirliği yapacağı açıkça belirtilmiştir. Bu davranışa karşı Sayın Özal Hükümetinin hiçbir tepkisi olmamış ve Batı Trakya Türkleri, geleceklerinin karanlığına terk edilmişlerdir.

Yunanistan, İkinci Dünya Savaşından bu yana, İskeçe ve Gümülcine illerinin kuzeyinde «Balkan kolu» olarak adlandırılan bölgede yaşayan yaklaşık 30 bin Türk'ü, bir açık hava hapishanesine hapsetmiştir. Bu bölgede, Türklerin yasak

bölge dışına çıkmaları izne tabidir. Bölgedeki garnizon komutanlığı, Türklerin fişlerini tutmakta ve özel kimlikler vermektedir.

Yunan hükümetleri, Yunanistan'da Türk azınlığın mevcudiyetini inkâr etmekte, Batı Trakya'da yaşayanların Türk değil, Yunanlı Müslümanlar olduğu propagandasını devamlı yapmaktadır. Buna itiraz edenler hakkında kanunî kovuşturmalar yapılmaktadır.

1987 Aralık ayında, Yunanistan Hükümet sözcüsü Yannis Rumbatis, Batı Trakya'da Türk azınlığı yaşamadığını ve Batı Trakya'daki azınlığın, Yunan asıllı Müslümanlar olduğunu açıkça ilan etmiştir. Bu açıklamalardan yaklaşık on gün sonra (4 Ocak 1988 tarihinde) Yunanistan Yüksek Mahkemesi, Türklerin ayakta kalan tek kurumları olan Türk derneklerinin adlarında «Türk» kelimesi olduğu gerekçesiyle kapatma kararı almıştır. Türk azınlığı buna tepki olarak Gümülcine'de gösteri yapmaya kalkışınca, tehlikeli gelişmeler yaşanmıştır; Yunan jandarmaları Türk köylerini kuşatmıştır, Gümülcine'ye giriş çıkışlar yasaklanmıştır. Buna rağmen, yaklaşık 10 bin Türk, Gümülcine'de Eski Cami ve Türk Gençler Birliği önünde toplanmıştır. Türklerin camide namaz kılma isteği engellenmiş, bu arada çıkan hadiselerde 17 Türk yaralanmış, 6 Türk tutuklanmıştır. Bugünlerde Batı Trakya'da durum son derece gergin iken, Başbakan Sayın Özal, Yunanistan'ın son üç ay içinde ülkedeki Türk azınlığın varlığını kabul etmemesine ve Bulgaristan benzeri bir asimilasyon politikası içinde olduğunu açıkça beyan etmesine rağmen, gerek Davos'ta ve gerekse Ankara'da yaptığı açıklamalarda, «olaylarda provakasyon olduğunu» söylemekte bir sakınca görmemiştir. Başbakan Özal'ın bu açıklamasını çok iyi kullanan Papandreu da, Davos görüşmelerinden iki gün sonra Bakanlar Kurulunda yaptığı konuşmada, «Özal ile, Batı Trakya olaylarının bir provakasyon olduğu konusunda hemfikiriz» demiştir. Böylece, milliyetlerinin inkârına karşı çıkan, temel haklarını korumak için Yunanistan'a karşı direnen onbinlerce Batı Trakya Türk'ü, Başbakanımız tarafından, «provakatör» olarak ilan edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Davos zirvesinde iki Başbakan arasında neler görüşüldü, neler konuşuldu, bizlerin ve Yüce Meclisin bilgisi dışındadır. Bu hususta partimizin genel görüşme isteğinin reddedilmesi sonucu, bu konudaki gelişmeleri basından veya dedikodu gazetelerinden öğrenmekteyiz. Yalnız şu bir gerçektir ki, Davos zirvesinden sonra, Batı Trakya'daki aleyhe gelişmeler tırmanmaktadır. Nitekim, şimdiye kadar «Türklere Haberler» adı altında günlük haber bülteni yayınlayan Gümülcine Radyosu, 5 Şubattan itibaren, «Müslümanlara Haberler» diye anons yapmaya başlamıştır.

Bu arada, yine hangi gerekçelerle bilinmez, Sayın Özal Hükümeti, Türkiye'de bulunan ve tahmini değeri 300 milyar lirayı bulan Yunan malları ile ilgili 1964 yılında kısıtlama getiren kararnameyi, 6 Şubat 1988 tarihli kararla yürürlükten kaldırmıştır.

BAŞKAN — Sayın Gürpınar, müddetiniz doldu efendim, lütfen toparlayınız.

İRFAN GÜRPINAR (Devamla) — Bitiriyorum efendim.

Bu kararnamenin kaldırılışının Türk ekonomisi açısından müspet veya menfi yönleri ayrı bir değerlendirme konusudur; ama, dış politikamız açısından bu, bizim tarafımızdan Yunanlılara, her za-

man olduğu gibi, verilmiş bir ödündür ve bu ödünün karşılığında Yunanistan' daki Türk mal varlıklarıyla ilgili hâlâ müspet bir açıklama yoktur ve kanaatimizce de, olmayacaktır.

Bu arada, yine birkaç gün önce açıklandığı üzere, Türkiye'nin, Ege Denizindeki planlanmış üç ayrı tatbikatını süresiz ertelemesi, Yunanlılara verilen ödünlerin «Jest» adı altında devam edeceğini göstermektedir; ama, bunların karşılığında Yunanlıların bizim açımızdan yapacağı jestler hâlâ askıda ve hâlâ beklemededir.

Değerli milletvekilleri, Davos zirvesi, iki ülke arasında barış rüzgârları estirmiştir. Bu, herkesi sevindirmiştir; ama, barış rüzgârlarının estiği bir dönemde Batı Trakya Türklerinin milliyetlerini ortadan kaldıran...

BAŞKAN — Sayın Gürpınar...

İRFAN GÜRPINAR (Devamla) — Bitiriyorum efendim, bağlıyorum.

... Yunan davranışları sessiz karşılanırsa ve Batı Trakya Türklerinin milliyetleri Türkiye tarafından korunmazsa; Türkiye'deki Yunan mal varlıklarının tüm yasakları kaldırılırken, Batı Trakya Türkleri hakkında yeni düzenlemeler talep edilmezse ve kısaca, Davos zirvesinin faturası Batı Trakya Türklerine çıkarılacaksa, Lozan Antlaşmasında en büyük delik açılmış olur.

Türkiye, Lozan Antlaşmasıyla, Batı Trakya Türklerinin garantörüdür; bunu yerine getirmesi lazımdır. Batı Trakya Türklerini desteksiz bırakmak, Lozan'ın bir kere daha delinmesine seyirci kalmaktır ve bilinmelidir ki, tarih, bu konuda seyirci kalanları affetmez.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Gürpınar.

2. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, Hükümetin 4 Şubatta aldığı ekonomik tedbirlerden sonra, 1988 Yılı Bütçe Yasa Tasarısı ile ortaya çıkacak tabloya ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Yusuf Bozkurt Özal' ın cevabı

BAŞKAN — Tekirdağ Milletvekili Sayın Enis Tütüncü gündem dışı söz istemiştir.

Sayın Tütüncü, gündem dışı söz isteminiz, Hükümetin aldığı son ekonomik önlemlerle ilgilidir.

Buyurun efendim.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükümetin 4 Şubatta aldığı, sözümona ekonomik önlemlerden sonra, 1988 Yılı Bütçe Yasa Tasarısı ile ortaya çıkan tablo hakkındaki endişelerimi dile getirmek için söz aldım. Sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlarım.

Anımsayacaksınız, 4 Şubattan önce bu kürsüde yaptığım gündem dışı konuşmada, Hükümetin uygulamayı düşündüğü ekonomik önlemler hakkında uyarılarda bulunmuştum; Türk parasından kaçışın durdurulması, dövize hücumun önlenmesi, enflasyon ve hayat pahalılığı ile mücadele konularında birtakım ciddî önerilerimi de sıralamaya çalışmıştım. Arkasından, 4 Şubat ekonomik önlemleri açıklandı.

Üzülerek belirtmek mecburiyetindeyim ki, söz konusu önlemler, sağduyu sahibi herkeste, tam anlamıyla yeni bir düş kırıklığı yarattı. Sabırla bekledik bugüne kadar konuşmamak için; çünkü, deniyordu ki : «4 Şubat önlemleri, 1988 Bütçe Tasarısıyla bütünleşecek ve bunu diğer

önlemler takip edecektir.» Nihayet, bütçe yasa tasarısı açıklandı; sıkıntıları gidermeye yönelik önlemler yok. Hemen ifade edeyim ki, tasarı bu haliyle yasalaşacak olursa, Türk insanının hayatını daha da karartacak nitelikte görünüyor. Enflasyon ve hayat pahalılığı, işsizlik, gelir dağılımı gibi sorunların çözümünde, bütçe tasarısı en küçük bir umut ışığı dahi vermemektedir. Bütçe, daha başlangıçta yaklaşık 2,5 trilyon Türk Liralık bir açıkla bağlanmış durumda.

Geçmiş yıllardaki deneyimler ve 1988 koşullarının ışığı altında bir tahminde bulunsak, 1988'de bütçe açığının en az 4 trilyon lira dolayında olacağı ortaya çıkıyor. Vergi gelirlerinde yüzde 66'lık bir artış öngörülmüş; ama, buna karşılık herhangi bir vergi düzenlemesi yok. Yurt içi tüketimde yüzde 2,7'lik bir artış öngörülmüş; ülkemizde yıllık nüfus artışı buna yakın olduğuna göre, ilk anda bütçenin 1988'de hemen hemen hiç tüketim artışı öngörmediği ileri sürülebilir; ama, durum daha da kötüdür; çünkü, 1988 için kabul edilen yüzde 2,7'lik tüketim artışı, reel bir değerdir. Bundan dolayı, bu değerde, 1988'deki tahminî fiyat artışları dikkate alınmıştır. Açıkça iddia ediyoruz ki, 1988 yılında fiyat artışları, tahminleri çok çok aşacaktır. Buna göre, reel tüketimde, artış bir yana, ciddî bir azalma beklenmelidir. Yani, sayın milletvekilleri, ayda yılda bir iki defa evine et götürme şansına sahip kişiler, artık bu şansı yitireceklerdir 1988 yılında. Türk insanı, eskiye göre daha az peynir, daha az tereyağı, zeytin yeme durumunda kalacaktır. Durum o kadar vahimdir ki, korkarız, bazı gelir gruplarında ekmek ihtiyacının karşılanmasında dahi sıkıntılar başgösterecektir.

Ayrıca, bütçe yasa tasarısında 4,3 trilyon iç borçlanma ile 2 trilyon dış borçlanma öngörülmüş; yani, tasarıda, etkin maliye politikası yoluyla bir reel kaynak yaratma düşüncesinin izine dahi rastlanmıyor. Kaynak açığı, yine, iç ve dış borçlanma ve para basmakla karşılanmaya çalışılıyor. Bütçe görüşmelerinde tasarının eksikliklerini bir bir ortaya koyacağız.

Buradaki kısa açıklamalarımdan sonra şimdilik şunu belirteyim ki, 1988 Bütçe Yasa tasarısı, tam anlamıyla enflasyonist bir beklentiye göre hazırlanmıştır. Bu tasarıyla, Hükümetin kendisini enflasyon canavarının kollarına büyük bir rahatlıkla terk etmiş olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır.

Şimdi, asıl önemli konuya gelmek istiyorum. Hükümet, şimdiye kadar bazı alanlarda gözü kapalı olarak savunduğu serbest piyasa ekonomisi kurallarının bir bölümünden, 4 Şubat kararlarıyla geri döndü ve bazı alanlara müdahale etme ihtiyacını duydu. Öte yandan, özellikle Sayın Başbakan, harcamaların kısılması, bütçe gelirlerinin artırılması gibi konularda olumlu sinyaller vererek, enflasyonla mücadelenin ön planda tutulacağı yönünde bir eğilim sergilemeye başladı. Arkasından bir bakıyorsunuz, 1988 bütçe tasarısıyla, Hükümet, enflasyonla mücadeleyi yine hafife alan bir tavır ortaya koymuş. Bu nasıl çelişkidir, anlamak mümkün değil. Kişisel olarak şu sonuca varıyorum. Anavatan Grubundaki arkadaşlarımın beni bağışlamalarını diliyorum; ama, Sayın Başbakanımız, giderek, evdeki hesabı çarşıya uyduramayan acemi bir aile reisine benziyor. (SHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın Başbakan, ekonominin yönetimini, kendisinden de acemi bazı

sayın bakanlara bırakıyor. Söz konusu bakanların en önemli özellikleri, çok iddialı olmaları. Örneğin, çıkıyorlar Meclis kürsüsüne veya televizyon ekranına, doğru olup olmadığı tartışma götüren geçici birtakım rakamları açıklıyorlar. Bunları, istekleri doğrultusunda yoğurup yorumlarken, ikide bir de etrafa dönüp, «Bunları öğreniniz» diyerek meydan okuyorlar. Bazıları, Amerika'yı her gün keşfetmeye kalkıyor. Yani, üzülerek söylüyorum ki, çeşitli tuhaflıklar yapılıyor bu Yüce Meclis çatısı altında. Aslında, bunlara hiç gerek yok. Yüce Meclis çatısı altında şunların yanıtlarının verilmesini istiyorum; gelinsin yanıtları verilsin, takdir edelim, alkışlayalım kendilerini :

Niçin, faiz ve temettü gelirlerini vergilemekten kaçınıyorsunuz?

Neden maliye politikalarına yönelmiyorsunuz?

Gelir Vergisi tarifesini düşük gelir grupları lehine neden yumuşatamıyorsunuz?

Kredi faizlerini düşürecek politikalara niçin yönelemiyorsunuz?

Bu arada, bankacılık kesiminde kaçınılmaz görülen yapı değişikliği operasyonuna neden gitmiyorsunuz?

Bütçe dışı fon uygulamalarını neden yeniden düzenleyemiyorsunuz?

Belediyelerin hesapsız harcamalarını nasıl disipline edeceksiniz?

Yatırım harcamalarını, üretimi kısa sürede artıracak alanlara nasıl yönelteceksiniz?

Türk özel sektörü, bütçe tasarısında öngörülen yaklaşık yüzde 12'lik yatırım artışını hangi kaynakla yapacak? Kaynağı buldu diyelim, yüzde 110 - 115'lik kredi faiz oranlarıyla nasıl yatırıma gidebilecek? Anapara ve faizlerini nasıl ödeyebilecek? Dış ülke pazarlarında nasıl rekabet edebilecek?

İşte, sayın milletvekilleri, enflasyon ve hayat pahalılığının önlenememesinde, işsizliğin kontrol edilememesinde, gelir dağılımının hızla bozularak, yoksulluğun artması gibi sorunların temelinde, burada bir bölümüne değindiğim konulara Hükümetin gereken ciddiyetle yaklaşmaması yatmaktadır.

4 Şubat kararları ve 1988 yılı bütçe tasarısında, yukarıdaki sorunlara hiçbir ciddî yaklaşım görülmemektedir. Bütçenin belibaşlı özellikleri, bir zam bütçesi, bir borç ödeme bütçesi olması ve toplumdaki yoksullaşma sürecini hızlandıracak bir yapıda bulunmasıdır.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum, önünüzde saygı ile eğiliyorum. (SHP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

Devlet Bakanı Sayın Yusuf Özal, buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Malatya) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce yapılan konuşmayı dikkatle dinledim; ancak, konuşmacı arkadaşımız, özel bir konuya değinmeden, hemen hemen her konuyu ele aldı, hatta ve hatta günlerce, haftalarca konuşulacak olan bütçeyi bile kalkıp, burada, daha oturmadan evvel tenkit etmeye kalktı.

Bu Meclis, şüphesiz ki bütçeyi uzun süre inceleyecektir; komisyonlarda incelenecektir, arkasından Genel Kurula gelecektir ve o zaman içerisinde çok fazla tenkit de edilecektir ve biz de cevabını vereceğiz. Onun için, bütçe konusuna değinmek istemiyorum.

BEYTULLAH MEHMET GAZİOĞLU (Bursa) — Öbür bütçede hep verdiniz cevapları.

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Ancak, söyleyeceğim mesele şudur : 4 Şubat tedbirlerinden bahsedildi, bunun bütçe ile ilişkisi kuruldu ve bütçe tenkit edildi; arkasından enflasyona değinildi, yoksulluktan bahsedildi, yani kısacası, bu kısa konuşma içerisinde, ekonomi kitaplarında ne kadar değişik konu varsa, hepsinden bahsedildi.

YAŞAR YILMAZ (Ankara) — Özalizmden bahset, Özalizmden.

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Şimdi, gelelim 4 Şubatta alınan kararlara.

4 Şubatta alınan kararlar, geçen sene yükselen enflasyon ve artan para arzından dolayı Türkiye'de meydana gelen bazı dengesizlikleri izale etmek için alınmış bir tedbir paketidir. Bunun dışında, bizim de defalarca beyan ettiğimiz gibi, bütçemizde, bu paketle uyumlu olacak şekilde, gene Hükümet prensiplerinin içerisinde alınmıştır ve beyan ettiğimiz gibi, bütçe, şimdiye kadar yapılan bütçelerin belki en gerçekçisidir. Bunu, Sayın Maliye Bakanımız yaptığı basın toplantısında çok geniş olarak anlatmıştır. (SHP ve DYP sıralarından alkışlar [!])

SALİH SÜMER (Diyarbakır) — Sana göre en iyisi!

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Bu basın toplantısında da söylediğimiz gibi, bütçenin esası, devlet gelirleriyle, devlet harcamaları arasında meydana gelecek açığı daha azaltıcı mahiyette bir bütçe olması; yatırımlarda, bahsettiğimiz gibi, bitmek üzere olan yatırımları bu sene bitirmek birinci priyoritemiz. İkincisi, önümüzdeki bir sene, sonraki dönemde bitmeye hazır olan yatırımları da ikinci öncelikle ele almak; bu arada yeni yatırımlara girmemek, eldeki mevcut yatırım paketimizi daha sağlam bir baza getirmek; bu arada, aynı şekilde, gene KİT'lerin sene içerisindeki finansmanlarında daha az açık verecek şekilde bir çalışmaya girmelerini sağlamaktır. Bütün bunlar, bütçeyle birlikte, 1988 senesi içerisindeki tedbirlerimizdir. Nitekim, ka'kınma hızının yüzde 6.8'den yüzde 5'e programlanması da, bizim bu gayemizi açık açık ortaya koymaktadır. Bu bütçe, daha önce de söylediğimiz gibi, enflasyonla daha iyi mücadele edebilmemiz için hazırlanmış bir bütçedir; hızlı kalkınma bütçesi değildir. Kalkınma, gördüğünüz gibi, biraz aşağıya indirilmiştir. Enflasyonla mücadele edecek şekilde hazırlanmış bir bütçedir.

Sayın konuşmacı, zannediyorum, yeni acemi bakanlardan bahsetti. Doğrudur; herhalde benden bahsetti. (SHP ve DYP sıralarından «Doğru» sesleri) Ve demek istedi ki; biz bazen lafları söylüyoruz, «Bunları biliniz, öğreniniz» diyoruz... Tabiî ben bunu, aslında bu şekilde söylemek istemezdim. Bütün mesele şudur : Biz, açık insanlarız...

İBRAHİM DEMİR (Antalya) — Her yeri, her tarafı açık.

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Gördüğünüz gibi, açık olarak da anlatıyoruz. Yalnız, laf atılınca, söylenen sözlerin de dinlenmediği anlaşılınca, biz de elbette böyle bir karşılıkta bulunuyoruz. Yani, «Dinleyin, ne demek istediğimizi anlarsınız» şeklinde söyledik; yoksa, herhangi bir şekilde, «Biz, sizden iyi biliyoruz» diye bir ifademiz yoktu; onu söylemek istiyorum. Eğer böyle anlaşılmışsa, özür dilerim. (Alkışlar) Ancak, bilmek - bilmemek ayrı bir mevzudur; bütün mesele, ekonomik görüş farklılığıdır. Bizim ekonomik görüşümüz, programımızda açık

olarak ifade edilmiştir. Biz, her şeyden evvel, milliyetçi, muhafazakâr, sosyal adaletçi, aynı zamanda, rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisini de ekonomik düzen olarak kabul etmiş bir partiyiz; farkımız budur. Yoksa, bilip - bilmeme meselesi değildir. Siz de fazla bilebilirsiniz; ama, yanlış yolda olursanız, bilginizin bir faydası olmaz. (SHP ve DYP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM DEMİR (Antalya) — Eğri yol da olan sizsiniz, biz doğru yoldayız.

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Bu bakımdan, tekrar ifade ediyorum, bizim bütçemiz, bu esaslar üzerinde hazırlanmıştır.

4 Şubat kararlarına gelince. Burada ifade edeyim, alınan kararlarda esas itibariyle şu kısımlar vardır :

Döviz fiyatlarının, Tahtakale denilen yerde yükselmesinin bellibaşlı sebepleri olarak, birincisi döviz talebinin biraz fazla olması; (İthalat talebi diyelim) ikincisi, Türk parasının piyasada normal arz - talep dengesine göre fazla bulunması; Üçüncüsü de, belki, ihracatçının, dövizini zamanında getirmemesinden kaynaklanıyor diye düşündük.

ADİL AYDIN (Antalya) — Tahtakale'ye sahip çıkamadınız herhalde.

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Kusura bakmayın, biraz fazla su içiyorum, ben de bir yüksek tansiyon var, aldığım ilaç susatıyor; onu da izah edeyim. (SHP ve DYP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM DEMİR (Antalya) — Biraz ciddiyet Sayın Bakan...

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Şimdi, birinci husus için (Türk parasını piyasadan çekmek için) alınan tedbirler gayet açık :

Birincisi, 2 puan kadar, mevduat munzam karşılıklarını artırdık; 4 puan kadar da disponibilite oranlarını artırdık; fakat, bildiğiniz gibi, bu artırmalar aniden olmuyor, bu mevduat munzam karşılıklarındaki artış, daha yeni devreye girecek; dolayısıyla, bu tedbirlerin hemen netice vermesini beklemek doğru değildir. Zaman içerisinde bu mevduat munzam karşılıkları bu seviyeye geldiğinde, disponibilite oranları bu seviyeye geldiğinde, para piyasadan bu şekilde çekildikçe, tedbirler, neticesini gösterecektir, Türk parası cinsinden söylüyorum.

İkincisi, döviz konusunda aldığımız tedbir şudur : İthalattaki talebi azaltmak için, bildiğiniz gibi, en önemli tedbir olarak, ithalatta yatırılan teminatlar nispetini yüzde 15'e çıkardık ve bunu tedrici olarak tekrar eski seviyesine (yüzde 7'ye) indirecek şekilde bir takvim koyduk. Bundan da maksat, ithalatı birazcık zorlaştırırken, yani ithalat yapmayı zorlaştırırken, aynı zamanda o ithalat için Türk parası yatırmak, dolayısıyla Türk parasını da aynı zamanda piyasadan çekmek meselesine geliyor.

Üçüncü tedbirimiz de ihracatla ilgilidir, bunu da açıkça söyleyeyim. Bizim eski uygulamamızda, ihracatçının, 90 güne kadar, yaptığı ihracatın yüzde 80'ini Türkiye'ye getirmesi gerekiyordu, yüzde 20' si biliyorsunuz serbesttir; ancak, 90 günden sonra getirme durumunda olursa, o 90'ıncı gündeki kur ne ise, o kurla getirmek mecburiyetindeydi. Diyelim 1 sene gecikti, o zaman 8 ay önceki kurla getirmek durumunda kalıyordu ki, bu büyük bir ceza oluyor; bu durumda da ihracatçı, dövizini getirmeme durumuna düşüyor. Getirmediği takdirde cezası nedir?.. Çok büyük bir cezası yok, sadece 100 bin lirayı yatırınca kurtuluyordu.

Şimdi yeni uygulamamızda bir değişiklik getirdik; kademeli olarak -yani erken getirenler için- eğer bir aydan evvel getirirse, ihracattaki vergi iadesini yüzde 20 fazla veriyoruz. Erken getirmesi için bu bir teşviktir. Ondan sonraki ayda getirirse, ihracattaki vergi iadesini yüzde 90 veriyoruz. Üçüncü ayında getirirse, yarısına kadar veriyoruz. 90 günden sonra getirirse, hiç vermiyoruz. Bu arada, bir tedbir olarak da, eğer 6 aydan sonra gecikmeli getirirse, yüzde 20'yi de getirmek mecburiyetinde; yüzde 80 getiriyordu ya... Fakat, her halükârda, 90 gündeki kur uygulamasını kaldırmış olduk.

Bir de şunu yaptık : Daha önce ihracat dövizlerini getirmemiş ve suçlu duruma düşmüş bulunanlar için «30 gün içerisinde dövizlerinizi getirirseniz, Merkez Bankası cari kurundan alırız» dedik, buna da belli bir takvim koyduk. Tabiî biz bunları koyarken şunu da biliyorduk : İhracatçılar bu dövizlerini getirmeye kalktıklarında, piyasada döviz talebi artacaktır, dolayısıyla bu arada döviz fiyatları yükselecektir. Yani, şu arada Tahtakale'de döviz fiyatları biraz yükselmişse, biraz da bunun etkisiyle olmaktadır.

Ben, bu izahatı verdikten sonra şunu söyleyeyim : Alınan tedbirler, tutarlı tedbirlerdir; bütçe de, tutarlı bir bütçedir. Esas itibariyle bunun cevabını, bütçe müzakereleri sırasında sorular sorulduğunda da vereceğiz.

Gelir dağılımı konusunda da, zannediyorum bir araştırma önergesi var -benim muhterem kardeşim Ertüzün tarafından verilecek- onun da cevabını inşallah o zaman vereceğiz.

Hepinize, Yüce Meclise, beni dinledikleri için teşekkürlerimi arz ederim; sağolun. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Gündem dışı konuşmaya cevap verilmiştir.

3. — Siirt Milletvekili Mehmet Abdurrezak Ceylan'ın, iktidar partisinin, işçi ve işçi sendikalarıyla ilgili tutum ve davranışları ile, Türk işçisinin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılara ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN — Siirt Milletvekili Sayın Abdurrezak Ceylan gündem dışı söz istemişlerdir, kendilerine söz veriyorum.

Sayın Ceylan, gündem dışı söz konunuz; iktidar partisinin, işçi ve işçi sendikalarıyla ilgili tutum ve davranışları ve Türk işçisinin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılarla ilgili olarak tespit edilmiş bulunuyor.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

MEHMET ABDURREZAK CEYLAN (Siirt) — Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, toplumun büyük kesimini oluşturan işçi, memur, köylü, emekli ve diğer dar ve sabit gelirli kesim yoksulluk ve sefalet içindedirler. Bu kesimler için bir taraftan yoksulluk ve sefalet devam ederken, diğer taraftan, başta işçi sendikaları olmak üzere, diğer kesimlerin, çağdaş anlamda olabilecek, demokratik ortam ve örgütlenme haklarından bahsetmek mümkün değildi.

Toplumun büyük bir çoğunluğunu oluşturan geniş halk kesimi çok yönlü sıkıntı ve ıstırap içinde iken, bu sıkıntı ve ıstırapları dile getirme imkânsızlığı, çözüm yollarının tıkalı olması tablosu karşısında, ülkemizde hâlâ demokrasiden ve demokratik haklardan söz edilecekse, bu, ciddî çelişkidir. Bu çelişkili durum,

iktidarın anlayışında ve bu kesimi hiçe sayan önemsiz tavrında yatmaktadır. Bundan dört beş gün önce, Türk-İşin ülke çapında uygulanmak üzere bir dizi eylem kararları aldığını basından okuduk. Türk-İş gibi sorumlu ve itidalli bir işçi kuruluşunun, bu eylemlerine geçmezden önce, Türk-İş'in bu noktaya nasıl geldiğine bakmak gerekir.

1984'ten bu yana yapılan toplu iş sözleşmelerinin, iktidarın serbest toplu pazarlık hakkını yok eden dayatmacı ilke kararları istikametinde yapılması nedeniyle, 1984 yılından bu yana, ücret artışları her yıl enflasyonun gerisinde kalmıştır. En son örnek, 1987 yılında yüzde 30 ücret artışına karşılık, yüzde 60 enflasyon canavarına çarpmış olmalarıyla, bu yıllar içindeki ücret ve enflasyon dengesizliği, işçilerin gerçek ücretlerini yarıya getirmesidir. Bununla ilgili, Türk-İş'in bu kayıpları telafi yolunda iktidara bildirdiği çözüm formüllerinin hiç biri dikkate alınmadan, tek taraflı, âdeta işçiyle alay eder gibi, ayda 7 bin lira ek ücret verilebileceği açıklandı. Bu parayla kaç dilim ekmek, kaç zeytin alındığını Sayın Bakan biliyorlar mı?

İşkollarının yarısının, grev yasakları, yasak içinde olmayan diğer yarı işkollarının da çeşitli yasaklayıcı engellerle donatılmış olması; insanlar için en kutsal hak olan çalışma hakkının, yani iş güvencesinin tümüyle işverenlerin inisiyatifinde olmasıyla, her gün onlarca işçinin sorgusuz sualsiz işten atılması; sözleşmeli personel uygulamasıyla sendikaların uzun vadede çok güçsüz, hatta tümüyle yok edilecek noktaya getirilmesi; sendika ve sendikacıların önünde antidemokratik yasal hükümlerin bulunması ile bu ciddî işçi örgütlerinin âdeta bir cendere altında olmaları... İşte, Türk-İş'in, bu ve buna benzer olumsuzlukları, yıllardan beri hükümetinizle kurduğu diyalog, yapılan zirve toplantıları, dosyalar dolusu dert ve sıkıntılarını içeren önerileri ve çeşitli toplantılarda bu çerçevedeki görüşlerini dile getirmiş olması, bugüne kadar bu sorunların çözülmesi için sorumluluklarına yakışır geniş bir zaman periyodu içinde demokratik yollardan çözüm arayışlarına iktidarın kayıtsız, ilgisiz ve umursamaz bir tavır içinde olması; hatta başbakanın bir işçiye, «Senin oyuna ihtiyacım yoktur» deme cüretini göstermesi, Sayın Başbakanın ve iktidarının işçi haklarına, bir diğer yönüyle, demokratik haklara bakışının en güzel göstergeleridir.

Sayın Genel Başkanımın, hükümet programı üzerindeki konuşmasında ifade buyurdukları gibi, «Eğer, bugün işçi sokağa dökülmüyorsa, vatanperverliğindendir» sözü, bu kesimin hem sıkıntısını, hem de sabrının taşma noktasında olduğunun bilinci ile, bugün ne kadar haklı bir tespit olduğunu göstermektedir.

Türk-İş'in, neleri almak için eylem kararı aldığına öncelikle bir göz atmak lazım :

1. Yurdumuzda çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin tüm kuralları ile kurumlaştırılıp, işlerliğe kavuşturulmasını,

2. İşçi hak ve özgürlüklerini hedef alan, haksız ve adaletsiz, demokratik rejim ve anlayışla bağdaşmayan kısıtlama ve uygulamaların, Uluslararası Çalışma Teşkilatı ilkeleri ışığında kaldırılmasını,

3. Hür sendika hakkı ve serbest toplu pazarlık ve grev hakkına işlerlik kazandırılmasını,

4. Haksız ve keyfî işten çıkarmaların durdurulmasını,

5. Ulusumuzun iktisaden güçsüz durumdaki çoğunluğunun, ağır ekonomik ve sosyal sorunlarının çözülerek, sosyal dev-

let ve sosyal adalet ilkelerine dayalı bir anlayışın hayata geçirilmesini istiyor.

Bu istekleri, ülkemizin özlemini çektiği demokrasiyi, işçilerimizin insanca yaşayabileceği, demokratik haklarını koruma ve geliştirme anlayışına dayalı, haklı istem ve talepler olarak değerlendiriyorum ve sizlerin de aynı şeyleri düşünmenizi diliyorum.

Başarıları ile her zaman gurur duyduğum, sevgili arkadaşım, Çalışma ve Sosyal Güzenlik Bakanı Sayın İmren Aykut'un, 19.12.1985 günü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmadan bazı paragrafları sizlere aktarmak istiyorum.

Sayın Bakan, «Uygulanan ekonomik politikaların ve çok yüksek düzeydeki enflasyonun tahrip eden sonuçları, asgarî ücret rakamlarını tamamen anlamsızlaştırırken, konu, haklı olarak ciddî bir tartışma alanına dönüşmüştür. Asgarî ücret, yönetmelikte, «İşçilere, normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin konut, gıda, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgarî düzeyde karşılamaya yetecek ücret» olarak tanımlanmakta ve bu tanıma uygun düzeyde de tespiti gerekmektedir» diyor.

Bugün net 49 bin lira olan asgarî ücretin, bu tarife uygun olup olmadığını Sayın Bakanın takdirlerine sunuyorum.

Sayın Bakan diyor ki : «Reformist olduğunu iddia eden Hükümet, asgarî ücret konusunu reformist bir anlayışla ele almalı, tespitini, günün ve çağın şartlarına uygun kriterlere bağlamalıdır. Devlet, işçiyi, emek arz ve talebinin insafsız kıskacına terk edemez. Böyle bir şey, ne sosyal hukuk devleti anlayışıyla, ne sosyal adalet ilkeleriyle, ne de insanî duygularla bağdaşmaz.

İşçi çıkarmalarda «haklı sebep» ilkesi hâkim kılınır ve yargı denetimi getirilirse, kıdem tazminatı fonunu kurmak mümkün hale gelecektir. Bakanlığın, bu yaklaşımlarla, önce İş Kanununda işçi çıkarmalardaki keyfîliğe imkân veren hükümleri değiştirecek yasal düzenlemeleri Meclise getirmesini veya bizler tarafından verilmiş kanun tekliflerine olumlu görüşler getirmesini bekliyoruz.»

Bugün, Sayın Bakan, bu görüşüne aynen sahip çıkacak mıdır? Soruyorum.

Yine, Sayın Bakan devam ediyor : «Ekmeğin aslanın ağzında olduğu bir dönemde, inanılmaz bir uygulamanın hazırlıklarına girişilmiş, hatta hukukî zemini dahi hazırlanmadan yer yer uygulamaya koyulmuştur. Bu da sözleşmeli personel uygulamasıdır» diyor.

Yine, Sayın Bakan diyor ki : «Bu sözleşmeli personel uygulaması ile...»

BAŞKAN — Sayın Ceylan, lütfen toparlar mısınız efendim?

MEHMET ABDURREZAK CEYLAN (Devamla) — Toparlıyorum Sayın Başkan.

«... İşçiler her türlü güvenceden mahrum kalırken, bunların güvenlik açısından da hangi sisteme tabi olacakları da bilinememektedir.» Sayın Bakanın konuşmalarının bazı paragraflarını atlıyorum.

Bir de konuşmalarının şu kısmına dokunacağım : «Sendikalar rahatsızdır, demokratik kurallara göre çalışamamaktadır. Çok iyi bir analiz yapılırsa, sebebin iki noktada toplandığı görülecektir.

Birincisi, yasal düzenlemelerden kaynaklanan sıkıntılardır.

İkincisi ve asıl önemli olan ise, iktidarın tutumundan, sendikalara bakış açısından kaynaklanan sıkıntılardır. Zaten, iktidarın yaklaşımı bu olmasaydı, yasal düzenlemeler bu denli sıkıntı yaratan

sonuçlar ortaya çıkarmayacağı gibi, yeni düzenlemelerle bu aksaklıklar kolaylıkla giderilebilirdi. Şu anda, sendikaların sıkıntılarının esas kaynağı yasalar değil, Hükümetin, işçiyi ve sendikaları tamamen dışlayan, insan unsurunu yok sayan politikası ve her gün peş peşe aldığı insafsız kararlardır; çünkü, şu anlaşılmıştır ki, Türk-İş'in istediği bütün yasal değişiklikler, onların istediğinden de fazla yapılsa, değişen bir şey olmayacaktır; sendika özgürlüğü, serbest toplu pazarlık düzeni, gerçek demokratik kurallar içinde işlemeyecektir. Bu anlayışla uygulanan demokrasiye, bence alaturka demokrasi denir. Bu koltuklardan çok hoşlandı isek ve bu koltuklarda daha uzun süre oturmak istiyorsak, demokrasiyi bütün kurum ve kuralları ile işletelim» diyor Sayın Bakan.

Görülüyor ki, üç yıl önce, Sayın Bakanın söyledikleri, düşündükleri ve Hükümetin o günkü uygulamaları ile, Türk-İş'in bugün istedikleri ve Hükümetin bugünkü uygulaması hiç değişmemiştir. Sayın Bakanı o günkü tabirine göre, «Alaturka demokrasi» olarak yorumladığı demokrasi, hâlâ alaturka olarak mı devam ediyor, yoksa Sayın Bakanımızın görüşlerinde mi bir değişiklik olmuştur; öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Ceylan, ne kadar var efendim?

MEHMET ABDURREZAK CEYLAN (Devamla) — Topluyorum Sayın Başkanım.

Türk-İş'in bu haklı taleplerinin Parlamento zemininde acilen görüşülmesinde zaruret vardır. Gereken çözüm yollarının bulunması, iş barışı ve iş verimi için büyük bir gereksinmedir; çünkü, sosyal huzursuzlukların, ülkenin geleceği ve iş barışı açısından son derece tehlikeli olduğunun göz ardı edilmemesinin gerekliliğine inanıyorum.

Bu nedenlerle, Türk-İş'in bu haklı, demokratik taleplerinin yanındayız ve destekçisiyiz. Türkiye'de iş barışına, işçi haklarına, sendikal haklara, kısacası, demokrasiye inanıyorsanız; ayrıca, Türk işçisine insanca yaşama ortamını sağlamaktan yana iseniz, Türk işçisinin kanun dışı yollara müracaat etmek zorunda kalmasını istemiyorsanız, Türk-İş'in, bu haklı demokratik taleplerini Parlamento zemininde çözünüz. Bu konuda sizlere destek olacağız. Geliniz, fedakâr Türk işçisine kanunsuz eylem yaptırmayınız.

BAŞKAN — Sayın Ceylan, lütfen, son cümlenizi tamamlayınız efendim.

MEHMET ABDURREZAK CEYLAN (Devamla) — Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Türk işçisini, yasalara aykırı eylem yapmak zorunda bıraktıktan sonra, yüzbinlerce insanı suç işledikleri için nasıl yargılayacaksınız? Suç işleyenleri yargılamazsanız, kanun üstünlüğünü nasıl savunacaksınız? Devleti ve Türk işçisini böyle bir çıkmaza sokmayınız; bunun vebali ve sorumluluğu altında siz kalırsınız. Onun için, aklınızı başınıza alınız, zecrî tedbirlerle, bu haklı taleplere karşı çıkmayınız, Türk işçisinin bu haklı sesine kulak veriniz ve dertlerine çare olunuz. Aksi takdirde, bir gün, tarih, vicdanlar ve mutlaka yasalar da, sizi, bu sorumsuz tutumunuzdan dolayı yargılayacaktır.

Allah Türk işçisinin ve hepimizin yardımcısı olsun.

Saygılar sunarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Ceylan.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, İçtüzüğün 64 üncü maddesine göre, Başkanlığı gündeme davet konusun-

da ve geçen tutanak özeti hakkında konuşmak istiyorum. Başkanlık Divanının yaptığı bir hata var.

BAŞKAN — Sayın Genç, 59 uncu maddeye göre, geçen tutanakla ilgili olarak, ancak kendi beyanınızla ilgili bir konuşma yapabilirsiniz; onun için size söz veremiyorum efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, ben 64 üncü maddeye göre söz istiyorum; 64 üncü maddeye göre, Başkanı gündeme davet etmek konusunda görüşmek istiyorum.

Yani, takdim ettiğiniz gündem yanlıştır. Bu gündemde, Sayın Vuralhan hakkında verilen gensoru önergesinin yer alması gerekir. Lütfen, bu konuyla ilgili olan İçtüzüğün 64 üncü maddesini açın, okuyun.

BAŞKAN — Efendim, yapılan muameleler usulîdir, söz vermiyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, bana söz vermek zorundasınız; 64 üncü maddeyi okumak zorundasınız.

Efendim, İçtüzüğün 64 üncü maddesini lütfen okur musunuz?

BAŞKAN — Sayın Genç, evvela zaptı sabık hakkında, yani beyanınız hakkında söz istediniz...

KAMER GENÇ (Tunceli) — Zaptı sabık hakkında değil, «64 üncü madde hakkında» diyorum; gündeme davet ediyorum. Başkanı gündeme davet konusunda üyelerin konuşma hakkı vardır; lütfen, 64 üncü maddeyi açın, okuyun.

Lütfen, 5 dakika müsaade edin, bazı arkadaşlara 10 dakika müsamaha gösteriyorsunuz.

BAŞKAN — Sayın Genç, Başkanlığın usulsüzlüğünü lütfen söyler misiniz?

KAMER GENÇ (Tunceli) — Tabi efendim.

BAŞKAN — Hayır, yerinizden söyleyiniz, ona göre size söz vereceğim.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Efendim, Başkanlığın Genel Kurula takdim ettiği gündem yanlış; o bakımdan, İçtüzüğün 64 üncü maddesine göre konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Lütfen, gündemin yanlış olan kısmını söyleyin.

KAMER GENÇ (Tunceli) — 1 inci maddesi efendim.

MEHMET MÜKERREM TAŞÇIOĞLU (Sivas) — Ne demek yahu?

BAŞKAN — 1 inci maddesi ne?.. Hangi konu?..

KAMER GENÇ (Tunceli) — Efendim, gensorunun, gündemin 1 inci maddesinde yer alması lazımdı.

Sayın Başkan, yani o kadar rijit olmayın; lütfen 64 üncü maddeyi açın, okuyun. Siz burada İçtüzüğü çiğniyorsunuz.

BAŞKAN — Sayın Genç, gensoru konuşuldu, oylandı ve bitti. Lütfen oturun efendim, söz vermiyorum, lütfen oturun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Hayır, söz vermek zorundasınız; yoksa İçtüzüğü çiğnemiş oluyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz.

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. — Artvin Milletvekili Ayhan Arifağaoğlu ve 17 arkadaşının, Çernobil nükleer reaktör kazasının neden olduğu radyoaktif kirlenmenin ülkemizdeki boyutlarını ve bu konuda alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

BAŞKAN — İki adet, Meclis araştırması önergesi vardır; sırasıyla okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

26 Nisan 1986 tarihinde meydana gelen Çernobil nükleer reaktör kazasından sonra, hükümet sözcüleri ile yetkililerin birbirini tutmaz beyanlarda bulundukları kamuoyu tarafından bilinmektedir. Yetkililer, önce kazanın ülkemiz için önemsiz olduğunu, radyasyon bulutunun Türkiye'ye ulaşmayacağını, bulut ulaşsa bile üstümüzden tehlikesizce geçeceğini, buluttaki radyoaktivitenin bir kısmı yağmurlarla üstümüze serpilse bile, bunun bir tehlike oluşturmayacağını iddia etmişlerdir.

İyimser beklentinin aksine, radyasyon bulutu üstümüze kadar gelip havamızı, toprağımızı, suyumuzu, etimizi, sütümüzü, sebzemizi, meyvemizi, bitkilerimizi, çayımızı, fındığımızı kirletmiştir. Buna rağmen, Hükümet, hiçbir tedbire gerek olmadığını, her şeyi rahatça yiyip içebileceğimizi söylemeye devam etmiştir. Komşu ülkelerde birçok önlem alınırken, bizde hiçbir önleme başvurulmamıştır. Şimdi ise, 100 bin ton civarındaki radyasyonlu çayı halkımıza içiren yetkililer, geriye kalan 45 bin ton çayın zararlı olduğu gerekçesiyle imha edilmesinden söz etmektedirler.

Eğer, Çernobil kazası sonrasında ülkemizde hiçbir önlem almaya gerek yok idiyse ,tonlarca çay şimdi neden imha edilmek isteniyor? Yok eğer, çaylarımız nükleer kaza sonrası radyoaktif olarak tehlikeli ölçüde kirlenmiş iseler, 1,5 yıldan beri halkımıza radyasyonlu çay içirtmenin hesabını kim verecektir?

Belli ki, Hükümet ve yetkililer, başlangıçta yaptıkları bir yığın hatayı, bunları kabullenmeksizin düzeltmeye çalışmakta ve böylece sorumluluktan kurtulabileceklerini sanmaktadırlar.

Hükümet ve yetkililer, bugüne kadar olduğu gibi, bugün de, radyasyonlu çay için önlem almayı düşünürken dikkatsiz davranmaya devam etmektedirler.

Ülkemizde, radyoaktif kirlenmeden söz ediliyorsa, bu yalnızca çayda mı söz konusudur? Yediğimiz içtiğimiz pek çok maddenin radyoaktif olarak kirlenmemiş olduğu düşünülebilir mi?

Hükümetin, bugün geç de olsa, çaya dönük önleminin doğru olduğunu kabul etsek dahi, bu önlemin sınırlı ve göstermelik olduğu anlaşılmaktadır. Açıkça görülmektedir ki, Hükümet, radyoaktif kirlenme ile ilgili olarak basiretsiz davranmıştır ve basiretsiz davranmaya devam etmektedir.

Radyoaktif kirlenme, halkımızın sağlığı ve geleceği ile ilgili çok önemli bir sorundur. Hükümetin ve ilgililerin konuya ilişkin önlemleri ve yorumları ise, ciddiyetten uzak ve yetersizdir.

Radyoaktif kirlenmenin boyutlarını belirlemek ve bugünden itibaren alınması gerekli çok yönlü önlemlerin ortaya konulabilmesi için;

Bu konuda yetkililerden, ihmali ve sorumluluğu olanların belirlenmesi için;

İzlenen basiretsiz politika nedeniyle, kamuoyunda oluşan paniğin ve güvensizliğin ortadan kaldırılabilmesi için;

Anayasanın 98 inci ve Millet Meclisi İçtüzüğünün 102 nci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Arifağaoğlu
Artvin

Rüştü Kurt
Giresun

Mustafa Çakır
Giresun

Özer Gürbüz
Sinop

Ali Topuz
İstanbul

Aytekin Kotil
İstanbul

Mustafa Sarıgül
İstanbul

Enis Tütüncü
Tekirdağ

Güneş Gürseles
Tekirdağ

İrfan Gürpınar
Kırklareli

Mehmet Fuat Erçetin
Edirne

Gürcan Ersin
Kırklareli

Tufan Doğu
Muğla

Adnan Keskin
Denizli

Yüksel Çengel
İstanbul

Ali Haydar Erdoğan
İstanbul

Hilmi Ziya Postacı
Aydın

Ekrem Kangal
Sivas

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda öngörüşme, sırasında yapılacaktır.

2. — Zonguldak Milletvekili Tevfik Ertüzün ve 10 arkadaşının, gelir ve refah dağılımındaki mevcut durumu ve bu konuda alınması gerekli tedbirleri tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

BAŞKAN — İkinci önergeyi okutuyorum efendim :

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Çağdaş dünyada, ülkeleri, gelişmişler ve az gelişmişler olarak ayıran temel kriter, sahip oldukları sosyal refah düzeyleridir. Bir ülke, sosyal refah düzeyini yükseltiği veya yaygınlaştırdığı ölçüde gelişmiş ülke olmaya hak kazanmaktadır.

Sağlıklı ve sürekli bir kalkınmanın tesisi için, üretimin ve gelirin artışı kadar, bölüşümü de önemlidir. Gelir, sınıflar, bölgeler, meslekler ve fertler arasında adil olarak dağıldığı ölçüde, kalkınma sağlıklı bir çizgiye oturur.

Gelir dağılımı adaletinin yanında, kalkınmanın nimet ve külfetleri toplumda dengeli dağıldığı ölçüde sosyal adalet teessüs eder.

Bu itibarla, iktisadî kalkınmanın hedefi, sosyal adalet içinde ferdin ve toplumun refah düzeyini en yüksek seviyeye çıkarmak olmalıdır.

Milleti maddeten zenginleştirecek ve manen yüceltecek iktisadî, sosyal ve kültürel politikaların belirlenmesi ve uygulanması, hükümetlerin temel görevidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının; devletin temel amaç ve görevlerini tanımlayan 5 inci maddesi, çalışma hakkını düzenleyen 9 uncu maddesi, ücrette adalet sağlanmasına ilişkin 55 inci maddesi ve diğer bazı maddeleri Türkiye Cumhuriyetinin bir sosyal refah devleti olmasını amirdir ve bu görevi doğrudan doğruya devlete vermiştir.

Ülkemizde, 1980'den sonra uygulanan iktisadî ve sosyal politikaların, gelir ve refah dağılımını bozduğu, mevcut sınıfları daha keskin hale getirdiği, sınıflar ve bölgeler arasındaki gelir ve servet farkını büyüttüğü müşahede edilmektedir. Toplumda en geniş yeri olan orta sınıf hızla erimekte çok sayıda yoksullarla az sayıda zenginlerden oluşan bir sınıflı toplum yapısı hızla oluşmaktadır.

Gelir dağılımı, çiftçi, memur ve sabit gelirlilerin aleyhine, rant ve haksız kazanç elde edenlerin ise lehine olarak bozulmaktadır. Başka bir ifade ile, düşük gelir gruplarından yüksek gelir gruplarına doğru süratli bir gelir ve servet transferi olmaktadır.

Nitekim, 1980 - 1987 döneminde işçi ve memurun millî gelirden aldığı pay yarı yarıya, tarımın payı 1/3 oranında azalırken, spekülatif ve haksız kazanç sağlayanların payı 1/3 oranında artmıştır. Bu grubun milî gelirden aldığı pay, aynı dönemde % 50'den % 67'ye yükselmiştir.

Ülkemizde gelir dağılımına ilişkin resmî ve özel araştırmalar, Türkiye'nin dünyada gelir dağılımı en bozuk 10 ülke arasında yer aldığını doğrulamaktadır.

Sosyal refah ve gelir dağılımındaki bu vahim gidişin tek sorumlusu, ülkede uygulanan iktisadî ve sosyal politikalardır. Özellikle, hızı giderek artan enflasyonun, bu tablonun ortaya çıkmasında önemli rolü olduğu tartışmasızdır. Keskinleşmiş çizgilerle belirgin bir hal alan sınıflı toplum yapısını, ülkemizin geleceği için tehlikeli bulmaktayız. Bu eğilim, halkımızı ideolojik arayışlara ve mücadelelere yönlendirecek ortamın oluşmasına imkân verebilecektir.

Fiyat artışlarının kısa dönemde durdurulamayacağı görüşünü benimseyen Hükümet, hızla bu sosyal çarpıklığı düzeltecek politikaları belirlemeli ve yürürlüğe koymalıdır. İnsanımızı insan haysiyetine yaraşır bir gelir ve refah düzeyine ulaştırmak, hem sosyal devlet olabilmenin gereği ve hem de Anayasamızın amir hükmüdür.

Aşağıda imzası bulunan Doğru Yol Partisi Milletvekilleri olarak gelir ve refah dağılımındaki mevcut durumun ve alınması gerekli önlemlerin tespiti için, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 nci maddeleri gereğince, konu hakkında Meclis araştırması açılmasını saygıyla arz ve talep ederiz.

Tevfik Ertüzün
Zonguldak

M. Selahattin Kılıç
Adana

Zeki Çelikler
Siirt

Mehmet Tahir Şaşmaz
Elazığ

Cemal Alişan
Samsun

Mustafa Murat Sökmenoğlu
Hatay

Mehmet Abdürrezak Ceylan
Siirt

İbrahim Demir
Antalya

H. Cavit Erdemir
Kütahya

Adil Aydın
Antalya

Haydar Baylaz
Bingöl

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda öngörüşme, sırasında yapılacaktır.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, tutumunuz hakkında 64 üncü maddeye göre söz istiyorum.

BAŞKAN — Gündemin «Seçim» kısmına geçiyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, tutumunuz hakkında söz istiyorum. Lütfen... Beni dinlemek zorundasınız.

V. — SEÇİMLER

1. — Millî Savunma Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim.

BAŞKAN — Millî Savunma Komisyonundaki açık üyeliğe, Anavatan Partisi Grubunca, Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Dayı aday gösterilmiştir. Bu hususta yüksek kurulunuzun onayını alacağım.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, bir milletvekilini duymazlıktan gelemezsiniz. Eğer beni duymazlıktan gelirseniz, ben de, sizin seviyenize inerek hitap edeceğim. Lütfen... İçtüzüğün 64 üncü maddesine göre, tutumunuz hakkında söz istiyorum. Ben burada bir milletvekiliyim ve siz bana söz vermek durumundasınız.

BAŞKAN — Sayın Genç, demin sizinle konuştuk ve...

KAMER GENÇ (Tunceli) — Efendim, ben Başkanlık Divanının tutumu hakkında söz istiyorum. İçtüzüğün 64 üncü maddesine göre, lütfen, söz verin. Eğer, siz İçtüzüğü tanımıyorsanız, ben de sizin Başkanlığınızı tanımıyorum. Lütfen...

BAŞKAN — Başkanlık Divanımız, yapılan işlemlerde bir usulsüzlük görmemiştir efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) — Tutumunuz hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Gündemimizin, «Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler» kısmına geçiyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, bak beni çok...

VI. — GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI

A) ÖNGÖRÜŞMELER

1. — Diyarbakır Milletvekili Hikmet Çetin ve 26 arkadaşının, enflasyon ve hayat pahalılığının ekonomik ve toplumsal yaşamda yarattığı sorunları ve bu konuda alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

BAŞKAN — «Diyarbakır Milletvekili Hikmet Çetin ve 26 arkadaşının, enflasyon ve hayat pahalılığının ekonomik ve toplumsal yaşamda...»

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan, söz istiyorum sizden. Sizi İçtüzüğe riayet etmeye davet ediyorum.

Sayın Başkan, siz şimdi İçtüzüğü uygulamıyor musunuz? Sayın Başkan, beni dinlemek zorundasınız.., Lütfen... Siz İçtüzüğü uygulamak istemiyor musunuz?

BAŞKAN — Sayın Genç... Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) — Hayır, bana söz vermek zorundasınız. Ya oylayacaksınız ya söz vereceksiniz. Takdir hakkınıza güvenmiyorum. Hissî hareket ediyorsunuz. Geçen gün bana gündem dışı söz vermediniz, başkasına verdiniz, şimdi de söz vermek istemiyorsunuz. (ANAP sıralarından gürültüler)

Ben bir milletvekili değil miyim, benim milletvekili sıfatım yok mu?

BAŞKAN — Sayın Genç... Sayın Genç....

KAMER GENÇ (Tunceli) — Lütfen bana söz verin, yoksa Meclisi çalıştırmam.

BAŞKAN — Sayın Genç... Sayın Genç, İçtüzük hükümlerine göre söz isterseniz her an veririm; ancak, her zaman, gündemin başında söylenmesi gereken hususları, gündeme geçtikten ve konuşmalar başladıktan sonra ifade eder ve ayrıca, zaptı sabık hakkında söz isterseniz, size söz vermem. Sizin daha evvelki bir görüşmeniz de yok. (ANAP sıralarından alkışlar)

Devam ediyoruz efendim...

KAMER GENÇ (Tunceui) — Zaptı sabık hakkında demedim.

BAŞKAN — Sayın İdare Amiri arkadaşım...

KAMER GENÇ (Tunceli) — 64 üncü maddeye göre, tutumunuz hakkında, şu anda konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Genç... Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) — 64 üncü maddeye göre, yerimden söz istedim, duymadınız Sayın Başkan. Lütfen... 64 üncü maddeye göre söz istiyorum. (ANAP sıralarından «Ceza verin» sesleri)

BAŞKAN — Bir milletvekilinin, İçtüzük hükümleri gereğince herhangi bir işlemi yapmayı kendime yediremiyorum. Ben milletvekilinin haysiyetini korumak için bu kürsüdeyim, lütfen siz de buna layık olmaya çalışınız. (ANAP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) — Siz Başkanlığa yakışacak şekilde hareket edin. Söz hakkımı önleyemezsiniz. Siz Başkanlık Divanının haysiyetini koruyun. Söz istiyorum; ya oylayacaksınız, veyahut da söz vereceksiniz; bana söz vermek zorundasınız.

BAŞKAN — Diyarbakır Milletvekili Hikmet Çetin ve 26 arkadaşının, enflasyon ve hayat pahalılığının ekonomik ve toplumsal yaşamda yarattığı sorunları ve bu konuda alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi üzerindeki öngörüşmeye, kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Hükümet?.. Burada.

Geçen birleşimde, Hükümet ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu konuşmuştu...

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sizin tarafsızlığınızdan şüphe ediyorum ve sizi protesto için Meclisi terk ediyorum.

BAŞKAN — Şimdi, söz sırası Doğru Yol Partisi Grubu adına Sayın Hasan Namal'ın.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA HASAN NAMAL (Antalya) — Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli milletvekilleri; konuş-

mama başlamadan evvel, hepinizi Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına, sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Enflasyon ve hayat pahalılığının ekonomik ve toplumsal yaşamda yarattığı sorunlar ve alınacak tedbirlerin tespiti ile ilgili olarak verilmiş bulunan önerge üzerinde Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini arz edeceğim.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Hikmet Çetin ve arkadaşları tarafından verilen önergede, peşinen kabul edilen bir husus vardır; o da, Türkiye'de enflasyon ve hayat pahalılığının varlığıdır. Önergenin ana gayesi, varlığı kabul edilen enflasyon ve hayat pahalılığının ekonomide ve toplumda yarattığı sorunların neler olduğu ve alınması gerekli tedbirlerin tespitidir.

Türk toplumunun bugün ıstırap çektiği, kavrulduğu bir konu, önergede araştırma konusu olmuştur, ancak, önergede, bugün ülkeyi kasıp kavuran enflasyon ve hayat pahalılığının sebebi, 24 Ocak 1980 kararları olarak gösterilmiştir. Önergede, «1980 yılı başından bu yana sekiz yıl geçmiş olmasına rağmen...» denilmektedir.

Değerli milletvekilleri, bizim, önergedeki bu değerlendirmeye katılmamız mümkün değildir. 24 Ocak kararlarını, bugünkü enflasyonun ve hayat pahalılığının sebebi olarak göstermek, hem haksızlık, hem de yanlıştır.

1979 yılını göz önüne getirelim : Ülkede akaryakıt yoktu; çiftçi tarlasını süremiyordu; ilaç yoktu, yağ yoktu, şeker yoktu, ampul yoktu; fabrikalar kapanmıştı; Merkez Bankasının dış kasası işlemiyordu...

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Malatya) — Neden?..

HASAN NAMAL (Devamla) — Yani, döviz yoktu. Ülke, âdeta bir yangın içerisindeydi; bu yangının mutlaka söndürülmesi gerekiyordu.

İşte, 1979 Kasımında Adalet Partisi Hükümetini kuran Başbakanımız Sayın Süleyman Demirel, ülkeyi içinde bulunduğu bu ekonomik yangından kurtarmak için 24 Ocak kararlarını almıştır.

Gaye ne idi? Yokları var etmek, kuyrukları kaldırmak, fabrikaları çalışır hale getirmek, devletin işlemeyen kasasını işler hale getirmek ve ülkeyi, hesabını kitabını bilir hale getirmekti.

Nitekim, 1980 Ağustosunda, enflasyonun aylık hızı yüzde 1 düzeyine çekilebilmiş, yokluklar kalkmış, fabrikalar çalışır hale gelmiştir.

24 Ocak kararları, beklenilen neticeyi kısa sürede vermiş, ekonomi rahatlamıştır ve 1980 yılında Türk ekonomisi dünyaya örnek gösterilecek oranda büyüme hızı gerçekleştirmiştir. Demek ki, bugünkü enflasyon ve hayat pahalılığının sebebi sekiz yıl evvel alınan 24 Ocak kararları değildir. Bunun, herkesçe böyle bilinmesi gerekir.

Gelelim bugünkü enflasyon, hayat pahalılığı ve bunun ekonomide ve toplumsal yaşamda yarattığı sorunlara.

Değerli milletvekilleri, bugün ülkede yedi senedir bütün şiddetiyle devam eden enflasyon ve hayat pahalılığı vardır. Nerede ise, üç rakamlı bir gelişmeye doğru hızla giden enflasyon ve hayat pahalılığı, hayat seviyesini düşürmüş; fukaralığı, yaşantının kaderi haline getirmiş, toplumun bütün değerlerini ve özellikle sosyal ve ahlakî değerlerini altüst etmiştir.

24 Ocak kararlarının getirdiği ekonomik rahatlıktan, bugün ülkeyi enflasyon uçurumuna getiren ve fiyatların tırmanmasına sebep olan etken nedir? Mesele buradadır.

Sayın Özal, 1983 yılında yapmış olduğu konuşmalarda, «İktidara geldiğimizde iki yıl içerisinde enflasyonu yüzde 10 düzeyine indireceğiz» demiştir; ancak, Sayın Özal'ın bu vaatleri yerine gelmemiş, ekonomik politikaları sonuç vermemiş ve 1983 yılında iktidara geldiklerinde yüzde 30 düzeyinde olan enflasyon, bugün yüzde 60'lar düzeyine çıkmıştır. Böylece, «Enflasyonu aşağı çekeceğim, orta direği rahatlatacağım» vaatleriyle iktidara gelen Sayın Özal, enflasyonu dört yılda tam iki katına çıkarmıştır.

Cumhuriyet tarihinin en yüksek düzeyine çıkan enflasyon, 1988 yılının şampiyonu, Sayın Özal da zampiyonu olmuştur. (DYP sıralarından alkışlar)

Enflasyon neden yüzde 60'lara tırmanmıştır ve neden böyle olmuştur? Acemice uyguladığınız ekonomik politikalar sonucu bu durum ortaya çıkmıştır.

Bu konuda neler yaptınız? Yatırımları durdurdunuz, sanayileşmeden vaz geçtiniz, işsizliği artırdınız, ülkeyi dış ve iç borç batağına sapladınız, gelir dağılımındaki dengesizliği yüksek boyutlara çıkardınız, fiyatları sürekli artırdınız. Bu ekonomik icraatınızla, enflasyonu sürekli kamçıladınız, hayatı çekilmez hale getirdiniz. Bütün bunlara rağmen, enflasyonu tehlike saymadınız. En büyük hatanız da enflasyonu tehlike saymamanızdır. Sizlere bu hususta birkaç örnek vereceğim; çok gerilere gitmeyeceğim, dört aylık, temel gıda maddelerinde meydana gelen fiyat artışlarını arz edeceğim. Ekmek 1987 Eylülünde 100 lira iken, 1988 Ocağında 150 lira olmuştur; fiyat artışı yüzde 50'dir. Çay 1987 Eylülünde 1 800 lira iken, 1988 Ocağında 2 700 lira olmuştur; artış yüzde 50'dir. Margarin, Eylül 1987'de 915 lira iken, Ocak 1988'de 1 320 lira olmuştur; fiyat artışı yüzde 44'tür. Toz şeker, Eylül 1987'de 290 lira iken, Ocak 1988'de 450 lira olmuştur; fiyat artışı yüzde 50'dir. Tuz, Eylül 1987'de 300 lira iken, Ocak 1988'de 500 lira olmuştur; fiyat artışı yüzde 66'dır.

Sayın Özal, icraatınızın eseri budur; bununla övünebiliyorsanız, övünün!

MEHMET MÜKERREM TAŞÇIOĞLU (Sivas) — Bize bakın bize, oraya değil.

HASAN NAMAL (Devamla) — Ancak, enflasyonun yüzde 60'lar düzeyinde olduğu bir ülkede, ekonominin başarısından bahsedilemez.

Değerli milletvekilleri, ülke, yüksek enflasyon ve hayat pahalılığından yangın yerine dönmüş, millet sanki bir savaş sonrası gibi harap ve bitap düşmüş durumdayken, Devlet Bakanı Sayın Yusuf Özal, 10 Şubat 1988 Çarşamba günü Yüce Meclis'te yaptığı konuşmada «Enflasyon yoktur» demiştir. Peki, enflasyon yok da, niye birtakım şok tedavilere müracaat zorunda kaldınız? Sağlıklı bir bünyeye şok tedavisi yapılır mı? Sağlıklı bir ekonomik bünye aldınız, dört yılda sağlıksız hale getirdiniz. Demek ki, bunu siz de kabul ettiniz ki, şimdi de şokla düzeltmeye çalışıyorsunuz. İşte, yaptığınız budur; ancak, buna rağmen yine beceremediniz ve Tahtakaleye yenik düştünüz.

Değerli milletvekilleri, bu kötü idare, yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı sonucunda, milyonlarca Türk vatandaşı karnını doyuramaz olmuş, her geçen gün, bir önceki günü arar hale gelmiştir.

Hükümetin ekonomik politikaşı, memuru, işçiyi, çiftçiyi, köylüyü, emekli dul ve yetimi ve esnafı düşünen bir politika olmaktan çıkmıştır.

Uygulanan yanlış politika sonucu, Türk Lirası pul olmuş, 1983 yılında 280 lira olan dolar, bugün serbest piyasada 1 400 lira civarına gelmiştir.

1983 yılında 740 milyar Türk Lirası civarında olan emisyon, 1987 yılı sonunda 3,2 trilyon Türk Lirası düzeyine çıkmıştır.

Türkiye'nin fert başına düşen millî geliri 1 400 dolardan 1 100 dolara düşmüştür. Avrupa ülkelerinde, özellikle, girmeye çalıştığımız Avrupa Topluluğuna üye ülkelerde bu rakam, vasatî 7 bin dolar civarındadır.

Şimdi, sizlere soruyorum, her yıl artan emisyonla, Türk Lirasının dış değerinin düşmesiyle, devletin ürettiği mal ve hizmetlere sürekli yapılan zamlarla, yüksek faizle, fiyat artışlarını nasıl önleyeceksiniz?

Dört yıl süreyle, yaptığınız enflasyon tahminlerinin hiçbirisi tutmamıştır. Onun için, bu önergeye olumlu oy verelim; «enflasyon» denilen bu tek kollu canavarın üzerine Meclis olarak hep beraber gidelim ve hep beraber çare bulalım.

Değerli milletvekilleri, yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı, geçim mücadelesi veren aile reisleri arasında intiharlara yol açmış, ahlakî değerler büyük ölçüde bozulmuş, fuhuş, neredeyse bir meslek halini almıştır. Geçim sıkıntısı nedeniyle intiharların artmasından, fuhuşun sokaklara dökülmesinden, Türk toplumunun temel direğini teşkil eden aile düzeninde bozulmalar başlamıştır.

Temel gıda maddelerindeki fiyatların hızla tırmanması, dargelirlinin sırtındaki yükü ağırlaştırmış ve bunun sonucu beslenme sorunu tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Hayat pahalılığından mutfaklar boşalmış, analar yavrularının önüne ne koyacaklarını, ne yedirip içireceklerini bilemez hale gelmişlerdir.

Yine, hayat pahalılığından, bir yuva kurma çağı gelmiş, evlenemeyen gençlerimizin sayısı her gün biraz daha artmıştır.

Tedavi ve ameliyat ücretlerinin korkunç boyutlara ulaştığı bugünlerde, vatandaşlar, üzerlerinde «Devlet hastanesi» yazan hastanelerin önlerinde, boynu bükük bekler hale gelmişler; parasızlıktan, kimisi hastanelerde rehin kalmış, kimisi ölülerini alamaz olmuşlardır.

Acımasız hayat pahalılığı, vatandaşın üzerine âdeta kara bir bulut gibi çökmüş; ancak, sizler Lale Devri yaşantınıza, bunlara aldırmayarak devam etmişsiniz. Aslında, sizlerin yaşantısıyla vatandaşın yaşantısı arasında büyük uçurumlar meydana gelmiştir. Tüyü bitmemiş yetimlerin sırtından milyonlarca lira harcayarak, özel uçaklar, özel araçlar alabiliyor; zevk ve sefa içerisinde yaşıyorsunuz; fakat, vatandaşın hali nicedir, düşünmüyorsunuz; vatandaşın dertlerine çare getirmiyorsunuz. Vatandaşın sırtından, ülke değil, siz çağ atlıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bundan belli bir süre evvel, otuz yıl çalışıp emekli olan bir memur, bir işçi, emekli ikramiyesiyle bir daire alabiliyordu. Bugün bu emekli, ikramiyesiyle bir dairenin bir odasını dahi alamaz hale gelmiştir. Asgarî ücret alan bir işçi, bir günlük ücretiyle bir kilo et alamaz hale gelmiştir.

Gelir dağılımındaki dengesizlik giderek artmış, 1980 yılında, maaş ve ücretlilerin millî gelirden aldıkları pay yüzde 26 iken, 1987 yılında yüzde 16.3'e inmiştir.

Geçen dört senelik icraatınızla, ekonomiden anlamadığınız, bu işi beceremeyeceğiniz, enflasyon ve hayat pahalılığını düşüremeyeceğiniz anlaşılmıştır.

Meclis araştırmasından kaçmayın. Milletin bir şeyler öğreneceğinden korkuyorsanız, bu endişeniz yersizdir. Zira, hayat pahalılığı içinde yaşayan vatandaştır; bu ateşten gömlek vatandaşın üzerindedir, sizin üzerinizde değildir.

Hiçbir önergeyi kabul etmiyorsunuz. Yüzde 36 oyla Meclisi saf dışı bırakıp, ülkeyi, kanun kuvvetinde kararnamelerle, sanki tek partili bir devirmiş gibi idare etmeye çalışıyorsunuz.

Demokrasi çok partili rejimdir. Parlamento zemininde vatandaşların dertleri konuşulacak, tartışılacak ve çareler bulunacaktır. Yüzde 64'ün sesini kısamazsınız.

Onun için, gelin, önergeye olumlu oy verelim; ezilen milyonların temsilcisi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde meseleyi enine boyuna tartışalım, enflasyon denilen bu canavarın üzerine hep birlikte gidelim. Yüce Türk Milletinin bizden istediği budur.

Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Namal.

Anavatan Partisi Grubu adına, Eskişehir Milletvekili Sayın Erol Zeytinoğlu; buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar.)

ANAP GRUBU ADINA EROL ZEYTİNOĞLU (Eskişehir) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Diyarbakır Milletvekili Sayın Hikmet Çetin ve arkadaşlarının enflasyon ve hayat pahalılığı konusunda verdikleri Meclis araştırması önergesi üzerinde Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınıza gelmiş bulunuyorum. Bu vesileyle Yüce Meclisin siz çok değerli milletvekillerini en içten saygılarla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; iki aydan beri çatısı altında bulunmaktan büyük bir mutluluk ve gurur duyduğum bu Yüce Mecliste, geçen hafta çarşamba günü bu önergenin görüşülmeye başlanmasıyla ve bugün de görüşmelerin devam etmesiyle, Türkiye'nin ekonomik durumu o derece karanlık tablolarla, o derece karamsar görüşlerle dile getirilmek istendi ki, âdeta Türkiye ekonomisi bir uçurum kenarında, bugünden yarına batmak üzere; dış ve iç borçlarını ödeyemeyecek bir duruma gelmiş, enflasyon üç rakamlı düzeylere yükselmekte ve nihayet ülke bir baştan bir başa açlık, yokluk ve kıtlık içindedir... Hayır, sayın milletvekilleri.

Biz, gerek önergede yer alan cümleleri, gerek önerge vesilesiyle sayın muhalefet sözcülerinin burada söylediklerini çok iyi biliyoruz; bu sözlerin yabancısı değiliz. Bu sözler 29 Kasım milletvekili seçimlerinden önce alabildiğine söylendi. Ülkenin her tarafında, (şehrinde, köyünde, kasabasında, kahvesinde, mahallesinde) tutunacak başka dalı olmayanlar, Birinci Özal Hükümetinin eleştirilecek yönünü bulamayanlar, mal bulmuş magribi gibi, enflasyon ve dış borçlar konusuna sarılmışlar...

ALAETTİN KURT (Kocaeli) — Yok mu?.

M. TURAN BAYAZIT (İzmir) — Sayın Başkan, ne demek mal bulmuş magribi? sözünü düzeltsin.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — ... Türkiye'yi, bir baştan bir başa, hayat pahalılığı, yokluklar ve açlıklar edebiyatıyla trajedik senaryolar yazarak gezmişler, dolaşmışlar ve Türk Milletinden oy istemişlerdir.

VEFA TANIR (Konya) — Tam yüzde 64 oy almışlardır....

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Ama, sonucu ne olmuştur? 29 Kasım milletvekili seçimlerinin sonucu meydandadır; Türk Milleti bu oyuna gelmemiştir, bunlara inanmamıştır ve güvenini Anavatan lehine kullanmıştır.

Bugün, yüzde 36'larla - iddia edildiği biçimde - daha büyük ve daha kahir bir ekseriyetle, Anavatan, Türk Milletinin güvenoyunu almış; milletimiz bu açlık edebiyatına, trajedik senaryolara iltifat etmemiş ve büyük icraatlar yapmış Anavatan İktidarına güvenini yenilemiştir. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, şunu söylemek isteriz ki, elbette, Türkiye'de, belirli bir oranda; ancak, makul bir düzeyde enflasyon vardır. (DYP sıralarından gürültüler) Enflasyon dediğiniz şey, - eğer TRT'yi izlemek imkânını elde edebildiyseniz, dün akşam ve bu sabah ifade edildiğine göre - Nikaragua'da yüzde 1 700' dür, Yugoslavya'da yüzde 200'dür, İsrail'de yüzde 200'dür. (DYP sıralarından gürültüler) Ama, Türkiye'de yüzde 40'lar, yüzde 50'ler civarındadır. (DYP sıralarından alkışlar [!])

KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) — Bravo (!)

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Biz, Anavatan Partisi olarak, bunu asla inkâr etmiyoruz. Bir kere daha altını çizerek söylüyoruz: Bugün, Türkiye'de yüzde 40'lar düzeyinde bir enflasyon vardır.

ADİL AYDIN (Antalya) — Güleriler size, güleriler.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Nitekim, Sayın Başbakanımız, 26 Aralık 1987 günü, Hükümet Proğramını okurken, açık bir ifadeyle şunu söylemiştir: «Hükümetimiz, bütün taahhütlerini fazlasıyla yerine getirmiş olmasına rağmen, enflasyonda hedefimize erişemediğimiz ortadadır. Bu durumun çeşitli sebepleri vardır...»

Sayın milletvekilleri, bugüne kadar bu Meclisteki, bu meclislerde okunan hükümet programlarını açın, hangi hükümet programında, bir başbakan çıkar, muhalefetin üzerinde durduğu çok önemli bir konuda, açıkça, büyük bir siyasî ahlâk göstererek, «-enflasyon vardır, hedefine ulaşamadık» der? Bu, bizim enflasyona verdiğimiz önemi vurgulamaktadır. Bu, Anavatan iktidarının enflasyon üzerinde ne büyük hassasiyetle durmakta olduğunun ve zaten, güvenoyu alır almaz ilk icraatının, 4 Şubat kararlarıyla, enflasyonu önleyebilmek için aldığı önlemleri vurgulamaktadır.

KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) — Belli.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Sayın milletvekilleri, iktisat ilminden enflasyon kadar üzerinde edebiyat yapılabilen, trajedik senaryolar yazılan, açlık edebiyatı yapılan başka bir kavram daha yoktur. Muhalefet bunu istismar etmektedir. Evvela, yüzde 60 diyorlar; yüzde 60 diye bir şey yok, önümüzde rakamlar var. 1986 yılı yüzde 30; 1987 yılı, Devlet İstatistik Enstitüsünün tüketici indekslerinden alınan rakam - İstanbul'a ait bir rakam - yüzde 55.

KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) — Bravo (!)

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Şimdi dikkat buyurun, 1986'da yüzde 30'a indirilmiş, 1987'de yüzde 55'e çıkmıştır. Yüzde 130'lardan, yüzde 122' lerden, yüzde 90'lardan bahsetmiyoruz; gerekirse biraz sonra söylerim. Siz savaş yıllarında dahi, İkinci Dünya Savaşında dahi, Türkiye'nin erişemediği bir enflasyon hızını 1979'larda, 1980'lerde getirmediniz mi? (ANAP sıralarından alkışlar; DYP ve SHP sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri, Sayın Başbakanımızın, Hükümet Programında da belirttikleri gibi, gerçekten, enflasyonda

hedefe ulaşılamamıştır; ancak, bunun çok çeşitli nedenleri vardır. Bu nedenler 1980 öncesine gider. Memleketin 1980 öncesindeki manzarasını, Doğru Yol Partisinin çok değerli sözcüsü, gayet güzel çizdiler. Kendilerine teşekkür ederim. 1980'den önce, Türkiye büyük bir krize girmiştir; buhran başlamıştı, ekonomik yönden, Türkiye batmak üzereydi, hatta batmıştı. İktisat literatüründe olmayan gerileme hızı, Türkiye'nin iktisat tarihinde ilk defa nakıs olmuştu (eksi olmuştu) sıfırın altına inmişti, sıfırın altında 1 olmuştu. Yokluklar, kıtlıklar işte asıl o zaman söz konusu idi. Üretim durmuştu, yatırımlar durmuştu, fabrikalar kapanmıştı, ihracat, ithalat durma noktasına gelmişti. Böyle bir ekonomi devralındı.

Bundan sonra, memleket ekonomisine işlerlik kazandırabilmek için, memleket ekonomisini uçurumun kenarından döndürebilmek için gelişmesini, kalkınmasını, büyümesini sağlayabilmek için, yatırımlar yapmak mecburiyeti vardı. Elbetteki, yapılacak yatırımlar elbbetteki çalıştırılacak sanayi elbetteki artırılacak ihracat; elbetteki, artırılacak ithalat, devletin birtakım harcamalarına neden olacaktı. Devletimiz, Hükümetimiz bu siyasî kararı vermek mecburiyetinde: Enflasyon mu, gelişme mi?.. Elbetteki gelişmeyi tercih edecekti, elbette kalkınmayı tercih edecekti. Zira, gelişme süretiyle, ülke ya büyüyecek, dışarıya bağımlı olmaktan kurtulacak ya da enflasyonu tercih edecek; büyümeyecek, kalkınmayacak ve dışarıya bağımlı ekonomi olmayı muhafaza edecekti.

Bütün iktisatçılar bunu bilirler ki, iktisat ilminde, enflasyonla, fiyat istikrarı, kalkınma ve gelişme, tam istihdam, ihracatın artırılması, işsizliğin çözümlenmesi, tam bir çatışma hallindedir. Eğer, siyasî ve ekonomik tercihinizi gelişme yönünde kullanırsanız, siyasî tercihinizi istihdamı artırma yönünde kullanırsanız, siyasî tercihinizi dış ödemeler dengesinde olumlu bir sonuç alma yönünkullanırsanız, makul bir enflasyonla karşılaşmanız kaçınılmaz olacaktır.

KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) — Hiç alakası yok...

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Elbette alakası vardır.

Şimdi bakın, 1981 - 1983 yıllarında uygulanan...

KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) — 65 - 71?..

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — ... uygulanan sınırlı bir ekonomi kalkınma politikasıyla, daraltıcı bir ekonomi politikasıyla, ortalama enflasyon hızı, Türkiye'de, yüzde 30 dolaylarında olmuştur. Ama, 1983 - 1987 dönemini kapsayan ekspansiyonist (genişletici) bir ekonomi politikasının uygulanmasıysa, enflasyon hızının cüzî miktarda artmasına sebep olmuştur.

ADİL AYDIN (Antalya) — Vay be.. Ne kadar cüzî?!

İBRAHİM GÜRDAL (Isparta) — Söylediklerinize siz inanıyor musunuz Sayın Zeytinoğlu.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) Sayın milletvekilleri, enflasyon Türkiye'de çeşitli nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bunların bir tanesi, arz ettiğim gibi, ihracatı artırma zorunluluğu, esnek kur uygulanmasını gerektirmektedir. Yatırımlar, üretim artışının sağlanması, belirli bir ölçüde bütçe açıklarını gerektirmektedir; bunların tabiî bir sonucu olarak da, enflasyon olmaktadır. Ancak, gözlerden kaçan; fakat, iktisat kitaplarında yer alan bir enflasyon daha vardır ki, işte verilen önergelerin, bir haftadan

beni yapılan konuşmaların bir nedeni de buradan kaynaklanmaktadır; bu da, enflasyonun durmayacağı, fiyat istikrarının Türkiye'de sağlanamayacağı, fiyatların her gün artacağı propagandasının yapılması, zihinlerin bulandırılması ve alıcılarla tüketicileri yeni spekülatif faaliyetlere yönlendirmek ve fiyatların artmasını sağlamak ve böylelikle, belirli, düşünülen bir hedefe ulaşabilmektir. Biz buna, iktisat ilminde «beklenti enflasyonu» adını veririz. Ne yazık ki, seçimlerden önce, seçimleri kazanabilmek için tek kozları olan enflasyona sığınanlar ve ülkeyi bir baştan bir başa dolaşarak fiyat yükseltme hareketlerinde ele başılık yapanlar, memlekette enflasyon tellallığı yapanlar, yılın son üç ayında fiyatların yükselmesine sebep olmuşlardır.

Türkiye ekonomisi, Türkiye'nin sosyal şartları, beklenti enflasyonuna çok müsaittir. Bu propaganda, kafaların, zihinlerin bulandırılması bugünde devam etmektedir. Bugün, satıcılar, ilerde daha fazla bir enflasyonla, daha yüksek bir fiyat bulacaklarını düşüncesiyle fiyatlarını yükseltebilmekte; alıcılar, gerçek ihtiyaçları olmadığı halde, fiyatların yüseleceği endişesiyle, gereksiz yere bazı mallara talepte bulunmakta ve bu hareketin arz ve talep dengesini bozması, kaçınılmaz bir sonuç olarak fiyatları yükseltmektedir. İşte bu önergenin amacı da budur; ama, nasıl 29 Kasımda Türk Milletini yanıltamadınız; çünkü, o millet sağduyu sahibi: çünkü, o millet aklı başında: çünkü, o milleti biz iyi tanıyoruz; ama, siz tanımıyorsunuz.

Bu önergeyi verenlere soruyoruz: Türk siyasî tarihinde hiç millî iradeyle iktidara gelebildiniz mi? Çünkü milleti tanımıyorsunuz. (ANAP sıralarından alkışlar)

KÂZIM ÖZEV (Tokat) — Sataşma var efendim.

BAŞKAN — Sayın Zeytinoğlu, lütfen, önerge ile ilgili konuşunuz efendim, önerge dışına çıkmayınız.

ALİ ŞAHİN (Kahramanmaraş) — Siz tayinle geldiniz.

BAŞKAN — Devam edin Sayın Zeytinoğlu.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Sayın milletvekilleri, bir ölçüde sayın muhalefetin isteklerine uyar biçimde birkaç cümle daha söylemek istiyorum.

Enflasyon, arz ettiğim gibi, makul ölçülerde vadır ve üzüntüyle de söylemek isterim ki, halkımızda, geçim şartları nedeniyle bir rahatsızlık da vardır. (DYP sıralarından «Bravo» sesleri) Evet, bugün bir rahatsızlıktan bahsedebilmek mümkündür. Milletimizi, özellikle ortadireği; işçimizi, memurumuzu, emeklimizi, küçük esnafımızı, sanatkârımızı rahatsız eden, geçimlerinde kendilerine rahatsızlık veren bir husus vardır; altını çizerek söylüyorum.

ÖMER ÇİFTÇİ (Ankara) — Ortadirek mi kaldı? Geç geç...

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Ancak, bunun nedeni, sizlerin bildiğiniz gibi, enflasyon değildir. Türkiye'de sağlanan büyük gelişmeler sonunda, ulaşım alanında, haberleşme alanında sağlanan gelişmelerle kapalı bölgelerin açılması, şehirleşme hareketinin hızlanması sonunda, Türk halkının ihtiyaçlarının değişmesi, Türk halkının daha iyi bir yaşam isteğine yönelmiş olması, ihtiyaçlarını genişletmesi ve Türk ekonomisinde sağlanan gelişmelerle, her gün piyasaya arz edilen yeni yeni mallara, yeni yeni ürünlere, ithal edilen ürünlere herkesin sahip olma isteği dolayısıyla, artık, ortadireğin sağlamış olduğu gelir

kendisine yetememektedir. İhtiyaçlar şiddetle artmaktadır, ihtiyaçlar büyümektedir, ihtiyaçlar çoğalmaktadır. İşte, ortadireğin çektiğini zannettiğimiz sıkıntı, enflasyondan değil, ihtiyaçlarının genişlemesinden, büyümesinden kaynaklanmaktadır.

ALAETTİN KURT (Kocaeli) — Odun yok, kömür yok.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Bu sorunun çözümlenmesi de, enflasyonun önlenmesiyle değil, ülkenin yeniden daha büyük kalkınma hızları kazanması, daha büyük yatırımlar yapabilmesi, sanayileşebilmesi, üretimini artırabilmesi ve dolayısıyla fert başına düşen millî gelirin artırılmasıyla mümkün olur. İşte, Anavatan iktidarı bunu sağlamaktadır.

BAŞKAN — Sayın Zeytinoğlu süreniz dolmuştur, lütfen toparlayınız efendim.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Peki efendim.

Sayın milletvekilleri, elbette ki, Anavatan Partisi Grubu olarak, Meclis araştırması isteyen bu önergeyi reddedeceğiz; ancak bunu, sayın muhalefet sözcülerinin ve özellikle Sayın Çetin'in söylediği gibi, Mecliste çoğunluğumuz olduğu için, 292 oya sahip olduğumuz için değil...

ADİL AYDIN (Antalya) — Yüzde 36'dan bahset, bırak 292'yi.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Siz bu önergeyi, enflasyon önergesini, hayat pahalılığı önergesini 29 Kasım seçimlerinden önce Türk Milletine de verdiniz, onlar reddetti, onlar reddettiği için biz de reddedeceğiz. (ANAP sıralarından alkışlar) Hem de Türk Milleti bunu öyle reddetti ki, seçimlere üç beş gün kala...

M. TURAN BAYAZIT (İzmir) — Sayın Başkan, bu arkadaşın istikbali parlak.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Seçimlere üç beş gün kala, Sayın Başbakanımız, televizyona çıkarak, sizin dayandığınız tek kozu ele alarak, «Evet, enflasyonda beklediğimiz hedeflere ulaşamadık» dedi; bunu dediği halde, Türk Milleti 29 Kasımda bize güvenoyu verdi.

RIZA YILMAZ (Ankara) — Yüzde 36'sı verdi, yüzde 36'sı.

BAŞKAN — Sayın Zeytinoğlu toparlayınız efendim. Lütfen, son cümlenizi söyleyiniz.

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Hangi Başbakan seçimlere giderken, seçimlere üç beş gün kala, televizyona çıkar da, Türk Milletine, en hassas bir konuda; hayat pahalılığı ve enflasyon konusunda, «Evet, istediğimiz hedefe ulaşamadık» der? Bu ne büyük bir siyasî ahlaktır, bu ne büyük bir olgunluktur. (DYP ve SHP sıralarından gülüşmeler; ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Zeytinoğlu, son cümlenizi tamamlamanızı rica ettim efendim. Lütfen...

ADİL AYDIN (Antalya) — Konuşsun Sayın Başkan, konuşsun.

M. TURAN BAYAZIT (İzmir) — İstikbal vaddediyor arkadaş!..

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Sayın milletvekilleri...

ÖMER ÇİFTÇİ (Ankara) — Ne bakanı olacaksın?!

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Bu tür önergelerle Anavatan Partisi iktidarının yıpratılacağı zannediliyorsa, bunu ancak gülmeyle karşılamak lazım gelir. Bunlar, demode olmuştur. Bunlar, çağ atlamış bir Türkiye'de ar-

tık kullanılmaması lazım gelen yöntemler. Bu tür önergelerle bir iktidarı yıpratmak, belki 1960'lardan önce geçirli olabilirdi; ama, bugün artık geçerli olamaz.

RÜŞTÜ KURT (Giresun) — Sen çağ atlayamamışsın.

BAŞKAN — Sayın Zeytinoğlu sözünüzü kesmek durumunda kalmayayım, Son cümlenizi söyleyiniz lütfen.

RIZA YILMAZ (Ankara) — Çağın çok gerisinde kalmışsın.

HALİL ÇULHAOĞLU (İzmir) — Sayın Başkan, Devlet Bakanı olacak!..

EROL ZEYTİNOĞLU (Devamla) — Sayın milletvekilleri, Anavatan Partisi olarak, Hükümetimizin almış olduğu ve almkta olduğu bütün ekonomik kararları, dün olduğu gibi bugün de destekliyoruz, olumlu görüyoruz ve uygun buluyoruz. Zira, Hükümetimiz, bütün konulara olduğu gibi, ekonomik konulara da büyük bir vukufla hâkim olup ekonomide gidişatı yakından izlemekte ve alınması gerekli önlemleri zamanında ve en iyi biçimde almasını bilmektedir. Bu nedenle, Anavatan Partisi Grubu olarak, Özal Hükümetinin aldığı ve almakta olduğu tüm ekonomik kararları ve uyguladıklarını takdirle ve övgüyle karşılıyor, kendilerini içtenlikle destekliyoruz.

Yüce Meclise saygılarımı, sevgilerimi sunarım. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Zeytinoğlu.

HİKMET ÇETİN (Diyarbakır) — Sayın Başkan, izin verir misiniz?

BAŞKAN — Buyurun efendim.

HİKMET ÇETİN (Diyarbakır) — Efendim, sözcü, konuşmasının bir yerinde «Önergeyi verenler hiçbir zaman millî irade ile iktidara geldiler mi?» diye bir ifade kullandılar.

O bakımdan, önergede birinci imza sahibi olarak İçtüzüğün 70 inci maddesine göre söz istiyorum.

BAŞKAN — Yalnız bu konuyla ilgili olarak söz veriyorum Sayın Çetin; buyurun.

MEHMET MÜKERREM TAŞÇIOĞLU (Sivas) — Nedir Sataşma Sayın Başkan?

BAŞKAN — Millî İradeyle ilgili bir konuyu açıklamak için söz istiyorlar; o konuya münhasır olmak üzere söz vermiş bulunuyorum. Lütfen dinleyiniz Efendim.

Buyurun Sayın Çetin.

HİKMET ÇETİN (Diyarbakır) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kadar ciddî bir konuya iktidar partisi mensuplarınca böylesine yaklaşıldığı sürece, Türkiye sorunlarının çözümü için başka iktidarı beklememiz gerektiği, çok açık olarak ortaya çıktı.

Sözcü, «Daha ne merak ediyorsunuz? Nikaragua'da enflasyon yılda, yüzde 1.200, bizde daha yüzde 50'ler civarında. Bekleyiniz, sabrediniz» şeklinde ifadeler kullandı, makul enflasyon lafları kullandı; fakat, bir yerde de «Millî iradeyle iktidara geldiniz mi?» dedi.

Türkiye'de, halktan güven almadan iktidar olan tek parti ANAP'tır. (SHP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar). Türkiye'de, halktan yüzde 36 oy alarak yüzde 64 milletvekili çıkaran başka bir parti de yok, başka bir iktidar da yok. (ANAP sıralarından «Sen kaç oy aldın?» sesleri).

GÜNEŞ TANER (İstanbul) — Anavatan Partisi mi yazıyor o kanunu?

İLHAN AKÜZÜM (Kars) — Siz de alıp iktidar olsaydınız.

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Onun için, ben geçen gün, bunları burada açmayın dedim; çünkü, siz halkta

azınlıktasınız, yüzde 36'sınız. «Bu konuları burada açmayın» diye sürekli söylüyorsunuz; ama, her buraya geldiğinizde de bunları açıyorsunuz. (ANAP sıralarından gürültüler).

KEREM GÜNEŞ (Kars) — Siz niye alamadınız?

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Tekrar ediyorum, siz halktan güvenoyu almadınız, yüzde 36 oranında oy aldınız ve siz azınlık iktidarısınız. (SHP sıralarından alkışlar).

KEREM GÜNEŞ (Kars) — Siz niye alamadınız?

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Azınlık iktidarısınız. Azınlık iktidarı olduğunuzu bilerek bu konulara yaklaşın. Onun için de,ikide bir kürsüye gelerek bu konuları açmayın dedik size. Bundan siz zararlı çıkarsınız; çünkü, Türkiye'de, ANAP'tan başka hiçbir parti yüzde 36 oy alarak iktidar olmamıştır.

KEREM GÜNEŞ (Kars) — Siz niye alamadınız?

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Bu seçimlerin galibi ANAP değil, Seçim Yasasıdır. Azınlıksınız; halkta azınlıksınız, toplumda azınlıksınız. (SHP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar).

KEREM GÜNEŞ (Kars) — Siz de alıp, siz de iktidar olsaydınız. Siz niye alamadınız?

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Böyle ciddî konuları konuşurken, Sayın Zeytinoğlu, «Önergeyi verenler, millî irade ile iktidara geldiler mi?» diyor.

Cumhuriyet Halk Partisi, sizin gibi yüzde 36 oy alarak değil...

MUSTAFA BALCILAR (Eskişehir) — Şu anda Cumhuriyet Halk Partisi var mı?

HİKMET ÇETİN (Devamla) — ... 1977 yılında, yüzde 44 oranında oy alarak geldi. (SHP sıralarından alkışlar).

MEHMET MÜKERREM TAŞÇIOĞLU (Sivas) — Yüzde 56 nerede?

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Yüzde 44 oranında oy almasına rağmen, Türkiye'de çok adil bir seçim yasası olduğu için, Türkiye'de çok iyi bir seçim yasası olduğu için, tek başına hükümeti kuracak çoğunluğu elde edememiştir.

H. FECRİ ALPASLAN (Ağrı) — Sayın Çetin, bu konuşma size yakışmıyor.

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Ama siz, çoğunluğunuza dayanarak çıkardığınız seçim yasası ile, Türkiye'yi, böyle giderseniz bunalıma götürürsünüz. Türkiye'yi, bunalıma götürüyorsunuz. Kürsüye çıkarak, iki de bir, çoğunlukta olduğunuzu söylemeyiniz.

H. FECRİ ALPASLAN (Ağrı) — Peki, ne yapalım?

HİKMET ÇETİN (Devamla) — Siz, toplumda azınlıktasınız, halkta azınlıktasınız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, söz, önergeyi veren milletvekilleri adına, Tokat Milletvekili Sayın Kenan Süzer'de; buyurun Sayın Süzer.

CÜNEYT CANVER (Adana) — ANAP'a hakaret edildi, söz istemiyorlar Sayın Başkan!

BAŞKAN — Buyurun Sayın Süzer.

KENAN SÜZER (Tokat) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; grubumuzca verilmiş bulunan, enflasyon ve hayat pahalılığının Yüce Meclisçe araştırılmasını isteyen önerge üzerinde, önergeyi veren milletvekilleri adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce burada konuşan ANAP Sözcüsünü ibretle dinledikten sonra, hep şunu düşündüm :

Bu Mecliste ve bu ülkede elbette solcular olacak, sağcılar da olacak; ama, yağcıların olmadığı bir Meclis, elbette daha çok iş yapacak. (SHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bu önerge, uzunca bir süredir, her sağduyulu yurttaşın kafasında giderek büyüyen bazı korku ve kaygıların ürünü bir önergedir. Bu korku ve kaygılar, sosyal dengeleri büyük ölçüde bozulan, sarsılan geniş halk yığınlarının acımasız bir enflasyonun çarkları arasında eridiği ve ezildiği bir Türkiye'nin uzun süre barış içinde tutulamayacağı korku ve kaygısıdır.

Sayın milletvekilleri, bu hükümet, enflasyonu yenmek konusunda bugüne kadar bir yöntem uygulamıştır. Bu yöntem, talebi kısarak, yani geniş halk yığınlarında daha az satın alma gücü bırakarak enflasyonu yenme yöntemi diye özetlenebilir. Bu nedenle, geçmiş yıllarda hükümet, acımasız ve insafsız KİT zamları uygulamış, döviz fiyatlarını sürekli yükseltmiş, her türlü sübvansiyonu kaldırmış, faizleri sürekli olarak artırmış ve her türlü fiyat denetimini reddetmiştir; fakat buna karşılık, ücretler, maaşlar ve taban fiyatları sürekli baskı altında tutulmuştur. Hükümet, çok açık bir biçimde, fiyatların, ücretlerin, maaşların ve köylü gelirlerinin önünde gitmesine izin vermiş ve bilinçli bir biçimde, geniş halk kitlelerini yoksullaştırmıştır. Bugün ise, bu politikaların sonunda bir noktaya varılmıştır, bu nokta da şudur : Bu politikaların sonunda, geniş halk kitlelerinin yoksullaşmasına karşın, enflasyon düşmemiştir, aksine daha da yükselme eğilimlerine girmiştir.

Sayın milletvekilleri, neresinden bakarsanız bakın, işçi, memur, emekli ve köylü, son sekiz yılda, en az yüzde 40, yüzde 50 oranında fakirleşmiştir; bunu inkâr etmek mümkün değildir; ama, bu fakirleşmeye rağmen, enflasyon daha geçen yıl yüzde 57 gibi azgın bir rakama ulaşmıştır.

Şimdi sorun şudur : Hükümet, enflasyonu önlemek için geçmişte uyguladığı politikalardan farklı bir politikayı Türkiye Büyük Millet Meclisine ve topluma sunacak mıdır, yoksa sunmayacak mıdır? Görünen odur ki, hükümet geçmiş yıllarda uyguladığı enflasyonla mücadele yöntemlerini aynen sürdürecektir. Yani, toplumu daha da yoksullaştırarak, enflasyonu aşağı çekmeye çalışacaktır; işin vehameti de, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir Meclis araştırmasıyla işe müdahale etmesinin zorunluluğu da işte burada yatmaktadır.

Hükümetin 4 Şubatta açıkladığı önlemler, geçmişte aynen denenmiş ve enflasyonu önleme konusunda başarısızlığa uğramış yöntemlerdir. Yine faizler yükseltilmiştir, yine KİT zamları acımasız bir hızla gündeme taşınmaktadır, yine Türk Lirasına hızlı ve sürekli bir devalüasyon uygulanmaktadır, yine para sıkılmaya çalışılmaktadır ve en önemlisi, yine ücretler, maaşlar ve taban fiyatları, fiyat artışlarının gerisinde tutulmaya çalışılmaktadır; ama, biz bu filmi gördük sayın milletvekilleri. Gördük ki, bu önlemlerin sonunda aşağı çekilen, enflasyon hızı olmamakta; aksine, sadece geniş halk kitlelerinin satın alma gücü ve refahları olmaktadır, buna ise artık toplumun dayanma ve direnme gücü kalmamıştır.

Sayın milletvekilleri, bu hükümet, kendini ve Türkiye'yi bir ekonomik bağnazlığa ve dar görüşlülüğe kurban etme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu hükümet ve onun başkanı, salt kendi görüşlerine

çok yakın ve çok dar bir kadroyla ekonomik politikalar üretmeye çalışmaktadır ve çoğu, ciddî bir ekonomi öğrenimi bile görmemiş bu dar görüşlü, bağnak ve ben bilirimci kadrolar, dönüp dolaşıp, aynı hatalı ve yanlış politikaları uygulamaya sokmaktadır. Bu politikaların bir tek özü vardır; o da, geniş halk kitlelerinin daha az tüketmesi, giderek daha az tüketmesi ve giderek daha da az tüketmesidir.

Sayın milletvekilleri, geçmiş yıllarda uygulanan ve alınan son önlemlerle, uygulanmaya devam edileceği anlaşılan politikaların sonunda, geniş halk kitleleri, gerçekten, daha az tüketmektedirler; ama buna karşılık, toplumun bir azınlığını oluşturan ve ANAP ekonomik politikalarından cömertçe yararlanan ve bu nedenle ona destek veren bir kitle, giderek daha fazla ve daha rahat tüketebilme olanağına kavuşmaktadır. Böylece de, ölçüsüz bir refah ile yaygın bir sefaletin yan yana olduğu dengesiz bir ekonomi ortaya çıkmaktadır.

Sayın milletvekilleri, 55 milyon insanın yaşadığı bir ekonomide yılda 100 bin otomobil satılıyor olması, geniş halk kitlelerinin tüketiminin kısılmasının haklı gerekçesi sayılmamalıdır. Renkli televizyon, video talebini artıran, otomobil kuyruklarını oluşturan kalabalıklar, ANAP ekonomi politikalarından cömertçe yararlanan azınlıklardır. Sayın Özal'ın ve onun kadrolarının gördüğü ve tüketimi kısma kararlarına dayanak yaptığı kalabalıklar, bu kalabalıklardır.

Oysa, Sayın Başbakan ve etrafındaki dar görüşlü, bağnaz kadrolar, buna ve bunun gibi yanıltıcı göstergelere bakarak, «Talep kızıştı, enflasyon yükseliyor, talebi kısalım» anlayışıyla hareket ederek, ücret, maaş ve taban fiyatlarını baskı altına almaktadır. Bunu yaparken de, ne yazık ki, büyük bir hata yapmakta ve tüketen kitlelerin değil, tüketemeyen kitlelerin talebini kısmaktadırlar.

Bu politikaların sonunda, bugün önümüzde bir Türkiye vardır. Bu Türkiye'de işçi ortalama ücreti, örneğin Sümerbankta 60 bin, Tekelde 79 bin ve ortalama devlet memuru maaşı 105 bin liradır. Bu Türkiye'de peynirin kilosu 3 300 lira, zeytininki 4 bin lira, etin kilosu 4 500 - 5 000 liradır. Bu Türkiye'de bir bardak su 150 liradır; 1 metrekare inşaatın maliyeti 150 bin liradan aşağı değildir. Köylü, 2 kilogram pancar parasına, ancak bir bardak çay içebilmekte veya bir kibrit alabilmektedir. Gerçek Türkiye, toplumun en az yüzde 80'inin içinde yaşadığı Türkiye, işte bu Türkiye'dir. İşte bu Türkiye'de, enflasyonu önlemek için yeniden fiyatlar yükseltilmekte ve gelirler onun gerisinde bırakılarak, talep ve tüketim kısılmaya çalışılmaktadır. İşte, Türkiye Büyük Millet Meclisinin el koymak zorunda olduğu, dar görüşlülük, bağnazlık, gerçeklikten kopukluk, bilgisizlik ve sorumsuzluk burada yatmaktadır.

Sayın milletvekilleri, ya Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümeti, yanlış polikasından ve dar görüşlülüğünden koparıp alacak ve onu enflasyon konusunda yeniden düşünmeye ve değerlendirmeye zorlayacaktır ya da Türkiye'de bu sosyal patlamalar önlenemez hale gelecektir. Bir kilo etin 4 500 - 5 000 lira olduğu bir ülkede, eğer işçi bordrolarının en azının yüzde 40 yada yüzde 50'si, 60 - 70 bin lira gibi, insanlık dışı ücretlerle bağlanıyorsa, o düzenin ayakta durması mümkün değildir. Böyle bir düzen er ya da geç yıkılır ve bu yıkıntıdan, ne Hükümet, ne Parlamento, ne siyasal par-

tiler ve ne de sendikalar kendini kurtarabilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, gecikmeksizin ve sorumluluğunun bilinci içinde, Hükümeti uyarmalı ve Hükümete yol gösterme görevini yerine getirmelidir; çünkü, bu Hükümet, ne yazık ki, kendini, kendi dar görüşlülüğüne tutsak etmiş ve toplumsal gerçeklerden uzaklaşmış, kopmuş bir Hükümettir.

Sayın milletvekilleri, artık, bu durumda susmaya hakkımız yoktur, sormaya hakkımız vardır ve bu, bizler için bir görevdir. Müzmin enflasyon girdabından halkı kurtarmak zorundayız. Pahalılık denizine düşmüş ve boğulmak üzere olan bu halk, bizim halkımızdır.

Sayın milletvekilleri, bugünkü Hükümet, biraz da, seçimleri kazanmış olduğunu sanmanın sarhoşluğu içinde, Türk halkının kendi politikalarını onayladığı yanlış yargısından hareketle, kitleleri fakirleştirme, yoksullaştırma ve bununla enflasyonu önleme hatasında ısrar etme niyetinde gözükmektedir ve bu da Türkiye'de derin ve kalıcı huzursuzluklara kaynaklık edecek vahamette bir hatadır; çünkü, yarın, önlem almak için çok geç kalınmış olunabilir.

BAŞKAN — Sayın Süzer, 1 dakikanız var efendim, lütfen...

KENAN SÜZER (Devamla) — Yarın, Türk halkının dayanma ve direncinin çok aşılmış olduğu, gecikerek fark edilebilir. Yarın, kitlelerin duyduğu umutsuzluk ve çaresizlik, çok derin bir öfkeye ve kızgınlığa dönüşebilir. İş bu noktaya gelmeden, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Hükümetin, içine düşmüş bulunduğu gerekçelerden kaçma ve gerçekleri görmezliken gelme tuzağını kırarak soruna el koymalıdır ve bir Meclis araştırmasıyla, Hükümeti gerçekle yüzleştirmeye ve onu yeni önlemler almaya zorlamalıdır.

Milletvekili arkadaşlarımla verdiğimiz önergenin amacı budur ve bu önergeye oy ve destek vermek, özünde, gerçekleri görmek ve göstermek açısından Hükümete yardım etmek anlamına gelmektedir; çünkü, yarın, önlenemez ve denetlenemez gelişmelerin temel sorumlusu ve suçlusu bu Hükümet olacaktır. Bir cumhuriyet hükümetini böyle bir duruma düşmekten korumak ve kurtarmak, hepimizin ortak görevi olmalıdır.

Araştırma önergemizin kabulü umut ve dileğiyle, yüce kurulu şahsım ve arkadaşlarım adına saygıyla selamlıyorum. (SHP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Süzer, teşekkür ederiz efendim.

Değerli arkadaşlar, görüşmeler bitmiştir.

ÖMER ÇİFTÇİ (Ankara) — İhale takip ediyorlar efendim.

MEHMET MÜKERREM TAŞÇIOĞLU (Sivas) — Ne diyorlar?.. Anlamadım.

BAŞKAN — Her arkadaşım karşılıklı konuşmadan daha çok, kendi görevini yaparsa, sanıyorum ki, gerek sayın bakanlar, gerek sayın milletvekilleri, Parlamentonun daha ciddî çalışma olanağı bulmasını sağlamış olurlar.

Değerli arkadaşlarım, görüşmeler bitmiştir; Meclis araştırması önergesi üzerindeki öngörüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunacağım : Meclis araştırması açılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, efendim.

Gündemin, «Sözlü sorular» kısmına geçiyoruz.

VII. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) SÖZLÜ SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, olağanüstü hal ilan edilen illerde bazı okul binalarının askerî amaçla ya da karakol olarak kullanıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/3)

BAŞKAN — 1 inci sırada, Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, olağanüstü hal ilan edilen illerde bazı okul binalarının askerî amaçla ya da karakol olarak kullanıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sorusu vardır.

Sayın Cumhur Keskin burada mı? Yok.

Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

2. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, işçi, memur ve emekliler ile dul ve yetimlerinin ekonomik sorunlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/6)

BAŞKAN — 2 nci sırada, Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncünün, işçi, memur ve emekliler ile dul ve yetimlerinin ekonomik sorunlarına ilişkin Başbakandan sorusu vardır.

Sayın Enis Tütüncü burada mı? Burada.

Sayın Başbakan veya cevap verecek Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) — Sayın Başkan, bir ayı geçti, soruma yanıt alamadım; bu konuda dikkatinizi çekiyorum efendim.

BAŞKAN — Sayın Tütüncü, İçtüzük hükümleri, bu gibi hallerde kesin bir hüküm ve müeyyide getirmemiş bulunuyor. Bundan sonra yapılacak olan İçtüzük tanziminde lütfeder bu konuya da değinirseniz, biz de memnun oluruz.

3. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, 1987 yılı sonunda yayınlanan «İcraatın İçinden Programı»nda Kütahya İli Merkez İlçesine bağlı Köprüören Köyüne yer verilmesinin nedenine ilişkin Başbakandan sözlü sorusu ve Devlet Bakanı Adnan Kahveci'nin cevabı (6/7)

BAŞKAN — 3 üncü sırada, Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, 1987 yılı sonunda yayınlanan İcraatın İçinden Programında Kütahya İli Merkez İlçesine bağlı Köprüören Köyüne yer verilmesinin nedenine ilişkin Başbakandan sorusu vardır.

Sayın Mehmet Korkmaz?.. Burada.

Sayın Başbakan veya cevap verecek Sayın Bakan?.. Burada.

Önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1987 yılının son İcraatın İçinden programındaki çağ atlayan köylerimiz hakkında aşağıdaki sorularımın Sayın Başbakan Turgut Özal tarafından sözlü olarak açıklanmasını saygı ile rica ederim.

Mehmet Korkmaz
Kütahya

1. Kütahya'da sadece Merkez İlçeye bağlı Köprüören köyü mü vardır? Kütahya İline bağlı 590 köyden niçin Köprüören seçilmiştir? Eskiden nahiye olan ve civarında 23 köy bulunan Köprüören Nahiyesi köy müdür?

2. Jandarma Karakolu, Petrol Ofisi, Pancar Kantarı, Pancar Bölge Şefliği, Tarım - Kredi Kooperatifi, Süt Mandırası, sanayie dönük işyerleri; kanalizasyonu, ortaokulu, nahiye içinden geçen devlet karayolu, demiryolu istasyonu gibi

müesseselerin bulunduğu, ekonomik ve sosyal yönden gelişmiş, çağın imkânlarına sahip, Türkiye'de kaç tane köy vardır?

3. Köprüören gibi 280 hanelik köyden 110 hanesi Almanya'da işçi olarak çalışan Türkiye'de kaç tane köy vardır? Söz konusu programda 14 sene Almanya'da çalışarak 1982 yılında emekli olup dönen, Abdurrahman Duraner isimli vatandaşımız ve onun evi niye seçilmiş de, diğer vatandaşların evleri seçilmemiştir? Bu seçimde uyguladığınız kıstas nedir? Illaki % 36,5 oranında oy veren ANAP'lı köyler ve vatandaştan seçilmesi şart mıdır?

4. Uzun yıllar Almanya'da çalışmış, böylesine, köyünde videosu, renkli televizyonu, kamerası, otomatik çamaşır makinesi ve buzdolabı olan vatandaşlarımızdan mürekkep kaç tane lüks köy evi mevcuttur? Köy evlerini şömineli hale getirecek bir tedbir düşünüyor musunuz?

5. İcraatın İçinden programındaki gibi, köyünde video kamerası ile çekim yapabilen, çamaşırını otomatik makinede yıkayabilen, içme suyunu dahi kilometrelerce uzaktan omuzunda teneke ile getirmeyen kaç tane köy kadını vardır? Bu nimetlere sahip olmayan kaç köyümüz vardır? Olmayan binlerce köylü ailelerimizin, bu programla rencide olmalarına niçin müsaade etmektesiniz?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI ADNAN KAHVECİ (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli Meclisin kıymetli üyeleri; Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Korkmaz'ın, Sayın Başbakanımıza yöneltiği soruya cevap vermek için huzurunuza çıkmış bulunuyorum.

Bildiğiniz gibi, geçmiş son dört yılda Türkiye'de köylere dönük çok yoğun bir yatırım faaliyeti başlatılmıştır. Bu yatırım faaliyetinin çok önemli bir amacı vardır. Artık, 21 inci Asra 15 yıldan daha az bir zaman kalmışken, Türkiye köyleri her yönüyle Avrupa köylerine benzemek zorundadır. 1983 sonunda köylerimizin ne kadarında elektrik olmadığını, ne kadarında telefon olmadığını burada tekrarlamak istemiyorum. Eğer, Türkiye köyleri Avrupa köyleri gibi olacaksa, bu köylere, siz, Avrupa köylerinde olan altyapıyı götürmek zorundasınız. Onun içindir ki, geçmiş son dört yılda bu köylere, geçmiş hiçbir dönemde görülmemiş bir tempoda altyapı hizmetleri götürülmüştür. Bunları müsaadenizle özetleyeyim. Sayın muhalefetin bazı temsilcileri, bunları tekrarladığım için bana kızacaklar; ama, 1983 yılına kadar 60 yıllık Cumhuriyet tarihinde 24 bin küsür köye elektrik götürülmüşken, son 4 yılda 10 965 köye ve 22 834 mezraya elektrik götürülmüştür ve bildiğiniz gibi, elektriksiz kalan köy, hemen hemen parmakla sayılacak sayıya düşmüştür.

Yine, son 4 yılda köylere 39 500 kilometre tesviye yol, 39 bin kilometre stabilize yol yapılmıştır. 1983 yılı sonu itibariyle 11 bin kilometre asfalt köy yolu bulunmasına mukabil, geçmiş 4 yılda 12 500 kilometre yol asfaltlanmıştır; köy yollarında da standart ve kalite önemli ölçüde düzelmeye başlamıştır ve bu yoğun yatırım faaliyeti, önümüzdeki 5 yılda da aynı tempoda devam edecek ve etmektedir.

Yine, 60 yıl içinde 10 bin köyümüze telefon götürülmüşken, son 4 yıl içinde, bu rakama 26 bin tane daha eklenmiş. Bu, 60 yılda yapılanın 2,5 katına çıkmak demektir.

Gelişmenin, modernleşmenin tabiî ki bir faturası vardır. Geçen Kurban Bayramında, Erzincan, Elazığ, Tunceli

ve Malatya köylerini ziyaret ettim. 4 yıl önce de ziyaret ettiğim köyler vardı. Bir dağ köyünü size anlatayım: 4 yıl önce, ne elektrik, ne telefon, ne yol vardı. Bu köydeki insanların geçimini de anlatayım: Asgarî ücretin yarısıyla, iki çuval un alabiliyordu, gazını, şekerini, tuzunu alıyordu. Bu adamların, tabiî ki, ne telefon faturası, ne elektrik faturası, ne buzdolabı taksidi, ne televizyon taksidi, ne de dolmuş masrafı vardı; katırına biniyordu, iki heybe yemi de yanına alıyordu, kasabaya öyle girip çıkıyordu. Hastası olduğu zaman, hastasını katırının sırtına koyuyor kasabaya iniyordu. Tabiî ki, gelişmemiş bir köyün hiçbir masrafı olmaz, geçim de kolay olur. Bir örnek vereyim: Malatya - Arapkir'de bir dağ köyünde anket yaptım, «Köyünüzde kaç kişinin televizyonu var?» diye sordum; yüzde 70'inin televizyonunun olduğu ve bunun yüzde 20'sinin renkli olduğunu öğrendim. Ayrıca, aşağı yukarı yüzde 20'sinin çamaşır makinesi var. Telefonu olan da beş hane var ve dikkat ettim, herkes telefon almak istiyor. Dediğiniz doğrudur, faturası yüklü; fakat, herkes telefon almak istiyor, herkes gelişmek istiyor ve Avrupa köylerindeki vatandaşlar gibi yaşamak istiyor.

Şunu da söylediler bana: «Evet, masraflar artıyor; ama, biz insan gibi yaşıyoruz, insan gibi yaşamak istiyoruz.» Bu insanlar, artık, kendi televizyonlarında Avrupa'daki insanların nasıl yaşadıklarını görüyorlar.

Modern yaşamanın tabiî ki külfeti vardır, tabiî ki masraflarınızı artırır; ama, insanlarımız geçim sıkıntısı çekmesin diye - 85 yaşına gelene kadar elektrik görmeyen, 85 yaşına gelene kadar televizyon görmeyen insanlar var Türkiye'de - geçim sıkıntısını önleyeceğiz diye, biz bunları altyapıdan mahrum mu edelim?

Şimdi geliyorum Sayın Korkmaz'ın sorusuna:

Televizyonda dört tane köy gösterildi. Biz bu köyleri kasten seçmedik. Televizyon kamera ekibi gitti; dedik, Manisa'nın bir dağ köyünden başla... Manisa'nın dağ köyünden, ihracatta gösterdiği başarıdan dolayı bahsetmişlerdi. Gelirken, kamera ekibi, yol boyunca gördüğü köylerden görüntüler kaydetti. Şimdi düşünüyorum da, iyi ki bu köy seçilmiş. Niçin?... Bu köyde, bir kısmı Almanya'dan gelen vatandaşlarımızın oturduğunu biz zaten televizyonda beyan ettik. Eskiden, Almanya'dan gelenlerin başına neler geliyordu bir düşünelim. Acaba, orada, alınterleriyle kazandıkları dövize gerçek değerini veriyorlar mıydı? Merkez Bankası bunlara kaç lira ödüyordu? Karaborsada ne kadar ödeniyordu? Acaba, onların alınterinin gerektirdiği miktar niye kendilerine ödenmiyordu?

Şimdi bu işçiler alınterlerinin karşılığı olan gerçekçi kuru alıyorlar ve artık, dövizlerini Türkiye'ye getirmeme gibi bir huyları da yoktur. Bugün, dövizlerini Türkiye'ye getirip bozdurdukları gibi, Türkiye'deki bankalarda hesap da açtırıyorlar. Bugün, bankalardaki döviz tevdiat hesapları 5 milyar doları bulmaktadır.

İBRAHİM GÜRDAL (Isparta) — Bunun soruyla ne alakası var?

DEVLET BAKANI ADNAN KAHVECİ (Devamla) — Şimdi, sorunun cevabını açıklayayım:

Eğer, bu insanlar alınterlerinin karşılığını alamasalardı, acaba, bugün yaşadıkları köylere dönebilirler miydi?

Yaşadıkları köylerde bu kadar modern konutlar yaptırabilirler miydi? Birinci soru bu, Soruya, soruyla cevap veriyorum.

İkincisi, eğer bu insanlar, Türkiye'de köylerinde telefon, elektrik, yol ve içme suyu bulamasalardı, Türkiye'ye dönüp köylerine yerleşirler miydi?

Türkiye'nin değişmekte olduğunu bunun için açıklamak istiyoruz; onun için o köy örnek seçilmiştir. Eskiden, Almanya'dan dönen işçilerin çoğu şehre yerleşmek isterlerdi, şimdi artık daha fazla bir kısmı köylere yerleşmek istemektedir. Bu köylerin modernleşmesinden doğan bir arzudur ve bununla iftihar ediyoruz.

Bugün, sadece Batı Anadolu'nun değil, Doğu Anadolu'nun köyleri de, altyapı açısından modern hale gelmiştir ve yine bugün herhangi bir bakan veya milletvekili arkadaşımız, bölgesinin hangi köyüne giderse gitsin, her yerde kendisine telefonla ulaşabiliyor ve bulabiliyoruz; bu, dört sene önce hayal gibi görünen bir şeydi.

BAŞKAN — Sayın Kahveci, müddetiniz 10 dakikaydı; konuşmanızı lütfen toparlayınız efendim.

DEVLET BAKANI ADNAN KAHVECİ (Devamla) — Dolayısıyla, bugün, Türkiye'ye, köylerine dönen Almanya'daki işçilerimizin sayısı arttıkça, köylerimiz yaşanacak seviyeye gelmiştir demektir. Yurt dışından dönen o insanlar, eğer köylerimizi daha büyük ölçüde tercih ediyorlarsa, köylerin modernleştiğinin bir işaretidir; Türkiye'nin çağı yakaladığının bir işaretidir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye, dediğim gibi, köylerini modernleştirmek için çok büyük bir yatırım hamlesi içindedir; tam ortasındadır. Biz Avrupa'ya yetişeceğiz, Avrupa'ya yetişmek zorundayız. Bunun da en güzel göstergesi, köylerinizin modernleşmesinden geçer. Önümüzdeki devrede - ilan ettik - köylere konut kredisi vermeye başlıyoruz. Köyümdeki vatandaşımın şehirdeki vatandaşımdan ne eksiği var? Niye o, konut kredisi alıp da içinde sıcak ve soğuk suyu, tuvaleti, banyosu olan çağdaş bir ev sahibi olmasın? Şimdiye kadar bunu maalesef hiç kimse düşünmedi; düşünmek ve uygulamak bize nasip oldu. Biz, köyleri daha da modernleştirmek için, Türkiye'nin köylerini, İtalya'nın, Fransa'nın...

HİLMİ ZİYA POSTACI (Aydın) — Amerika'nın...

DEVLET BAKANI ADNAN KAHVECİ (Devamla) — ... Amerika'nın, Almanya'nın, İsveç'in köylerine eriştirmek için - muhalefetinizle de iftihar ediyoruz, onu da söylemek istiyorum - elimizden gelen gayreti göstereceğiz.

Hepinize saygılar sunarım. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Soru sahibi Sayın Mehmet Korkmaz, konuşmak istiyor musunuz?

MEHMET KORKMAZ (Kütahya) — Evet, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Mehmet Korkmaz, buyurun efendim.

Sayın Korkmaz biliyorsunuz, süreniz 5 dakikadır.

MEHMET KORKMAZ (Kütahya) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Bir ay önce, Sayın Başbakan tarafından cevaplandırılmak üzere verdiğim sözlü soru önergesi, bir ay içerisinde her oturumda gündeme gelmiş olmasına rağ-

men, Sayın Başbakan bazı oturumlarda bulunduğu halde, gündemde sözlü soru önergelerine geçildiğinde Meclisi terk etmektedir. Öncelikle, bugün soru önergeme cevap veren Devlet Bakanı Sayın Kahveci'nin...

İBRAHİM DEMİR (Antalya) — Dinlemiyorlar Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Korkmaz, bir dakika efendim.

Sayın Bakan arkadaşlarımızın, istişarelerini, Genel Kurul dışında yapmalarını rica ediyorum efendim.

Devam edin efendim.

MEHMET KORKMAZ (Devamla) — Sayın Bakanın konuşmalarından, soru önergeme cevap olarak, şahsen hiçbir şey anlamadım. Soru önergesi de burada huzurunuzda okundu. Soru önergemin birinci maddesinde, «Kütahya'nın 590 köyünden niçin Köprüören seçilmiştir?» diye soruyorum; Sayın Bakan, «Bunun seçimini biz yapmadık, çekim için giden kameramanlar, yol güzergâhı üzerinde bulduğu bazı köyleri kendileri tespit edip çekim yapmıştır» diyor. Aslında, Kütahya Valisi, mahallî bir gazete aracılığıyla bu soruma cevap vermiştir. Vali Bey de, Sayın Bakanın aksine, «Çekim yapmak üzere yetkililer ilk önce bana geldiler; Kütahya'da, altyapı hizmetleri tamamlanmış ve sorunu kalmayan dört köy tespit ettik, bu dört köyden birisi de Köprüören'di» diyor. (DYP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar) Mahallî gazetede yer alıyor bu.

Sayın milletvekilleri, 5 maddeyi kapsayan soru önergemdeki soruların hiçbirisine gerekli cevabı alamadım.

Öncelikle, şehir merkezine 22 kilometre mesafede bulunan bu Köprüören, kendisine 23 köyümüzün bağlı olduğu eski nahiyemizdir. Köprüören Nahiyemizin içerisinden, Tavşanlı karayolu geçmekte olup; köy konağının ve sağlık ocağının dışında, geçmiş dört yıllık zaman içerisinde yapılmış tek hizmet yoktur.

Sayın Bakan, bütün köylere telefon gittiğinden bahisle, köy konusu açıldığı zaman, telefonu, her köye telefon götürülmüş olmasını, büyük bir iftihar vesilesi yapıyorlar. Söz konusu Köprüören Köyümüze telefon 1977'de gitmiştir; buraya PTT acentesi açılmıştır. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, «Köylerimiz Avrupa düzeyine, Avrupa köylerine eşit hale getirilecektir; buna çalışıyoruz» diyor. Sizler, iki ay önce yeni seçimden çıkmış, kendi seçim bölgelerinizde, tüm köylerinizi dolaşmış arkadaşlarsınız; ben, Kütahya merkez ilçeye bağlı (35 kilometre uzaklıkta) bulunan bir köyün çocuğuyum; 150 hane olan kendi köyümde tek renkli televizyon yok, tek buzdolabı yok, tek çamaşır makinesi yok.

ABDÜLBAKİ ALBAYRAK (İstanbul) — Niye almadın kardeşim?

MEHMET KORKMAZ (Devamla) — Yok ki; fakir. Hani köyler kalkınıyordu, hani çağ atlıyordu... Yok; alamıyor.

ABDÜLBAKİ ALBAYRAK (İstanbul) — Sen niye almadın?

MEHMET KORKMAZ (Devamla) — Geçim kaynağı hayvancılık.

GÜRBÜZ ŞAKRANLI (Manisa) — Sen nasıl geldin?

MEHMET KORKMAZ (Devamla) — Ben «Köyde oturuyorum» demedim; köyümü örnek veriyorum.

BAŞKAN — Sayın Korkmaz, bir dakika efendim...

Değerli arkadaşlarım, hatibi sükûnetle dinleyelim lütfen.

MEHMET KORKMAZ (Devamla) — Almanya'da 14 sene çalışmış vatandaş; zaten 280 hanelik Köprüören Köyünün 110 hanesi, çocuğu ile hanımıyla Almanya'da çalışan aile; 14 sene çalışıp Almanya'dan emekli olarak memleketine dönmüş, bu süre içerisinde yatırımlar yapmış; o kişinin halen oğlu ve gelini Almanya'da çalışmaya devam ediyor; Almanya'dan emekli olup dönen bu köydeki vatandaşın yaşantısı, evinde renkli televizyonunun, videosounun, video çekimi yapabilen kamerasının, otomatik çamaşır makinesinin olması, tüm köylerimizde aynı eşit şartlarda bir yaşam düzeyinin olduğunu ispatlamaz.

MEHMET TOPAÇ (Uşak) — Beyefendi, Uşak'a gelin de bizdeki köyleri de size gösterelim.

MEHMET KORKMAZ (Devamla) — Uşak'taki köyleri de biliyoruz efendim.

BAŞKAN — Sayın Korkmaz, bir dakikanız var, toparlamanızı rica ediyorum.

MEHMET KORKMAZ (Devamla) — Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bakınız, 10 Şubat tarihli bir gazeteden kestiğim bir yazıda, Sayın Başbakana açık bir mektup var, okuyorum: «Sayın Başbakanın geçen ay TRT'de yayınlanan İcraatın İçinden programında, Doğanpınar Köyünden konuk Hikmet Doğanbey, 'param var, pulum var, evde hiçbir noksanım yok; ancak, avrat haylaz olmasın diye çamaşır makinesi almıyorum' demiş. 12 Ocak 1988 tarihli Tercüman Gazetesinde, Hikmet Beyin hanımına tam otomatik çamaşır makinesi hediye ettiğinizi okudum.

Sayın Başbakan «... Her ne kadar beyim resmî bir işyerinde işçi olarak çalışıyorsa da, dört çocuğumuz tahsilde (ikisi üniversite, biri lise, biri ilkokulda) olduğundan, beyim çamaşır makinesi alamadı ve alamayacak da. Aynı zamanda, sekiz ay önce büyük bir ameliyat geçirdim; ağlaya ağlaya çamaşırları kendim yıkıyorum.

Durumu bilgilerinize sunar, saygıyla arz ederim.

Leyla Akıncı
Gümüşhane»

Arz ederim.

Sayın Başbakan, renkli televizyonu, çamaşır makinesi olmayan, özellikle çamaşır makinesi olmayan köylerimize birer çamaşır makinesi gönderirse kendisine teşekkür ederiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Korkmaz, teşekkür ederiz efendim; buyurun.

Soru cevaplandırılmıştır.

4. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyacı olan zırhlı araç ve gereçlerin alımında bir A.B.D. firmasının tercih edilmesinin nedenine ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/9)

BAŞKAN — 4 üncü sırada, Balıkesir Milletvekili Önder Kırlı'nın, zırhlı araç ve gereçlerin alımında bir Amerika Birleşik Devletleri firmasının tercih edilmesinin nedenine ilişkin Millî Savunma Bakanından sorusu vardır.

Sayın Kırlı?.. Yok.

Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir.

5. — Siirt Milletvekili Mehmet Abdurrezak Ceylan'ın, olağanüstü hal ilan edilen illerde ateşli silah ruhsatı almak için yapılan müracaatlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/10)

BAŞKAN — 5 inci sırada, Siirt Milletvekili Mehmet Abdurrezak Ceylan'ın, olağanüstü hal ilan edilen illerde ateşli

silah ruhsatı almak için yapılan müracaatlara ilişkin İçişleri Bakanından sorusu vardır.

Sayın Ceylan?.. Burada efendim.

Sayın İçişleri Bakanı buradalar mı efendim? Yok.

Soru ertelenmiştir.

6. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Adnan Menderes Havaalanının teknik donanımının eksik olduğu iddiasına ve diğer havaalanlarında da bu tür eksiklikler bulunup bulunmadığına ilişkin sorusu ve Ulaştırma Bakanı Ekrem Pakdemirli'nin cevabı (6/12)

BAŞKAN — 6 ncı sırada, Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Adnan Menderes Havaalanının teknik donamının eksik olduğu iddiasına ve diğer havaalanlarında bu tür eksiklikler bulunup bulunmadığnıa ilişkin Ulaştırma Bakanından sorusu vardır.

Sayın Fuat Atalay burada mı efendim? Burada.

Sayın Ulaştırma Bakanı burada mı efendim? Burada.

Önergeyi okutuyorum efendim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

İçtüzüğün 94 üncü maddesi gereğince, Sayın Ulaştırma Bakanı tarafından yanıtlamasını istediğim sözlü sorular aşağıda belirtilmiştir.

Gereğini arz ederim.

1. İzmir Adnan Menderes Havaalanının yapımında, proje safhasından başlayarak hizmete açıldığı güne kadar toplam harcama miktarı, ilgili yıllara göre ne kadardır?

2. Bu havaalanının 1 - 7 pistinde ILS (Instrument Landing System) donanımının olmadığı doğru mudur? Şayet doğru ise, yapılması halinde ne kadar harcama 1987 fiyatları ile yapılacaktı? Ve yine şayet doğru ise, özellikle güneyden esinti alındığında kullanılan bu piste ILS donanımı koydurmayan DHMİ'si ve Japon NEC firması yetkilileri hakkında bir soruşturma açtırdınız mı?

3. Havaalanına inişi kolaylaştırıcı, 25 mil mesafe içerisinde uçakların izlenmesinde yararlı olan trafik radarının neden bu havaalanında bulunmadığını ve yerleştirilmesi halinde 1987 birim fiyatları ile ne kadara mal olacağını söyleyebilir misiniz?

4. Türk Hava Yollarının kullanımına açık diğer havaalanlarımızın hangi pistlerinde ILS sistemi yoktur?

5. THY'nın kullanımına açık diğer havaalanlarımızın hangilerinde yakın trafiği kontrol eden trafik radarı bulunmamaktadır?

6. DHMİ'sine bağlı havaalanlarında görevli meydan personeli toplam kaç kişidir? Ve ne kadarı eğitim amacı ile 18 Ocak 1988 tarihi itibariyle görev başında bulunmamaktadır?

Fuat Atalay
Diyarbakır

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan. (ANAP sıralarından alkışlar)

ULAŞTIRMA BAKANI EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Diyarbakır Milletvekili Sayın Fuat Atalay'ın Adnan Menderes Havaalanının yapımına harcanan para miktarına ve havaalanının teknik donanımına ilişkin sözlü sorusunu cevaplamak üzere huzurunuzda bulunuyorum. Sayın Fuat Atalay'ın değindiği ve sorduğu hususlara, tek tek cevap arz etmek istiyorum.

Sayın Atalay'ın birinci sorusu;

«İzmir - Adnan Menderes Havaalanının yapımında, proje safhasından başlayarak, hizmete açıldığı güne kadar top-

lam harcama miktarı, ilgili yıllara göre ne kadardır?»

Cevabım; Adnan Menderes Havaalanının yapımında, proje safhasından başlayarak, hizmete açıldığı güne kadar toplam harcama miktarı yıllara göre şöyle olmuştur.

1983 yılında dış para harcaması yapılmamış, o yılın değerine göre 118 milyon lira harcanmıştır.

1984 yılında yine dış para harcanmamış, yine o yıl içinde 2 milyar 441 milyon lira harcanmıştır.

1985 yılında dış para harcaması 1 milyar 61 milyon liradır ve iç para harcamasıyla beraber, toplam 7 milyar 811 milyon olmuştur.

1986 yılında dış para harcaması 2 milyar 109 milyon liradır. İç para harcamasıyla beraber, toplam harcama 12 milyar 803 milyon lira olmuştur.

1987 yılında dış para harcaması olmamış olup, toplam harcamamız 16 milyar 103 milyon lirayı bulmuştur .Bu havaalanımız için dış para harcaması 3 milyar 170 milyon lira olup, yıllara göre, toplam harcama 39 milyar 276 bin liradır.

Yapılan harcamaların 1987 birim fiyatlarına göre yükseltilmesi halinde 1987 birim fiyatlarıyla, havaalanına yaptığımız harcama 76 milyar 814 milyon liradır.

Sayın Atalay'ın ikinci sorusu;

«Bu havaalanının 1 - 7 pistinde ILS (Instrument Landing System) donanımının olmadığı doğru mudur? Şayet doğru ise, yapılması halinde ne kadar harcama 1987 fiyatları ile yapılacaktır? Ve yine şayet doğru ise, özellikle güneyden esinti alındığında kullanılan bu piste ILS donanımı koydurmayan DHMİ'si ve Japon NEC firması yetkilileri hakkında bir soruşturma açtırdınız mı?»

Cevabım; Adnan Menderes Havalimanı pisti, manyetik Kuzeye göre numaralandırılarak pist başları 1 - 7 ve 3 - 5 rakamları ile işaretlendirilmiştir.

ICAO standartlarına göre, bir pistin her iki başında da ILS tesis etme mecburiyeti yoktur. Adnan Menderes Havalimanının bulunduğu bölgede hâkim rüzgâr, yıl ortalaması itibariyle yüzde 95 oranında Kuzeyden esmektedir. Bu itibarla, en çok yaklaşımın 3 - 5 pist başına yapılması gerektiğinden, ILS de bu pist başına tesis edilmiş ve 1 - 7 pist başına bu aşamada ihtiyaç duyulmamıştır.

Bu gibi uygulama sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada da tatbik edilmektedir.

Şayet 1 - 7 pistine ILS sistemi tesis edilmiş bulunsaydı, 1987 fiyatlarıyla, altyapı ve tesis maliyeti harç, sadece teçhizat ithal bedeli 700 milyon lira ila 1 milyar lira arasında olacaktı; toplam proje maliyeti ise 1,5 - 2 milyar lira arasında olması beklenirdi.

Bu durumda, ne NEC ve ne de DHMİ hakkında herhangi bir soruşturma açılmasına mahal görülmemiştir.

Üçüncü soru : «Havaalanına inişi kolaylaştırıcı, 25 mil mesafe içerisinde uçakların izlenmesinde yararlı olan trafik radarının neden bu havaalanında bulunmadığı ve yerleştirilmemesi halinde 1987 fiyatlarıyla ne kadara mal olacağını söyleyebilir misiniz?»

Efendim, hava sahası içinde tespit edilen uçak kapasitesi, uçak sayısının artmasıyla zorlanmışsa, uçaklar arasında çatışmayı önlemek ve trafiği süratlendirmek amacıyla radar kolaylığına ihtiyaç hissedilir.

İzmir'e gelen ticarî uçak trafiği 1987 yılında iç hat ve dış hat toplamı olarak, 10 500 olup; ortalama, saatte 1,2'dir. Kapasitenin çok altında olan bu değer

nedeniyle, her türlü seyrüsefer yardımcı cihaz ve sistemlerinin varlığı ve hatta bu cihazların, çoğu komşu ülkelerde bulunmayan kategori - 2 sisteme sahip olduğu göz önüne alınarak, Adnan Menderes Havalimanının projelendirilmesi safhasında, radar sisteminin tesisi öngörülmemiştir.

Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının düzenlemiş olduğu Avrupa bölgesi hava seyrüsefer plan dokümanının, (doküman 7754/23) Hava Trafik Hizmetleri başlığı altındaki altıncı bölümünün (6/4 sayısıyla) 11 inci maddesinde, radarla ilgili planlamanın ne şekilde yapılacağı şöyle belirtilmiştir : «Hava trafiğinin yoğunluğu ve bu yoğunluktan dolayı trafiğin karmaşık bir düzene dönüştüğü tespit edildiğinde maliyet değeri de dikkate alınarak, bu takdirde hava trafik hizmetleri yönünden üniteler radarla takviye edilir.» Ancak, bu demek değildir ki, İzmir - Adnan Menderes Havalimanına hiçbir şekilde radar konulmayacaktır. Yani, yoğunluk çok düşük, bir mecburiyet yoktur; ama, biz de elimizde imkânlar, kaynaklar olduğu müddetçe, bunları tek tek tesis edeceğiz. Nitekim, geçtiğimiz ocak ayında DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından ihale ilanı yapılan, Türkiye Hava Sahası Radar Kaplama Projesi kapsamında, Adnan Menderes Havalimanı için yaklaşma radarı da öngörülmektedir. Havalimanının yaklaşma radarının bedeli 10 milyon dolar civarındadır.

Dördüncü soru : «Türk Hava Yollarının kullanımına açık diğer havalimanlarımızın hangi pistlerinde ILS sistemi yoktur?»

Hangi pistlerinde ILS sistemi vardır diye sorsa, daha kolay cevaplamak mümkündür; çünkü, sayıları sadece 2. Sadece İstanbul Atatürk Havalimanı 18.36 ve 06, Ankara - Esenboğa Havalimanı 03 ve 21, İzmir - Adnan Menderes Havalimanı 35, Antalya Havalimanı 36 ve Kayseri Askerî Havaalanı - ki, bunu özel hallerde kullanıyoruz - 25 pist başlığında ILS sistemi vardır, diğerlerinin hiçbirisinde yoktur.

Beşinci soru : «Türk Hava Yollarının kullanımına açık diğer havaalanlarımızın hangilerinde yakın trafiği kontrol eden trafik radarı bulunmaktadır?»

Cevabımız şöyle : Türk Hava Yollarının kullanımına açık havaalanlarımızda sadece Atatürk Havalimanında saha kontrol ve yaklaşma radarı bulunmaktadır. Bununla beraber, tüm Türkiye hava sahasının radarla kaplanmasını öngören Türkiye Hava Sahası Radar Projesi mevcut olup, 1988 yılı içinde bu projenin realizesine başlanacak ve takriben üç yıl sürecektir.

Altıncı soru : «DHMİ'sine bağlı havaalanlarında görevli meydan personeli toplam kaç kişidir ve ne kadarı, eğitim amacıyla, 18 Ocak 1988 tarihi itibariyle görev başında bulunmamaktadır?»

Efendim, 18 Ocak 1988 tarihi itibariyle, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatında 553, hava meydan ve limanlarında ise 3 111 personel olmak üzere, toplam 3 664 kişi çalışmaktadır. Yine aynı tarih itibariyle, eğitim amacıyla görev başında bulunmayan personel yoktur.

Cevaplarımız böyle. Sayın soru önergesi sahibine bu cevapları arz ettim, inşallah tatmin olmuşlardır.

Hepinize hürmetlerimi arz ediyorum.

Teşekkür ederim efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Pakdemirli.

Sayın Fuat Atalay, konuşmak istiyor musunuz efendim? Buyurun.

FUAT ATALAY (Diyarbakır) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İzmir - Adnan Menderes Havaalanının 1987 yılı fiyatlarıyla toplam 76,8 milyar Türk Lirasına mal olduğunu Sayın Ulaştırma Bakanının açıklamalarından öğrenmiş olmaktayız. Yine, 1 - 7 pistinin belirtilen yaklaşım bölgesinden ILS sistemi konulduğu takdirde, bunun da yaklaşık 1,5 - 2 milyar Türk Lirası ek maliyet getirdiğini öğrenmiş bulunmaktayım. Bu havaalanına hassas yaklaşım radarının konulması ise, Sayın Bakanın açıklamalarına göre, 10 milyon dolarlık ek bir harcamaya sebebiyet verecektir.

Sayın Bakan, «hassas yaklaşım radarının yerleştirilmesinin bir zorunluluk olmadığını» ifade ettiler; doğrudur, bir zorunluluk yoktur. Bir havaalanının yapımında, metro ağının kurulmasında, Boğazda köprü veya tüp geçişlerin yapımında da zorunluluk yoktur; ama, çağın gerekli kıldığı teknolojik gelişmelerin insanlığın kullanımına açılması, insanlara verilen değerin göstergesidir.

Bugün, gelişmiş ülkelerde, iş güvenliği, yaşam güvenliğiyle ilgili standartlar, teknolojik gelişmeler sonucu daha ileri güvenlik kıstaslarını da kabul etmiş ve yaşamın pratiğinde zorunlu hale gelmiştir.

Hassas yaklaşım radarı, aletli iniş sistem aygıtlarının yerleşimi, dar maliyet hesaplarıyla kararlaştırılamaz. Hava trafik yoğunluğunu Sayın Bakanın bir kriter olarak ortaya koyması, tatminkâr değildir. İstatistiksel yaklaşımlarla, maliyet/fayda analizleri, havacılık sektöründe uygulanamaz. Kaza oranlarının çok düşük mertebede gerçekleşmesi bile çok yüksek maliyetler doğurduğundan, bu sektörde amaç, ulaşılabilecek en yüksek, en gelişmiş güvenlik sistemleridir. Bu amaçla, bu tip güvenlik sistemleri, redundant sistemlerdir. Yani, birisi çalışmadığında, aksaklık olduğunda, diğer sistemin devreye girmesini şart koşan sistemlerdir.

Sayın milletvekilleri, hassas yaklaşım radarı, seyrüseferi kolaylaştırıcı sistemdir; aletli iniş sistemi ise, seyrüsefere yardımcı olan sistemdir. Bu sistemlerin yerleştirilmesinde tek tercih, teknik değil, politiktir. O ülkenin gelişmişlik seviyesi, güvenlik anlayışıyla yakından ilişkilidir. Bu sistemler, çağın içindeki sistemlerdir; ama, çağ atladığını söyleyen hükümet, görülüyor ki, çağı atladığından, çağın içindeki sistemleri de atlamak istemektedir.

Önemli altyapı inşaatlarında diğer önemli bir husus ise, teknolojik gelişmenin esas olarak kendisini göstereceği projelendirme çalışmalarına verilen önemdir. Mühendislik çalışmalarının alabildiğine detaylı olarak yansıdığı bir projelendirme ve yine buna koşut olarak imalat sırasında projeci firma tarafından yürütülecek yeterli ve objektif denetim, o imalat için en ekonomik çözümü getireceği ve işletme safhasında olası sorunları ortadan kaldıracak çözümleri işin başında ortaya koyacağı için, ileride ortaya çıkacak tadilat, düzeltme, onarım gibi kaynak israflarını ortadan kaldıracaktır; ama, ne yazık ki, son yıllarda mühendislik tasarımlarına, projecilere verilen önem giderek azalmış, mühendislikte bilgi seviyesi bundan dolayı gerilemiştir.

Bu çerçevede, Adnan Menderes Havaalanı için diğer bir önemli husus da, pistin yağışlı havalarda su toplamasıdır. Bundan dolayı, yağışlı havalarda iniş gü-

venliği azalmakta ve birçok pilot bu havaalanına böylesi koşullarda inmek istememektedir. Benzeri bir durum - kısmen de olsa - Diyarbakır Havaalanında da mevcuttur. Devletin milyarlarını bu şekilde sorumsuzca harcayan, denetim seviyesinin yetersizliğinden, ilgisizliğinden kaynaklanan bu tip aksaklıkların üzerine gitmek, sayın hükümetin görevi olmalıdır.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi; Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü, inşa edilen havaalanlarının, teknolojik gelişmelerin gereklerine uygun olmasından, uluslararası standartların uygulanmasından sorumludur.

Şimdi sormak isteriz. Bu havaalanına ve diğer havaalanlarımıza bu aşamadan sonra hassas yaklaşım radarı konulması düşünülüyor mu? Şayet düşünülüyorsa, bir yıl önceki şartlarda, değişen ne olmuştur?

Seçim yatırımı olarak, insanlarımızın hayatı tehlikeye atılarak bu havaalanlarının erken ulaşıma açılması, bu konuda önemli bir rol oynamış mıdır?

Teknik hususlarda aksaklık gösteren konulara Sayın Bakanın en kısa sürede eğilmesini bekliyoruz. Nitekim, geçen hafta içerisinde Adnan Menderes Havaalanına ilişkin ikinci gelişmeyi basından izlemiş bulunmaktayız.

Mikrodalga alçalma sistemlerinin önümüzdeki bir iki yılda gelişmiş ülkelerde kurulacağı düşünüldüğünde, bu alanda ne kadar geri olduğumuz ortaya çıkıyor.

Hava güvenlik sistemlerinde sayısal kriter yüzde 100 olmalıdır. Amaç, azamî şekilde insanların can güvenliğini sağlamak olmalıdır.

Avrupa ve Amerika Birleşik Devletlerinde uluslararası veya ulusal trafiğe açık bir kısım havaalanları, uçuş trafiği açısından Türkiye'deki alanlardan daha az trafik yoğunluğuna sahip oldukları halde, sözünü ettiğimiz güvenlik sistemlerine sahiptirler.

Diğer bir husus da, ücret politikası sonucu, meydan hizmetleri için yeteri sayıda kalifiye eleman bulunmaması, bulunanların da kısa sürede işten ayrılması, personelin teknik eğitim ve İngilizce dilbilgisi sorunlarıdır. Yaklaşım ve kule personelinin uluslararası seviyede İngilizce dilbilgisine ve gerekli teknik bilgiye sahip olmalarını sağlamak da devletin görevleri arasındadır.

Sonuçta, teknoloji ile gösterişçiliğin, teknoloji ile demagojinin bir arada yürümediğini unutmadan, konunun önemine ilişkin önlemlerin alınacağını umut eder, saygılarımı sunarım. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Atalay.

Soru cevaplandırılmıştır.

7. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 1983 - 1987 yıllarında görevlerine son verilen, haklarında nakil işlemi uygulanan ve müfettişlik sınavına tabi tutulan öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/15)

BAŞKAN — 7 nci sırada, Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 1983 - 1987 yıllarında görevlerine son verilen, haklarında nakil işlemi uygulanan ve müfettişlik sınavına tabi tutulan öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sorusu bulunmaktadır.

Sayın Adnan Keskin?.. Burada.

Sayın Bakan?.. Yok.

Soru ertelenmiştir efendim.

8. — Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu'nun, Balıkesir İline yeni bir televizyon yansıtıcısının ne zaman kurulacağına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Adnan Kahveci'nin cevabı (6/16)

BAŞKAN — 8 inci sırada, Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu'nun, Balıkesir İline yeni bir televizyon yansıtıcısının ne zaman kurulacağına ilişkin Devlet Bakanından sorusu bulunmaktadır.

Sayın Mustafa Çorapçıoğlu?.. Burada.

Sayın Devlet Bakanı?.. Burada.

Soruyu okutuyorum efendim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıda yazılı bulunan sorumun, TRT'den sorumlu Devlet Bakanı Sayın Adnan Kahveci tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını istirham ederim.

Saygılarımla,

Mustafa Çorapçıoğlu
Balıkesir

Balıkesir'de kurulu bulunan TRT yansıtıcılarından Tokmaktepe'de bulunanın kifayetsiz ve Çamlıktepe'de kurulu bulunanın da son derece eski model olduğu, yedek parçasının dahi bulunmadığı, sık sık arıza yaptığı ve Balıkesir Şehri ile civarının, çok kısa fasılalarla TRT yayınlarını takip etmekten mahrum kaldığı, dolayısıyla Balıkesir'e yeni bir yansıtıcı kurulmasının şart olduğu; ilk olarak 21 Nisan 1984 tarihinde TBMM KİT Komisyonunda TRT hesapları ve icraatı müzakere edilirken tarafımdan olmak üzere, Sayın Genel Müdüre defalarca iletildiği halde, Balıkesir'e zarurî olan bir televizyon yansıtıcısı maalesef hâlâ kurulamamıştır.

1. Bu durumu, adaletle kabili telif buluyor musunuz?

2. Türkiye'nin her tarafına televizyon yayınlarını yaymak iddiası, TRT Kurumunun bu yoldaki çalışmaları, gerek Kurum ve gerekse ilgili Bakanlık ve Hükümetçe bir propaganda malzemesi olarak kullanıldığı halde, 150 bin küsûr merkez nüfuslu olan 120'ye yakın köyü bulunan bu büyük yerleşim merkezinin senelerce bundan mahrum edilmesinin sebebi nedir?

3. Halen, TV birinci kanal yayınlarını dahi doğru dürüst takip edemeyen Balıkesir'e bu yansıtıcı ne zaman kurulacaktır?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kahveci.

DEVLET BAKANI ADNAN KAHVECİ (İstanbul) — Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Balıkesir Milletvekili Sayın Çorapçıoğlu tarafından verilen ve Balıkesir İlindeki televizyon yayınları hakkında tarafımdan cevaplandırılması istenilen soru önergesiyle ilgili olarak söz almış bulunuyorum.

Sordukları sorularla ilgili olarak şu hususları bilhassa belirtmek istiyorum :

1. Balıkesir İl merkezine televizyon yayını yapmak üzere, 100 vat çıkış gücünde bir televizyon vericisi, 10 Mayıs 1972 tarihinde Tokmaktepe'ye kurularak hizmete konulmuştur. Şehrin genişlemesi ile, bazı yeni mahllelerin televizyon yayınlarından şikayetçi olmaları üzerine, şehir içinde (Çamlıktepe'ye) 50 vat gücünde ikinci bir istasyon 5 Mart 1981 tarihinde kurulmuştur. Ayrıca, Balıkesir'in büyük bir bölümü Uludağ'daki Bursa Televizyon İstasyonunun yayınını da seyredebilmektedir.

2. Balıkesir, Ankara'dan sonra, Türkiye'de televizyon yayını yapılmaya başlanan ikinci şehirdir. Balıkesir'de televizyon yayınları seyredilmektedir; ancak, 1972 yılında kurulan 100 vatlık verici, es-

kime sebebiyle arıza yapmaya başladığından, yenilenmesine ve gücünün yükseltilmesine karar verilmiş ve 13 Kasım 1986 tarihinde imzalanan bir sözleşme kapsamında 1 kilovat (yani bin vat) çıkış gücünde (yani on kat daha güçlü) bir verici, bir yabancı firmaya sipariş edilmiştir. Aynı sipariş kapsamında, yine bin vat (yani 1 kilovat) çıkış gücünde ikinci bir verici de ikinci program televizyon yayını yapmak üzere sipariş edilmiştir.

Her iki vericinin fabrikada imalatı tamamlanmış bulunmaktadır. Şubat ayı içinde fabrika testleri yapılacak olan bu vericiler, Mart 1988 içinde ithal edilecek ve Nisan 1988 başlarında hizmete konulması beklenmektedir. Bu vericiler hizmete konulduktan sonra, eski vericiler hizmetten kaldırılacaktır.

3. Yabancı firmaya sipariş edilen bin vat çıkış güçlü vericilerden biri ikinci program yayını için kullanılacaktır. Demin de ifade ettiğim gibi, Nisan 1988 tarihinde hizmete konulacaktır.

Ayrıca, Balıkesir'in güneydoğusunda yer alan 1 769 metre yüksekliğindeki Ulus Dağında ikinci program televizyon yayınları için yüksek güçlü bir bölge istasyonu kurulmasına da karar verilerek etütleri tamamlanmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın Mustafa Çorapçıoğlu, buyurun efendim.

MUSTAFA ÇORAPÇIOĞLU (Balıkesir) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Devlet Bakanı Sayın Kahveci'ye, eski alıştıklarımız gibi, uzun denmeyecek, nispeten kısa bir zaman içerisinde cevap verdikleri için teşekkürlerimi sunarım; ancak, hemen ilave etmek isterim ki, bu teşekkürlerim işin esasıyla ilgili değildir. Filhakika, Balıkesir İlinden seçilmiş Anavatan Partili milletvekili arkadaşlarımız da dahil olmak üzere, hepimizin bildiği gibi, mahallî gazetelerin bu konuyu mevzu etmedikleri bir hafta veya bir ay tasavvur edemiyorum. Her gün bu bahis konusu olmaktadır. Zira, Sayın Bakanın, daha evvel yapıldığını ifade ettikleri iki televizyon yansıtıcısı, maalesef, ya teknik gereğine uygun olarak yapılmamıştır veyahut da Balıkesir gibi büyük bir şehrin ihtiyacını karşılayacak şekilde düşünülmediği için devamlı bahis konusu edilmektedir. Misal arz edeceğim : Referandum için seçmen olacak kişilerin isimlerinin yazıldığı ve vatandaşlarımızın evlerinden çıkamadıkları o gün dahi, Balıkesir'de halkımız televizyon seyredememiştir.

İkincisi : Sayın Bakanın izahatı, bizim devam eden derdimiz karşısında, basit bir vaatten ibaret kalmaktadır. Sözlü soruda da ifade edildiği gibi, bu konuyu biz 21 Nisan 1984 tarihinde, Sayın Profesör Tunca Toskay, TRT'nin yeni Genel Müdürü olarak atandığı tarihten pek kısa bir zaman sonra, KİT Komisyonunda bahis konusu etmiş idik. Sayın Genel Müdürün, biz Balıkesir milletvekillerine ve özellikle o komisyonda Balıkesir milletvekili olarak bulunan bendenize verdiği söz, çok kısa bir süre içerisinde bu vericinin (yansıtıcının) yapılacağı merkezinde idi; ancak, aradan dört sene geçmiş olmasına rağmen ve TRT Genel Müdürünün kesin vaadine ve bu vaadin, gerek benim gerek iktidar partisi mensubu milletvekilleri arkadaşlarımızın ve gerekse diğer muhalefet partisi mensubu arkadaşımızın sıkı takibine rağmen bugüne kadar gerçekleştirilememiş olması karşısında, biz şüphemizi, Sayın Bakanın kendisinden değil; ama, sözlerinin TRT tara-

fından tahakkuk ettirileceği hususunda saklı tuttuğumuzu beyan ederiz.

MUSTAFA KIZILOĞLU (Afyon) — Heyecanlanma, heyecanlanma.

MUSTAFA ÇORAPÇIOĞLU (Devamla) — Teşekkür ederim tavsiyenize. Ancak, şunu ifade etmek isterim ki, kuruluş kanunundaki gayelerinden, maksatlarından tamamen uzaklaşmış, siyasî yayınları itibariyle tamamen iktidar partisi yanlısı, diğer yayınları itibariyle de denleme toplama mahiyetini maalesef muhafaza eden TRT'yi seyredememek dahi, Allahın bir lütfudur; ama, biz lütfu Allahtan beklediğimiz için, devletten hizmet beklemek endişe ve kaygısı ile bunları söylüyoruz. (DYP sıralarından alkışlar) Heyecanımı da, devletten hizmet isteyen Balıkesirlilere tercüman olmama bağışlayın beyefendi, lütfen.

Muhterem arkadaşlarım, bu sözlü sorunun garip bir kaderi vardır, Nedense, bu, Balıkesir milletvekillerinin başına geliyor; SHP'li Balıkesir Milletvekili Sayın Önder Kırlı'nın da, Millî Savunma Bakanı hakkındaki sözlü sorusunun başına aynı husus gelmiştir. Ancak, benim maksadım bağcıyı dövmek değil, üzüm yemek olduğu için, yani Balıkesir'e televizyon alıcısını - vericisini kazandırmak olduğu için konunun üzerinde fazla durmadım. Mesele şudur : Bu döneme kadar Yüce Mecliste asla tatbik edilmemiş olan bir usul, bu dönem yeni seçilmiş Meclis Başkanımız Sayın Yıldırım Akbulut tarafından, sözlü olsun, yazılı olsun sorularımıza ambargo konulmak suretiyle, milletvekillerinin denetleme hürriyeti tahdit edilmektedir. Benim sözlü sorumda kullandığım bir tabir vardı; birinci fıkrada yazıldığı gibi, «Adaletle kabili telif buluyor musunuz?» diye değildi; «İnsaf ve adaletle kabili telif buluyor musunuz?» şeklinde idi. İçtüzüğün 94 üncü maddesi, soru sahibinin kanaat ve mütalaa beyan edemeyeceğini zikreder; yoksa, soru sorulan bakanın kanaat ve mütalaasının alınmasını yasaklamaz. Ben kendi kanaatimi ifade etmiyordum; ben, «Balıkesir'in etrafındaki bütün iller ve ilçeler televizyonu rahatça seyredebildiği halde Balıkesir'in seyredememesini hak ve adaletle, insaf ve adaletle kabili telif buluyor musunuz?» diye Sayın Bakana soruyordum. Meclisin Sayın Başkanı, buradaki, «insaf» kelimesine takılmışlar ve Divan emrinde görevli memur arkadaşları araya koymak suretiyle, «soru soran milletvekili şahsî kanaatini ifade edemez» diyerek, bu «insaf» kelimesini benim sözlü sorumdan çıkarmışlardır. Esasen, insaf, adaletin yarısıdır, o başka bir konu; ancak, ben kendi insafımdan, kendi adaletimden bahsetmedim, «İnsaf ve adaletle kabili telif midir?» diye, sayın Bakanın bu konudaki düşüncelerini öğrenmek istedim. «İnsaf» kelimesi çıktı, «adalet» kelimesi kaldı.

Sayın Yıldırım Akbulut'un, bu dereceye varan müdahaleleri, daha evvel de burada bahse konu edilmişti; ancak, bu şekilde devam ederlerse, Türk Parlamentosunda, şimdiye kadar tatbik edilmeyen bir usulün yaratıcıları olmak gibi, tarihe karşı bir vebalin altına girmiş olacağız. Bunu da, bu vesileyle hatırlatmadan geçemeyeceğim.

Hepinize saygılar sunuyorum efendim. (DYP ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz efendim.

Soru cevaplandırılmıştır.

9. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, 6.11.1983 - 31.12.1987 tarihleri arasında hangi ülkelerden ne miktar borç alındığına ilişkin Başbakandan sorusu ve Devlet Bakanı Yusuf Bozkurt Özal'ın cevabı (6/17)

BAŞKAN — 9 uncu sırada, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç'in, 6.11.1983 - 31.12.1987 tarihleri arasında hangi ülkelerden ne miktar borç alındığına ilişkin Başbakandan sorusu vardır.

Sayın Kamer Genç burada mı? Burada.

Sayın Başbakan veya cevap verecek Sayın Bakan?.. Burada.

Soruyu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Başbakan tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim. 26.1.1988

Kamer Genç
Tunceli

1. 6 Kasım 1983 - 31-12-987 tarihleri arasında;

a) T.C. Merkez Bankasınca,

b) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca,

c) Belediyelerce (Her belediyenin ayrı ayrı),

d) Özel şirketlerce hangi ülkelerden ne miktarda dış borç alınmıştır?

2. Alınan bu dış borçlar nerelere harcanmıştır?

3. Özel şirketlerin aldığı dış borçların içinde özellikle ANAP iktidarına yakınlığı bilinen ENKA Holding'in payı nedir?

BAŞKAN — Devlet Bakanı Sayın Yusuf Bozkurt Özal, buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Malatya) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç'in, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği sözlü soru önergesine, Sayın Başbakanımız adına cevap vermek üzere huzurunuzda bulunuyorum.

ADİL AYDIN (Antalya) Aferin, bayağı kibar konuşuyorsunuz.

İBRAHİM DEMİR (Antalya) — Öğrendi, öğrendi.

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Önergeye cevap vermeden evvel, bir hususu belirtmek isterim.

Milletvekili arkadaşlarımız bizlere, bazen çok detaylı rakamları ihtiva eden soru önergeleri tevcih ediyorlar. Esasında, bunların cevaplarının çoğu, devletin, yazılı, yayımlanmış dokümanlarında vardır. Ben, bundan böyle, bu şekilde sorulacak sorulara, eğer devletin basılı dokümanlarında varsa, hangi dokümanda bulunacağını ifade etmekle yetineceğim, kendileri gidip bu dokümanlara bakabilirler. (ANAP sıralarından alkışlar)

Tabiî, dış borç konusu son günlerde epey konuşulduğu için, sorulan soruya burada biraz daha detaylı cevap vermek istiyorum.

1984-1987 yıllarını kapsamak üzere, bizim yurt dışından aldığımız borçları şöyle söyleyeyim : Bir anlaşma bazında alınan borç vardır, bir de kullanma bazında klasifikasyon vardır. Yani, önce anlaşmayı yaparsınız; diyelim ki şu kadar milyon dolarlık bir borç anlaşması yapılır, yalnız bunun şu kadarı kullanılmıştır, daha da kullanılmayan bir kısmı vardır... Şimdi benim burada sizlere ilk önce vereceğim tablodaki rakamlar, anlaşma bazındaki rakamlardır :

1984 yılındaki kredi anlaşması 2.9 milyar dolardır. Bunun 237 milyon doları hükümet kredileri, 1 milyar 368 milyon doları ticarî krediler, 794 milyon doları Dünya Bankası ve 125 milyon doları A.K.İ.F. (Avrupa Komisyonu İskân Fonu) 236 milyon doları Doğu Bloku ve

diğer kaynaklar da 144 milyon dolar olmak üzere, ceman 2.9 milyar dolar etmektedir.

Yine aynı bazda, 1985 senesinde 4.2 milyar dolar, 1986 senesinde 5 milyar dolar ve 1987 yılında da 6.3 milyar dolarlık kredi anlaşması yapılmıştır. Zaten, artan rakamlara bakılırsa, bu da Türkiye'nin kredi alabilme gücünü göstermektedir; bu kadar krediyi, anlaşmasını yapmak suretiyle alabilmiştir. Bunu da bilhassa belirtmek istiyorum.

Tabiî şimdi bunun bir de kullanılma durumu vardır. Bu kullanma, önümüzdeki yıllar içinde ve bulunduğumuz yıl içinde peyderpey olacaktır.

Belediyelerin aldığı krediler ise, tabiî bizi şöyle ilgilendiriyor : Bunlara Hazine garantisi veriliyor. Ayrıca, Devlet Planlama Teşkilatınca da bunların projeleri onaylanıyor. Biz, ancak, bu onaylanmış olan projelere kredileri verebiliyoruz. Burada sizlere hemen şu bilgiyi vermek istiyorum. Hatta, istersenliz, belediye konusuna geçmeden evvel, demin bahsettiğim, alınan kredilerin sektörel dağılımını, yani bunların nerelerde kullanıldığını da arz edeyim. Mesela, 1987 yılında aldığımız 6.3 milyar dolarlık kredinin 1.9 milyar doları program kredisi ve 4.4 milyar doları proje kredisidir. Bu proje kredilerinin de dağılımı, yaklaşık 1.4 milyar doları enerji sektörü, 1.4 milyar doları ulaştırma, 400 milyon doları altyapı, yaklaşık 500 milyon doları imalat, yaklaşık 100 milyon doları haberleşme ve diğerleri de, 700 milyon dolar mertebesindedir. Gene ifade ediyorum, bunlar anlaşma bazındadır.

Belediyelerin aldığı kredilere gelince : Aslında, burada bütün belediyelere girmenin imkânı yok; Türkiye'de çok belediye var...

KAMER GENÇ (Tunceli) — Ankara, İstanbul ve İzmir'i istiyorum Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YUSUF BOZKURT ÖZAL (Devamla) — Zaten belediyeler bunu büyüklüklerine göre kullanıyorlar. Burada size, İstanbul Belediyesi, İzmir Belediyesi, Ankara Belediyesi ve diğer belediyeler olarak söyleyeyim. Elimdeki rakamlar 30 Haziran 1987 tarihi itibariyledir; daha yenileri şu anda klasifiye edilmemiş.

İstanbul Belediyesinin çeşitli kaynaklardan aldığı krediler var; bir de, İstanbul Su ve Kanalizasyon Projesi olarak, Dünya Bankasından aldığı kredi vardır. Bunların yekûnu 587 milyon dolardır. Bunun 177 milyon doları kullanılmış, 410 milyon doları, daha kullanılmamıştır. Demin bahsettim, anlaşma bazındadır; kullanılan kısmı 177 milyon dolardır, kullanılmamış kısmı da 410 milyon dolardır.

İzmir Belediyesinin, gene aynı şekilde çeşitli kaynaklardan aldığı kredilere ilaveten, İzmir Su ve Kanalizasyon Projesi için aldığı kredi de gene Dünya Bankası kaynaklıdır. Bu kredilerin toplamı 213 milyon dolardır. Bunun 21 milyon doları kullanılmış, 192 milyon doları, daha kullanılmamıştır.

Ankara Belediyesinin, o tarih itibariyle, sadece 4 milyon dolarlık kullanılan kredisi vardır.

Diğer belediyeleri de ilave edersek, aşağı yukarı onların da toplamı 22 milyon dolar ediyor; yani, anlaşma bazında. Size, toplamını söyleyeyim : Ceman 822 milyon dolar. Yani, 1987 için bahsettiğim toplam kredi, 6,3 milyar dolarlık kredi anlaşmasına kıyaslanırsa, bu sadece 822 milyon dolardır ve 1983'ten 1987'ye kadar olan toplam kredilerdir. Bunun 212 milyon doları kullanılmıştır, daha 610

milyon doları kullanılacaktır. Zannediyorum, verdiğim bu rakamlar sizleri tatmin eder.

Özel sektör konusuna geçmeden evvel, sizin diğer sorunuzla ilgili olarak bilgi vereyim :

Bilindiği gibi, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 30 sayılı Kararın, özel sektörce aynî ve nakdî döviz kredisi temini hakkındaki 19 uncu maddesi uyarınca, Türkiye'de yerleşik kişiler, yurt dışından, aşağıdaki şekillerde serbestçe aynî ve nakdî kredi temin edebilirler :

a) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca uygun görülecek bankalarca,

aa) Doğrudan sağlanan azamî bir yıl vadeli krediler,

ab) Aracılık edilen prefinansman, emtia ve kabul kredileri.

b) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca uygun görülecek ihracatçı sermaye şirketlerince, faaliyet alanları ile ilgili olarak, azamî iki yıl vadeli krediler,

c) Teşvik belgeleri çerçevesinde dış kredi almaları öngörülen Türkiye'de yerleşik kişilerce temin edilecek kabul kredisi, prefinansman, emtia kredisi ve benzerleri ile azamî iki yıl vadeli krediler,

d) Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak alınacak krediler.

Bunların dışında döviz kredisi alınması, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının ön iznine bağlı bulunmakta ve bu tür kredi talepleri, yüksek maliyetli olmaması, döviz ihtiyacının bulunmaması, anapara ve faiz ödemelerinin ticarî banka kaynaklarından yapılması hususları göz önünde bulundurularak, özel sektöre dış kredi teklifleri Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca tetkik edilmekte ve sonuçlandırılmaktadır.

Özel sektör kredileri için, ayrıca - mevcut mevzuat hükümlerine göre - Hazine garantisi, yani devlet garantisi verilmemektedir.

Bunları bu şekilde ifade etmiş olayım.

Teşekkür ederim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın Kamer Genç, buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın milletvekilleri, aslında, konuşmama başlamadan önce, usulî bir meseleyi arz etmek istiyorum. Bizim bugün müzakere ettiğimiz gündem, bana göre keen lemyekün, batıl bir gündemdir.

RECEP ERCÜMENT KONUKMAN (İstanbul) — Bâtıl, bâtıl...

KAMER GENÇ (Devamla) — Siz Türkçe belki daha iyi ifade edebilirsiniz.

Sayın arkadaşlar, geçen birleşimde Meclis Başkanvekilimiz Sayın Halîm Aras Vuralhan önergesinin müzakeresini uzatırken, şu ibareyi kullanıyor : «Sayın Vuralhan'ın konuşması bitinceye kadar sürenin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir» diyor, tutanağın 187 nci sayfasında.

Biliyorsunuz, Anayasamızın 99 uncu maddesinde, gensoru önergeleri, üç gün içinde basılır, milletvekillerine dağıtılır ve dağıtılmasını müteakip on gün içinde de sonuca bağlanır, deniliyor. Yine, İçtüzüğümüzün 55 inci maddesi, Meclis Genel Kurulunun çalışmalarının 15.00 - 19.00 arasında yapılacağını; ancak, belirli konularda, Meclisin izni alınmak suretiyle, bu sürenin geçeceğini kurala bağlamış.

Yine, İçtüzüğün 50 inci maddesinde Meclis gündemi tespit edilirken, Meclisi yöneten Başkanın, gelecek birleşimde ne-

yin görüşüleceğini Meclise arz edeceğini ve Danışma Kurulu kararı olduktan sonra, gündeme alınması halinde başka bir konunun görüşüleceğini kurala bağlıyor.

Arkadaşlar, saat 19.00'dan sonra, geçmiş birleşimde alınan uzatma kararı, Sayın Vuralhan'ın konuşmasının sonuna kadardır, bu duruma göre gensoru önergesinin oylaması, bana göre, batıldır, keen lemyekündür. Dolayısıyla, bugünkü gündemin birinci maddesine bu önergenin alınması ve bugün oylanması gerekirdi. Anayasaya göre, gensoru önergesinin öncelikle oylanması zorunlu olduğu için, onun öncelikle gündeme girmesi gerektiği için, o öncelik işi bırakılarak diğer konulara geçilmesi mümkün değildir. Bu itibarla, bugün yapılan müzakereler, bence, Anayasa ve İçtüzüğe aykırıdır.

Şimdi soruma verilen cevaplara geçiyorum.

Sayın Bakan, «Biz birtakım şeylere cevap veremeyiz» diyorlar, «Size kaynak gösterelim» diyorlar.

Sayın Bakan, sizin arkanızda devlet gücü var; biz istediğimiz her yerden bilgi alamıyoruz, bir defa; o bir.

İkincisi : Arkadaşlar, bugün Türkiye'nin birinci sorunu dış borç meselesidir. Bugün Türkiye, dış borca batık bir memleket haline gelmiştir. Bu dış borcun, bugün, 40 milyar dolar civarında olduğu ve gayri safî millî hâsılanın, - alışılmışın da, emsal memleketlerin de üstünde bir rakama ulaştığı - millî gelirin yüzde 55'ini aştığını çeşitli kaynaklardan öğrenmekteyiz. Bunlar kitaplarda, gazetelerde, elimize ulaşan verilerde yazılmaktadır.

ANAP iktidarı, Türkiye Cumhuriyetini dış borç batağına düşürmüştür. Dış borç konusunda, Hükümet, doğru bilgi vermekten kaçmaktadır. Lütfen, dış borç konusunda doğru bilgi versinler.

Geçen gün Hükümet Programı üzerinde yaptığımız müzakerelerde, Sayın Başbakan dış borçlar konusunda bilgi verirken, 1 milyar dolar dışındaki dış borcun nereye sarf edildiğini burada söylemedi. Ben bugün, onu, Sayın Devlet Bakanından istiyordum; siz Hükümet olarak hangi borcu kimden aldınız, nereye harcadınız?..

Bakın arkadaşlar, Osmanlı Devletini batağa götürmenin, yıkılışa götürmenin temelinde dış borç vardı, düyunu umumiye vardı. 1881 yılında imzalanan Muharrem Kararnamesi ve bunun arkasından gidilen Düyunu Umumiye İdaresi sistemi, Osmanlı Devletini parçalanmaya götürmüştür. Şimdi, ANAP iktidarı zamanında da düyunu umumiye benzeri birtakım uygulamalar vardır.

Bakınız, bugün TEK'e, Dünya Bankası birtakım adamlar atamaktadır, uzmanlar atamaktadır; bugün TEK'in yönetimi Dünya Bankasının atadığı uzmanlar marifetiyle yürütülmektedir. Bu ne demektir? Türkiye Cumhuriyetinin belli kurumlarının vesayet altına girmesi demektir. O halde, Meclis olarak, Türk Milletinin, Türk halkının geleceğini garanti altına alabilmemiz için, evvela, Türkiye'nin geleceğine yönelik, Türkiye'nin bağımsızlığına yönelik hareketleri, zamanında önlememiz gerekir.

Şimdi, ANAP iktidarı parmak sayısına bakıyor, «Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir» deniyor; ondan sonra burada herhangi bir konuda bilgi de vermiyorlar. Şimdi, ben, Sayın Bakanın verdiği rakamları tutanaklardan alacağım getireceğim karşılaştıracağım; ama, Sayın Bakan benim sorularıma cevap vermedi.

Bugün, İstanbul Belediyesi aldığı paraları nereye harcıyor? Sayın büyükşehir belediye başkanları bu kaldırımları söküp

söküp yeniden yapıyorlar; bu paraları niye bu kadar heba ediyorlar?

Arkadaşlar, bugün, ANAP iktidarı zamanında alınan dış borçların - Sayın Bakan hiç bahsetmedi - yüzde 20'ye yakını lüks tüketim maddelerine gitmektedir.

Arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti çok fakirleştirilmektedir. Türkiye Cumhuriyetinde, alınacak dış borçların yatırıma dönük, işgücü yaratıcı, iş yaratıcı sahalara sarf edilmesi zorunludur. Gelecekte, sizlerden sonra iktidara gelecek hükümetler, sizlerin, devletin bağımsızlığını feda etmek suretiyle aldığınız dış borçları ödeme gibi çok ağır bir fatura ile karşılaşacaklardır.

Birinci Sayın Özal Hükümeti zamanında, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesine rağmen, Türkiye Cumhuriyeti hudutları içerisindeki Türk topraklarını yabancı devletlere, yabancı kişilere satarak dış borç ödemeyi planladınız...

MUSTAFA KIZILOĞLU (Afyon) — Ne konuşuyorsun sen, ne konuşuyorsun?..

KAMER GENÇ (Devamla) — Daha, çıkardığınız kanunun manasını bilmiyorsunuz; çıkardığınız kanunda aynen şunu diyorsunuz : «Hükümet, istediği takdirde, Türkiye Cumhuriyeti topraklarını yabancı devletlere ve kişilere satar...»

BAŞKAN — Sayın Genç, süreniz tamamlandı efendim.

SUDİ TÜREL (İstanbul) — Olur mu bu laf?

KAMER GENÇ (Devamla) — Bakanlık mevkiinde bulundunuz Sayın Türel; çıkardığınız kanunların altında herhalde sizin de imzanız var. Bunu bilmeyecek kadar...

SUDİ TÜREL (İstanbul) — Var, var.

KAMER GENÇ (Devamla) — Siz şimdi dış borç ödemek için nasıl bir yola gidiyorsunuz?

NEVZAT AKSU (Çorum) — Senin gibiler satıyor, senin gibiler!..

KAMER GENÇ (Devamla) — Ben senden çok onurlu bir insanım; ben memleketimi seven bir insanım, ben memleketimin geleceğine yönelik tehlikeleri anında bertaraf etmeye yönelik çalışmalar içindeyim. Sen deme bir defa; benim muhatabım Devlet Bakanıdır, sen benim hiç muhatabım değilsin.

BAŞKAN — Sayın Genç, toparlayınız efendim; 5 dakika geçti.

KAMER GENÇ (Devamla) — Ben buraya çıktığım zaman, ANAP'lılar benim konuşmamdan, siz de başka bir yönden rahatsız oluyorsunuz. Ondan sonra, müdahale ediyorlar, tabiî ki, aşılan süreler olacak.

BAŞKAN — Bir dakika efendim, bir dakika...

Değerli arkadaşlarım, lütfen müdahale etmeyiniz. Sayın konuşmacının 5 dakikalık süresi dolmuş bulunuyor.

Devam ediniz Sayın Genç; toparlayınız.

KAMER GENÇ (Devamla) — Sayın ANAP'lı arkadaşlarım, dinleyiniz; bakınız, bu memleket hepimizin. Bu memlekette, kimse kimseden daha fazla vatansever değildir, kimse kimseden daha vatan haini değildir. Bu memleketin geleceği, hepimizin geleceğidir ve bu memlekette hepimizin çocukları, hepimizin istikbali vardır.

Sizin hesabınız şudur : Sizin hesabınız, dış borcu alıp bugünü kurtarmak; ama, aldığınız o dış borçların hesabını teferruatıyla soracağız biz sizden. Gerekirse bir Meclis araştırması da isteyeceğiz.

Siz diyorsunuz ki, biz 300 milletvekilini bulalım, Anayasayı değiştirelim... Türkiye'deki toprakları satmak suretiyle - geç-

miş beyanatlarınız böyle - dış borç ödemeyi kafanızdan geçiriyorsunuz. Biz size müsaade etmeyeceğiz. Yalnız, sizden şunu istirham ediyorum...

BAŞKAN — Tamamlayınız cümlenizi lütfen efendim. Sözünüzü kesmek durumunda kalacağım. Daha ben hayatımda milletvekili sözü kesmedim.

KAMER GENÇ (Devamla) — Bir dakika efendim... Tamamlıyorum.

Benim önce konuştuğum, usul meselesiydi; usul hakkındaki konuşmalar süreye dahil değildir; usulî konuşmalar her zaman yapılır.

Sayın Bakan benim soruma tam olarak cevap vermediler. Türkiye'de kurulu şirketlerin ne miktarda borç aldıkları konusunda bize cevap vermediler. Bu borçların nereye sarf edildiği konusunda cevap vermediler. Bizim, Hükümet garantisi altında, devletin çeşitli kurumlarının garantisi altında alınan birtakım paraların yabancı bankalara yattığı konusunda kuşkularımız vardır.

MUSTAFA CUMHUR ERSÜMER (Çanakkale) — Hayal görüyorsun.

KAMER GENÇ (Devamla) — Hayali sen görüyorsun, ben gerçekleri görüyorum.

O bakımdan, Sayın Hükümetin bugün bana verdiği cevaptan tatmin olmadım; sorumun cevabı değildir. Başka bir vesileyle bu konuda yine konuşacağım.

Saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Genç.

Soru cevaplandırılmıştır.

10. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, fitre, zekât, kurban derisi ve bağırsakların toplanmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının başarılı olamadıkları iddiasına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in cevabı (6/18)

BAŞKAN — 10 uncu sırada, Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, fitre, zekât, kurban derisi ve bağırsakların toplanmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının başarılı olamadıkları iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sorusu vardır.

Sayın Güneş Gürseler burada mı efendim? Burada.

Sayın Devlet Bakanı burada mı efendim? Buradalar.

Soruyu okutuyorum efendim :

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun ilgili Devlet Bakanı tarafından «Sözlü» olarak yanıtlanmasının sağlanması konusunda gereğine emirlerinizi saygılarımla arz ederim.
26 . 1 . 1988

Güneş Gürseler
Tekirdağ

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Yasasının zarf dağıtmak suretiyle fitre, zekât toplanması ile kurban derisi ile bağırsakların toplanması yetkisini, bu yasaya göre çıkarılan 17 Temmuz 1986 tarihli yönetmelikle Türk Hava Kurumundan alıp, ilçeler ve illerde kurulan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına vermesinden sonra geçen sürede bu vakıflarca yapılan toplamalarda başarılı olunamadığı gözlenmiştir. Fitre ve zekât zarf-

ları toplanamamış, kurban derilerinin çeşitli derneklerce toplanmasına göz yumulmuş ve önemli bir bölümü de çürümüştür.

Vakıflarc toplanan fitre - zekât, kurban derisi ve bağırsak miktrı nedir?

Toplama yetkisinin vakıflara verilmesinden önceki son dönemde Türk Hava Kurumunun topladığı miktar nedir?

Büyük Atatürk'ün kurduğu ve havacılığımızın gelişmesine önemli katkısı olan Türk Hava Kurumunun uğradığı bu gelir kaybının giderilmesi için ne gibi tedbirler düşünülmektedir?.

BAŞKAN — Devlet Bakanı Sayın Cemil Çiçek, buyurun efendim.

DEVLET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Yozgat) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; soru konusu olan fitre ve zekât ile kurban derilerinin toplanması, 14 Haziran 1986 tarihinden evvel Türk Hava Kurumu şubelerince yapılmaktaydı; bu kanunun çıkışını takiben, sosyal dayanışma vakıflarınca toplanmaktadır. Yalnız, bu toplama sırasında, yine eskiden olduğu gibi mülkî amirler, Türk Hava Kurumu şubeleriyle de işbirliği yaparak bu toplama işini birlikte yapmaktadırlar.

Bizim kayıtlarımıza göre kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, 1986 yılında 10 milyar 519 milyon Türk Liralık - parasal olarak - bir bağış elde edilmiştir. 1987 yılında ise, 16 milyar 42 milyon Türk Liralık bir toplama elde edilmiştir. Dolayısıyla, bize intikal eden kayıtlara göre, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar, artışlar yüzde 50'nin üzerindedir. dolayısıyla iddianın doğru olmadığı kanaatindeyiz; ancak, mülkî amirlerin bu konuda daha fazla hassasiyet göstermesi ve vakıflar kanalıyla bu toplama işlemlerinin daha büyük bir ciddiyetle yürütülmesi noktasında gerekli ikazlar ve yazışmalar da yapılmıştır.

Yalnız, Türk Hava Kurumunun topladığı dönemle şimdiki dönem arasındaki fark şuradadır: Daha evvelden, bu toplama işi bir yerde mecburî haldeydi, şimdi vatandaşın gönüllü bağışları şeklinde tecelli etmektedir. Vakfın amaçları vatandaşa daha iyi anlatıldığı süre içerisinde, giderek bu bağışların artacağı kanaatindeyiz.

Bilgilerinize saygıyla arz ederim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Çiçek.

Sayın Gürseler, buyurun efendim.

GÜNEŞ GÜRSELER (Tekirdağ) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Sayın Bakana yanıtı için teşekkür ediyorum.

Soruyu sormamda isabet gösterdiğime bir kez daha kendi kendime karar vardım; çünkü, Sayın Bakanla çok farklı şeyler söylüyoruz. Bendeki rakamlar - ki, büyük ölçüde Türk Hava Kurumunun rakamlarıdır - Sayın Bakanın söylediklerinden çok farklı.

Aslında bu işi, «böyle bir soru olur mu?» diye değerlendirebilirsiniz. «Büyük Millet Meclisinin kıymetli zamanını kurban derilerinin toplanması için işgal etmek uygun mudur?» diyebilirsiniz; ama, benim burada özellikle üstüne basarak söylemek istediğim bir şey var. 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Yasası çıktığı zaman, bir vakıf sistemi getirildi. Bu vakıf sistemi getirilirken, yasaya bir 10 uncu mdde kondu. Bu 10 uncu madde ile, 2860 sayılı Yardım Toplama Yasasının 5 inci bölümünü tümüyle iptal etti. Bu iptal

sonucunda ortaya şöyle bir durum çıktı: Türk Hava Kurumunun elinden, yardım toplama, kurban derisi toplama, fitre ve zekât toplama yetkisi alındı. «Ne olacak; alınsın» diyeceksiniz.. Değil...

Türk Dil Kurumundan başlayarak, Türk Tarih Kurumuna ve oradan Türk Hava Kurumuna gelen bir zincir var. Sonunda da, Türk Hava Kurumunun da gelirsiz kalması gibi bir durum var. Sayın Bakan, «Yüzde 50 arttı» diyor. Yüzde 50 arttıysa tabiî ki, Türk Hava Kurumuna verilen hisse de artacak; ama, bakın bendeki rakamlar nasıl: 1986'da - en son - Türk Hav Kurumu, fitre ve zekâtı topladı, 1987'de Vakıflar topladı; tam 51 milyonluk düşüş var. Bu, Türk Hava Kurumu rakamlarıyla sabit ve bu düşüş neye rağmen biliyor musunuz 1986'da fitrenin asgarî miktarı 150 liraydı, 1987'de 300 lira yapıldı. Fitrenin asgarî miktarında yüzde 100 artış yapıldığı halde, toplanan parada 51 milyonluk bir düşüş var; bu birincisi.

Sayın Bakan toplam rakam verdi; ben, fitre ve zekâttan sonra, küçükbaş hayvan derisi ile, sığır derisi konusunda da rakamlar vermek istiyorum. Küçükbaş hayvan derisinde, Türk Hava Kurumunun en son toplama yaptığı 1985'e göre, tam 466 568 kiloluk azalma vardır; sığırda ise, 399 747 kilo azalma vardır.

VEFA TANIR (Konya) — Vatandaşın kurban kesecek hali mi var?

GÜNEŞ GÜRSELER (Devamla) Tabiî, Sayın Tanır'ın söylediği gibi, bunu o şekilde de yorumlayabiliriz; vatandaşın kurban kesecek hali kalmamıştır öyle de yorumlayabiliriz; ama, benim üzerinde durmak istediğim o değil Sayın Tanır.

Yardım Toplama Yasasını iptal ettiler; o yasanın cezaî müeyyideleri de iptal oldu. Yani, Türk Hava Kurumundan başka kuruma, başka derneğe kurban derisi ve zekât toplatılmıyordu; toplanırsa, toplayan ceza görüyordu. Bir sürü, ne idüğü belirsiz dernek vardı; o yasak kalkınca şimdi o dernekler devreye girdiler. Aslında o dernekler derileri doğru dürüst toplasalar, o da bir şey değil; o deriler çürüdü; herkes kendi ilinden biliyor.

Sayın Bakan, «Valiler, Türk Hava Kurumunun topladığı dönemde bu toplamayı yapıyordu» diyor. Valiler yapmıyordu» diyor. Valiler yapmıyordu; Türk Hava Kurumu, cumhuriyetle yaşıt olan birikimiyle, deneyimiyle o toplamayı yapıyordu: valiler işi seyrediyorlardı. Vakıflarda iş şimdi valilere kaldı; valiler «Bir de onunla mı uğraşacağız?» dediler ve birkaç tane, bu işin simsarı zengin oldu. Bu işin Türk Hava Kurumuna maliyeti 5 milyar liradır; 5 milyar lira gelirden eksik kalındı.

,Diyeceksiniz, «5 milyar lira önemli mi?» Evet, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu açısından 5 milyar lira belki önemli değil; ama, Türk Hava Kurumu için önemli. Ayrıca, biliyorsunuz kimler için önemli o 5 milyar lira; toplananın yüzde 15'i Kızılaya veriliyor, yüzde 15'i Çocuk Esirgeme Kurumuna veriliyor, Diyanete veriliyor, yüzde 25'i Sosyal Yardımlaşma Vakfında kalıyor yüzde 40'ı Türk Hava Kurumuna veriliyor. Bunlar yapılmadı; bu paylaştırmadan az para aldılar ve giderek ne oldu? Türk Hava Kurumu güçsüzleşti.

Benim bu soruyu burada huzurunuza getirmekten maksadım, şu yasadaki sakatlığı değiştirmektir. Sayın Bakan,

Türk Hava Kurumunun rakamları ile elindeki rakamları karşılaştırırsa, kendisindeki rakamların abartılmış olduğunu görecektir.

Atatürk, «İstikbal, göklerdedir» demiştir. Türk Hava Kurumuyla büyük yol alındı. Gelin, iktidarsınız, bu yasayı değiştirelim; ama, sizde bu yolda bir düşüncenin olmadığı, Sayın Bakanın anlattıklarından anlaşılıyor. Bu yasayı değiştirmek üzere biz bir teklif getiririz ve desteklemenizi de dileriz; çünkü, Türk Hava Kurumunun gelir kaynaklarının kurutulmaması; çünkü Kızılayın, Çocuk Esirgeme Kurumunun, Diyanetin gelir kaynaklarının kurutulmaması için bu toplamanın tekrar düzenli hale getirilmesi ve Atatürk'ün kurduğu bir kuruluşun Türk havacılığında, gelir sahibi olan bir kuruluş durumunda bırakılması gerekmektedir.

Bu düşünceleri söyleyebilmek, Hava Kurumu gerçeğine dikkatlerinizi çekebilmek için bu soruyu sormuştum. Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Gürseler.

11. — Tokat Milletvekili Kâzım Özev'in, yapımı tamamlanan Tokat il merkezindeki doğumevinin hizmete açılmamasının nedenine ilişkin sorusu ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Bülent Akarcalı'nın cevabı (6/19)

BAŞKAN — 11 inci sırada, Tokat Milletvekili Sayın Kâzım Özev'in, yapımı tamamlanan Tokat il merkezindeki doğumevinin hizmete açılmamasının nedenine ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sorusu vardır.

Sayın Kâzım Özev burada mı efendim? Burada.

Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı burada mı efendim?

Burada.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı tarafından sözlü olarak yanıtlanmasını saygı ile arz ederim.

26.1.1988
Kâzım Özev
Tokat

1. Tokat il merkezindeki doğumevinin yapımı tamamlanıp kesin teslim işleri bitmesine rağmen, bugüne kadar neden hizmete açılmamıştır?

2. Ne zaman açılacaktır?

3. Binanın bitiminden bu yana (İlk iki sene kaloriferleri de yanmış, bu sene yanmıyor) yani 1985'ten beri doğumevini hizmete açmayan sorumlular hakkında ne gibi işlem yapılmıştır, veya ne yapılacaktır?

BAŞKAN — Sayın Bakan, buyurun efendim.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI BÜLENT AKARCALI (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Tokat'taki 125 yataklı Doğum ve Çocuk Bakımevinin inşaatının geçici kabulü 8 Ocak 1986 tarihinde yapılmış ve teknik eksiklikler bir raporla bu tarihte tespit edilmiştir.

Sayın Kâzım Özev'in belirttiği gibi, bu doğumevi, maalesef, bugüne kadar açılamamıştır. Bu doğumevinin açılamamasındaki sebep, herhangi bir şahsî hata olmaktan ziyade ödenek yetersizliği ikincisi; bakanlık ve valilik arasında, bu doğumevinin açılabilmesi için çeşitli görüşlerin ortaya çıkması; fakat, sonunda, doğumevi binasının bitmesiyle birlikte, içine yerleştirilmesi gereken alet,

edavat, araç - gereç ve diğer donanımların yarım milyara yakın bir parayı bulması ve bu para için de gerekli ödeneğin çıkamamasından kaynaklanmıştır. Doğumevinin, 1988 yılı içerisinde, bütçemiz çıktıktan sonra açılabileceğini sayın milletvekili arkadaşımıza ve Tokatlı arkadaşlara ifade etmek isterim.

Bildiğiniz gibi, geçici bütçeden dolayı, nisan ayına kadar tefriş ve donanımla ilgili olarak, çok kısıtlı bir bütçemiz vardır. Bu bütçeden, şu anda böyle bir doğumevini tamamen tefriş etme imkânımız yoktur. Elimizdeki mevcut stoktan, bazı araç - gereçler gönderilmiştir; fakat, bunlar da 125 yataklı bir doğumevini yeteri kadar donatacak düzeyde değildir; ancak, kesin bütçemiz çıktıktan sonra, bu doğumevinin, 1988 yılı içerisinde, tamamen tefriş edilmiş bir şekilde ve hizmete açık olarak, yeterli kadrosuyla, bütün milletvekili arkadaşlarımızın da, Tokatlı milletvekili arkadaşlarımızın da katılmasıyla açılabileceğini burada ifade etmek isterim. Bu konuda, arkadaşlarımızın değerli yardımlarını da her zaman kıvançla karşılayacağız.

Binanın açılmamasıyla ilgili olarak, «Sorumlular hakkında ne gibi işlem yapılmıştır?» sorusuna gelince. Bununla ilgili olarak, herhangi bir şahsın ihmali ya da hatası görülmemektedir. Belirttiğim gibi, mesele bir ödenek meselesi olmuştur. Dolayısıyla, mazereti herhangi bir şahsa yükleyerek cevap vermek istemem.

Konunun üstündeyiz. Buna benzer eksikliklerimiz vardır. Bunlar 1988 senesi içerisinde - bütçemizin yeterli olacağı da anlaşılmaktadır - teker teker ele alınacak ve özellikle, Anadolu'da, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki bu tip bitmiş yatırımların acil bir şekilde, hızlı bir şekilde devreye girmesine öncelik verilecektir. Ayrıca, bitimine yaklaşılmış diğer tesislere de, benzer program uygulanacaktır.

Bu konunun gündeme getirilmesinden dolayı da, ayrıca teşekkür ederim.

Sağolun. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Akarcalı.

Sayın Kâzım Özev; buyurun efendim.

KÂZIM ÖZEV (Tokat) — Sayın Bakana teşekkür ederim; tatmin oldum efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

12. — İstanbul Milletvekili Mehmet Moğultay'ın, kamu konutlarının tahsis gayesine ve kira bedellerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/20)

BAŞKAN — 12 nci sırada, İstanbul Milletvekili Mehmet Moğultay'ın, kamu kontlarının tahsis gayesine ve kira bedellerine ilişkin Başbakandan sorusu vardır.

Sayın Mehmet Moğultay?.., Burada.

Sayın Başbakan veya adına cevap verecek Sayın Bakan?... Yok.

Soru ertelenmiştir.

13 üncü soruya geçiyoruz.

13. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Anadolu Bankasına yüz milyon liranın üzerinde borcu bulunup da 31.12.1987 tarihi itibariyle borcunu ödememiş olan kişi ve kurumlara ve tahsil edilemeyen banka alacakları hakkında ne gibi işlem yapıldığına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/21)

BAŞKAN — Sayın Kamer Genç... Burada.

Sayın Başbakan?...

Ancak...

KAMER GENÇ (Tunceli) — Sayın Başkan İçtüzüğün 97 nci maddesinin ikinci fıkrası, «Bir milletvekilinin bir sorusu görüşüldükten sonra ikinci sorusu ertelenir» diyor efendim.

BAŞKAN — Sayın Kamer Genç burada, Sayın Başbakan burada değil.

Ancak...

SUDİ TÜREL (İstanbul) — Olmaz...

BAŞKAN — Müsaade edin efendim.

Ancak, tarafları teşkil ettikten sonra söyleyeceğimiz söz vardı, onu söyleyeceğim; müsaade ederseniz söyleyeyim:

Değerli arkadaşlarım, İçtüzüğümüzün 97 nci maddesinde, bir milletvekilinin birden fazla soru önergesi varsa, aynı birleşimde görüşülemez hükmü yer almış bulunmaktadır. Bugüne kadar yapılan tüm uygulamalar da bu istikamette olmuştur. Aynı birleşimde eğer bir üye beş altı tane soru önergesi verirse sıra sıra konuşulur, diğer arkadaşımıza sıra gelmez mülahazası ile İçtüzüğe bu hüküm konulmuş bulunmaktadır.

Sayın Kamer Genç'in bu sözlü sorusu, hemen gelecek birleşimde görüşülmek üzere ertelenmiştir. (SHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

14. — İzmir Milletvekili Mehmet Turan Bayazıt'ın, 3392 sayılı Yasa ile kurulan ilçelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/22)

BAŞKAN — 14 üncü sırada, İzmir Milletvekili Turan Bayazıt'ın, 3392 sayılı Yasa ile kurulan ilçelere ilişkin Başbakandan sorusu vardır.

Sayın Bayazıt?... Burada.

Sayın Başbakan?... Yok.

Ertelenmiştir.

15. — Hatay Milletvekili Turhan Hırfanoğlu'nun, 1987 ve 1988 yıllarındaki taşkınlar nedeniyle Hatay İline bağlı bazı ilçe ve köylerde zarara uğrayan vatandaşlara ne gibi yardımlar yapıldığına ve taşkınların önlenmesi için alınacak tedbirlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/23)

BAŞKAN — 15 inci sırada, Hatay Milletvekili Turhan Hırfanoğlu'nun, 1987 ve 1988 yıllarındaki taşkınlar nedeniyle Hatay İline bağlı bazı ilçe ve köylerde zarara uğrayan vatandaşlara ne gibi yardımlar yapıldığına ve taşkınların önlenmesi için alınack tedbirlere ilişkin Başbakandan sorusu vardır.

Sayın Turhan Hırfanoğlu?... Burada.

Sayın Başbakan veya cevap verecek Bakan?... Yok.

Ertelenmiştir.

16. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, 16.1.1988 - 27.1.1988 tarihleri arasında gerçekleştirilen plastik ve deri terlik ihracatına ve bu terlikler için Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan yapılacak ödemeye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/24)

BAŞKAN — 16 ncı sırada, İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, 16.1.1988 - 27.1.1988 tarihleri arasında gerçekleştirilen plastik ve deri terlik ihracatına ve bu terlikler için Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan yapılacak ödemeye ilişkin Başbakandan sorusu vardır.

Sayın Yüksel Çengel?... Burada.
Sayın Başbakan?... Yok.
Soru ertelenmiştir.

Değerli arkadaşlarım, çalışma süremiz dolmuştur.

Gündemdeki konuları ve 11 sıra sayısıyla basılıp, 15.2.1988 Pazartesi günü dağıtılan 16.2.1988 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan ve 17.2.1988 Çarşamba gündemine girecek olan kanun tasarılarını sırasıyla görüşmek için, 17.2.1988 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 18.49

B) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin Santaş Firmasındaki alacağını tahsil edip edemediğine ilişkin sorusu ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı H. Hüsnü Doğan'ın yazılı cevabı (7/13)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı Sayın Hüsnü Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla talep ederim.

12 . 1 . 1988
Cüney Canver
Adana

26.3.1987 tarihinde, daha önce sorduğum ve yanıt istediğim sorularıma verdiğiniz yazılı yanıtta «Santaş Firması aleyhine açılan davaların sonuçlandığını ve verilen kararların kesinleştiğini, bu kararlar uyarınca Toprak Mahsulleri Ofisinin bu firmadan 652 milyon lira alacağının olduğunu, yine bu alacakların tahsili için Ankara 6 ncı İcra Memurluğunda üç ayrı dosyada icra takibine girişildiğini, ayrıca Ankara 1 inci Asliye Ticaret Mahkemesinin 17.9.1985 gün ve Esas : 1985/2420, Karar : 1985/2374 kararı ile firmanın menkul ve gayrimenkul malları ile üçüncü şahıslardaki hak ve alacaklarına ihtiyatî haciz konulduğunu» belirtmektesiniz. Buna göre,

1. Toprak Mahsulleri Ofisine 652 milyon lira borçlu olan Santaş adlı firmadan (gerekli hukukî girişimlerin yapıldığı tarafınızdan açıklandığına göre) bu alacak tahsil edilmiş midir?

2. Borçlu firmanın mal varlığı bu borcu karşılamaya yetmekte midir? Firma ile Toprak Mahsulleri Ofisi arasında bu sözleşmeler imzalanırken Ofis tarafından gerekli güvenceler alınmış mıdır?

3. Firmadan alındığı belirtilen teminat mektubu hangi bankadan alınmıştır?

4. Toprak Mahsulleri Ofisinin alacağını tahsil etmek için Ankara 6 ncı İcra Memurluğunda üç ayrı dosyada icra takibine giriştiği tarafınızdan belirtilmiş; ancak, dosya numaraları belirtilmemiştir. Dosya numaralarını açıklar mısınız?

5. Bu alacağın tamamen tahsil edileceği kanısında mısınız? Toprak Mahsulleri Ofisinin riskli alacağı var mıdır? Var ise miktarı nedir?

TC
Tarım Orman ve Köyişleri
Bakanlığı 16 . 2 . 1988
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı : ÖKM - 2-23

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Genl. Sek. Ka. ve Kar. Müd.'lüğünün 19 Ocak 1988 tarih ve 7/13-110/00884 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Cüneyt Canver'in, «Toprak Mahsulleri Ofisinin Santaş Firmasındaki alacağını tahsil edip edemediği» hakkındaki yazılı soru önergesinin cevabı ekte takdim edilmektedir.

Arz ederim.

H. Hüsnü Doğan
Tarım Orman ve Köyişleri
Bakanı

TC
Tarım Orman ve Köyişleri
Bakanlığı
Adana Milletvekili Sayın Cüneyt Canver'in Yazılı Soru Önergesinin Cevabıdır

Cevap 1. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün Santaş Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den olan 652 Milyon TL. alacağının tahsiline çalışılmaktadır.

Cevap 2 - 3. Borçlu Firmanın Gaziantep Samköyü Başpınar mevkiinde baklîyat fabrikası bulunmaktadır. Sözü edilen bu fabrika daha önce icra yoluyla 180 Milyon TL.'ya satılmış ve Pamukbank A.Ş.'nin 180 Milyon TL. ipotekli alacağı bulunduğundan Ofis alacağı tahsil edilememiştir. Ancak, adı geçen Şirketin bu satışın iptali için Gaziantep İcra Tetkik Merciinde açmış olduğu dava sonunda söz konusu satış iptal edilmiştir.

Açıklamadan da anlaşılacağı üzere, Firmanın Gaziantep Samköyü Başpınar mevkiinde geniş kapasiteli bir baklîyat fabrikası bulunmaktadır.

Firma ile Toprak Mahsulleri Ofisi arasında nohut ve kırmızı mercimek satışıyla ilgili sözleşmeler imzalanırken Pamukbank, Akbank ve Osmanlı Bankalarından gerekli teminatlar alınmıştır.

Cevap 4. Ofisin, 24.10.1980, 25.2.1981 ve 23.9.1981 tarihli nohut satışına ilişkin sözleşmelerden doğan alacağının tahsili için Ankara 6 ncı İcra Memurluğunun 1985/6197 sayılı dosyasında;

27.4.1982 tarihli nohut satışına ilişkin sözleşmeden doğan alacağının tahsili için Ankara 6 ncı İcra Memurluğunun 1987/219 sayılı dosyasında ve 11.1.1983 tarihli kabuklu kırmızı mercimek satışına ilişkin sözleşmeden doğan alacağımızın tahsili için de yine Ankara 6 ncı İcra Memurluğunun 1987/1781 sayılı dosyasında icra takibine girişilmiştir.

Cevap 5. Yukarıda da belirtildiği üzere Santaş Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Gaziantep Samköyü Başpınar mevkiinde bir baklîyat fabrikası bulunmaktadır. Bu fabrikaya, bugünkü piyasa fiyatlarına göre bir değer tespiti yaptırıldığında Ofis alacağının tahsili durumu açıklığa kavuşacaktır.

Ofisin Santaş Tarım Sanayi ve T.A.Ş.'den icra takibine konu olan ve sözü edilen alacaklarından başka alacağı bulunmamaktadır.

Arz ederim.

H. Hüsnü Doğan
Tarım Orman ve Köyişleri
Bakanı

2. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, kredi verildiği ve teşvik tedbirlerinden yararlandırıldığı iddia edilen bir firmadan teminat alınıp alınmadığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı İsmet Kaya Erdem'in yazılı cevabı (7/19)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Kaya Erdem tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla talep ederim.

12 . 1 . 1988
Cüneyt Canver
Adana

T.B.M.M.'nin 12.12.1986 gün ve 39 nolu Birleşiminde, özkaynağı 20 milyon lira olan bir firmaya, 2 milyar 104 milyon liralık Yatırım, bu yatırımda kullanılacak hafriyat makinelerini ithal etmek için 3 milyon 542 bin dolar, % 40 Yatırım indirimi, % 100 Gümrük muafiyeti, faiz farkı indirimi, 1 milyar 470 milyon lira kredi verildiği ve bu hususun 16 Ocak 1985 gün ve 18637 sayılı Resmî Gazetede yayınlandığı belirtmiş ve firmaya tanınan imtiyazların nedenlerini, 20 milyon lirası olan herkese bu olanakların tanınıp, tanınmayacağını sormuştum. Aynı Birleşimde, sorularımı yazılı olarak yanıtlıyacağınızı bildirmiştiniz. Ancak bugüne kadar sorularıma herhangi bir yanıt vermediğiniz gibi, bundan sonrada vermeyeceğinizden hiç kuşkum yok. Oysa Anayasanın 98 inci maddesi, soru mekanizmasını T.B.M.M.'nin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olarak düzenlemiştir. Buna göre,

1. Öz kaynağı 20 milyon lira olan bu firmaya önce iş, sonra bu işi gerçekleştirmek için döviz, kredi verildiğine ve diğer teşvik tedbirlerinden yararlandırıldığına göre, işin başarılmaması halinde uğranılması muhtemel risklere karşı yeterli ve gerekli teminat alınmışmıdır? Alınmışsa neler olduğunu açıklar mısınız?

2. Bu firmaya önce iş, işi gerçekleştirmek için gerekli para, kredi ve teşvikler sunulduğuna göre bu firmanın mensuplarının kalkınacakları açıktır. Bu firmayı tercihinizin nedenlerini açıklar mısınız? Firma işi tamamlamış mıdır ya da hangi aşamadadır açıklar mısınız?

3. 20 milyon lira özkaynağı olan herkese, her şirkete, kuruluşa Devletin aynı olanaklarını sunmaya hazır mısınız?

4. Milletvekillerinin Bütçe tartışmaları veya benzeri tartışmalar esnasında sordukları soruları yazılı olarak yanıtlıyacağınızı belirtip, örneğin aradan 394 gün geçtiği halde benim sorumu hâlâ neden yanıtlamadınız?

TC
Devle Bakanlığı 11 . 2 . 1988
Başbakan Yardımcılığı
Sayı : 03-1/002/0093

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 25.1.1988 tarih ve 7/19-112/00886 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazıları ile tarafımdan cevaplandırılması istenen Adana Milletvekili Sayın Cüneyt Canver'in soru önergesi cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi arz ederim.

Kaya Erdem
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Adana Milletvekili Sayın Cüneyt Canver'in Yazılı Soru Önergesi Cevabıdır.

1987 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli Kuruluşlar ve İdareler ve Bütçe Kanun Tasarısının, Devlet Planlama Teşki-

latı Müsteşarlığı 1987 Malî Yılı Bütçesine ilişkin görüşmelerin yapıldığı Yüce Meclisimizin 12 Aralık 1986 günlü, 39 uncu birleşiminde, gruplar ve şahıslar adına konuşmalar tamamlandıktan sonra, Sayın Milletvekillerinden bazıları sorular yöneltmişlerdi. Bu sorulardan bir kısmına eldeki bilgiler çerçevesinde hemen cevap verilmişti. Teknik ayrıntılı bilgi gerektirenlere daha sonra yazılı cevap verilmesi usulden olup Sayın Canver'in sorusuna da, yazılı cevap verileceği ifade edilmesine rağmen, o günlerde cevap verilmemiş olmasında herhangi bir kasıt aranmamalıdır.

Resmî Gazete'nin 16 Ocak 1985 tarih ve 18637 sayılı nüshasında yayınlanmış olan Yatırım Teşvik Belgeleri verilen firmaların listesinde Konya'nın Karaman ilçesinde yapımı sürdürülen Gödet Barajı'nın hafriyat ihalesini kazanmış olduğu için Yatırım Teşvik Belgesi verilen Bekir - Halil Çelik İnşaat Tic. ve San. A.Ş., Sayın Milletvekilinin dikkatini çekmiştir.

Devle Su İşlerinin açtığı ihaleyi kazanmış olması nedeniyle ve işin devam ettiğini her yıl belgelemesi şartıyla verilmiş olan teşvik belgesi ile Hükümet tarafından firmaya herhangi bir iç veya dış kredi temin edileceği taahhüt edilmiş değildir. Teşvik belgesi verilmiş olan şahıs veya firmalar, bankalarla temas kurarak, bankalarca kredi kullanımında gözetilen teminat vb. şartları yerine getirmekte kendileri sorumludurlar.

Sermayesi 650 milyon TL. olan firmanın tamamı dış krediye dayanan teşvik belgesi kapsamındaki bu yatırımda öz kaynağından kullanması gereken miktar 20 milyon TL. dır. Diğer taraftan sabit yatırım tutarı olan 1 milyar 470 milyon TL., o günkü döviz kurları ile firmanın yurt dışından kendi imkânlarıyla temin ettiği dış kredinin karşılığıdır.

Firma, teşvik belgesi kapsamında, baraj inşaatının hafriyatında kullanmak için iş makinaları ithal etmiştir. Devlet Su İşleri tarafından ihale edilmiş bulunan hafriyatta işe başlama tarihi 29 Mayıs 1984, süre uzatımlı ikmal tarihi 30 Ekim 1988'dir. Herhangi bir nedenle işin bırakılması durumunda, verilen bütün teşvikler geri alınacaktır.

Bilgilerine sunulur.

3. — Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın, İncirlik Ortak Savunma Tesisine ilişkin Başbakandan sorusu ve Dışişleri Bakanı A. Mesut Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/21)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda belirttiğim yazılı sorularımın Başbakan Sayın Turgut Özal'a sorulması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Erdal Kalkan
Edirne

1. İncirlik Ortak Savunma Tesisinde nükleer silahlar var mıdır? Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu silahların kesin sayısını biliyor mu?

2. Müttefik bir Amerika uçağı uluslararası hukuku çiğneyen bir eylemin ardından İncirlik Ortak Savunma Tesisine inebilir mi?

3. ABD, Türkiye'nin kesin karşı çıkmasına rağmen, İncirlik Müşterek Savunma Tesisini Ortadoğu veya Basra Körfezinde kendi çıkarları doğrultusunda kullanabilirmi? Kullanmaya kalkışırsa ABD'yi pasifize edebilecek tedbirler TC Hükümetinde alınmış mıdır? Alınmış ise bu tedbirler nelerdir? Alınmamış ise Hükümet ne gibi tedbirler almayı düşünmektedir?

4. Amerikan ordusu için geliştirilen ve halen gündemde olan AIR LAND BATTLE doktrini (Konvansiyel, nükleer, kimyasal v.b. silahların entegre biçimde kullanılması ve düşman topraklarında derinliğine saldırı harekatı düzenlemesi) İncirlik Ortak Savunma Tesisine ek görevler yükleyecek midir? Yükleyecekse bu görevler nelerdir?

5. İncirlik Ortak Savunma Tesisinin gerçek görevi nedir?

TC
Dışişleri Bakanlığı 15 . 2 . 1988
Siyaset Planlama Dairesi
Başkanlığı
Sayı : SPLD/440-1321
Konu : Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 25.1.1988 tarihli ve 7/21-125 (00982) sayılı yazıları.

Edirne Milletvekili Sayın Erdal Kalkan'ın İncirlik Ortak Savunma Tesisleri hakkında tevdi etmiş olduğu yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

A. Mesut Yılmaz
Dışişleri Bakanı

Soru 1. İncirlik Ortak Savunma Tesisinde nükleer silahlar var mıdır?

Cevap 1. Bilindiği gibi Türkiye muhtemel bir saldırının öncelikle caydırılması, saldırı vukuunda ise defedilmesi esasına dayanan NATO'nun esnek mukabele stratejisini benimsemiştir. Bu strateji konvansiyonel kuvvetlerin yanısıra nükleer silahların himayesinden de yararlanılmasını öngörmektedir. Türk topraklarında nükleer silahların konuşlandırılması ulusal karara bağlıdır.

Ülkemizin özel şartlarını önemle dikkate alan ve savunmaya yönelik olan makul ve müesses nükleer taahhütlerimizin değiştirilmesi veya artırılması düşünülmemektedir. ABD'nin de savunma tertiplerine katıldığı İncirlik Türk Silahlı Kuvvetleri Tesisinin statüsü 1980 SEİA'sına bağlı 3 Numaralı Tamamlayıcı Anlaşmaya ek İncirlik Uygulama Anlaşmasında açıkça belirlenmiştir.

İncirlik, ulusal güvenlik çıkarlarımızın ve Cumhuriyet Hükümetlerince de onaylanan söz konusu NATO Savunma Planlarının gerektirdiği imkân ve kabiliyetlerle donatılmıştır. Takdir edeceğiniz gibi silah sistemlerinin sayı ve konuş yerleri güvenlik gerekçeleri ile açıklanmamaktadır. Ancak şu kadarını ifade edeyim ki, İncirlik Tesisinde hangi malzeme, teçhizat, silah veya mühimmatın bulunduğu Hükümetimizin bilgisi içindedir ve tesislere Türk makamlarının bilgi ve onayı olmadan malzeme, teçhizat, silah veya mühimmat getirilmesi söz konusu değildir.

Soru 2. Müttefik bir Amerikan uçağı uluslararası hukuku çiğneyen bir eylemin ardından İncirlik Ortak Savunma Tesisine inebilir mi?

Cevap 2. İncirlik Tesisinin her türlü faaliyetinde olduğu gibi, meydan uçuş kontrol kulesinde de, Türk ve Amerikalı Uzmanlar birlikte görev yapmaktadırlar. Gerek uluslararası hukuka, gerek ulusal yasalarımıza aykırı bir durum ortaya çıktığında, bunun tüm veçhelerinin titizlikle değerlendirilmesi ve yasaların gereğinin yerine getirilmesi doğaldır.

Soru 3. ABD, Türkiye'nin kesin karşı çıkmasına rağmen, İncirlik Müşterek Savunma Tesisini Ortadoğu veya Basra Körfezinde kendi çıkarları doğrultusunda kullanabilir mi? Kullanmaya kalkışırsa ABD'yi pasifize edebilecek tedbirler T.C.

Hükümetince alınmış mıdır? Alınmış ise bu tedbirler nelerdir? Alınmamış ise Hükümet ne gibi tedbirler almayı düşünmektedir?

Cevap 3. İki ülke arasında savunma işbirliğinin, Kuzey Atlantik Andlaşmasından doğan yükümlülüklerle sınırlı olduğunu açıkça vazeden SEİA Anlaşması ABD Hükümetinin de imzasını taşımaktadır.

Güvenliği yakından ilgilendiren bu kabil hassas durumlarda bazı varsayımlar üzerine beyanlarda bulunmanın fazla bir yararı olmayacağını takdir edersiniz.

Soru 4. Amerikan ordusu için geliştirilen ve halen gündemde olan AIR Land BATTLE doktrini (Konvansiyinel nükleer, kimyasal v.b. silahların entegre biçimde kullanılması ve düşman topraklarında derinliğine saldırı harekatı düzenlenmesi) İncirlik Ortak Savunma Tesisine ek görevler yükleyecek midir? Yükleyecekse bu görevler nelerdir?

Cevap 4. Soruda da ifade olunduğu gibi, saldırı halinde düşman topraklarına derinliğine harekat düzenlenmesini öngören ve Air-Land Battle olarak adlandırılan taktik askerî konsept ABD Silahlı Kuvvetlerinin kullanımı için düşünülmüş olup, ne NATO'nun ne de ülkemizin bu konseptle bir bağlantısı bulunmamaktadır. Bu nedenle sözü edilen konseptin yurdumuzda uygulanması veya ortak savunma tesislerine ek görevler yüklemesi söz konusu değildir.

Soru 5. İncirlik Ortak Savunma Tesisinin gerçek görevi nedir?

Cevap 5. Biraz önce de ifade etmeye çalıştığım gibi, SEİA Anlaşmasının 3 Numaralı Tesisler Tamamlayıcı Anlaşmasına Ek İncirlik Uygulama Anlaşmasının 4 üncü maddesinde, Tesisin görevi açıkça belirtilmektedir.

Buna göre, onaylanmış NATO planlarını destekleyen iki filonun ve bununla ilgili destek elemanlarının rotasyon esasına göre İncirliğe intikali, uçuş personelinin eğitimi, destek kolaylıklarının işletme ve idamesi ile Avrupa'daki diğer Amerikan Hava Kuvvetleri birliklerine ait uçakların eğitim için intikal etmesi amacıyla, ABD'nin İncirlik'teki faaliyetlere katılmasına izin verilmiştir.

İncirliğin tüm görevi budur. Amaç, ülke ve İttifak savunmasının en iyi ve etkin şekilde idamesinden ibarettir.

4. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Yasası gereğince kimlere ne miktar yardım yapıldığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in yazılı cevabı (7/23)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun ilgili Devlet Bakanı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasının sağlanması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Güneş Gürseler
Tekirdağ

Soru : 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Yasası gereğince bugüne kadar Türkiye genelinde yapılan para ve eşya dağıtımının illere göre ayrı ayrı miktarı ve bu kapsamda Tekirdağ İlinde yapılan harcama türleri ile para ve eşya yardımı alan şahısların isimleri nedir?

T.C.
Devlet Bakanlığı 15 . 2 . 1988
Sayı : 03-9.68/00356
Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

İlgi : TBMM Bşk.'nın 25.1.1988 tarih ve 7/23-139/01018 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza intikal ettirilen Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kanunu gereğince kimlere ne miktarda yardım yapıldığı hakkındaki yazılı soru önergesine ait not ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil Çiçek
Devlet Bakanı

Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in 3294 sayılı Kanunla kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan bugüne kadar Türkiye genelinde ve Tekirdağ İlinin ilçelerinde yapılan para ve eşya yardımı ile ilgili yazılı soru önergesine ait not :

1. Bir nolu listede, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından kuruluşlardan 30.9.1987 tarihine kadar yapılan yardımlar ve iller itibariyle aynî ve nakdî oluşuna göre gösterilmektedir.

2. Tekirdağ İli genelinde yapılan yardımların türleri itibariyle dağılımı 2 no.'lu tabloda gösterilmektedir.

Yardım alanların kimliği fondan takip edilmeyip, ilgili il ve ilçe vakıflarından sorulabilir.

Ek : 2 Adet Tablo.

I NO. LU TABLO

Kuruluştan 30.9.1987 Tarihine kadar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yapılan yardım tutarı ve kişi sayısı

		Kişi Sayısı	Yardım Tutarı (TL.)
1 — ADANA	: Nakdî	17 066	962 584 535
	Aynî	20 235	255 175 135
2 — ADIYAMAN	: Nakdî	16 380	582 554 193
	Aynî	31 584	223 375 122
3 — AFYON	: Nakdî	13 267	476 912 038
	Aynî	22 589	385 186 685
4 — AĞRI	: Nakdî	5 618	194 586 134
	Aynî	14 593	240 085 137
5 — AMASYA	: Nakdî	3 756	129 546 733
	Aynî	14 387	168 835 775
6 — ANKARA	: Nakdî	26 770	1 248 813 953
	Aynî	15 928	381 036 275

		Kişi Sayısı	Yardım Tutarı (TL.)
7 — ANTALYA	: Nakdî	4 991	316 725 493
	Aynî	7 643	156 715 401
8 — ARTVİN	: Nakdî	3 535	169 442 067
	Aynî	3 739	95 118 266
9 — AYDIN	: Nakdî	6 713	340 912 314
	Aynî	24 225	400 125 397
10 — BALIKESİR	: Nakdî	15 000	553 778 112
	Aynî	15 473	301 150 584
11 — BİLECİK	: Nakdî	2 056	71 341 764
	Aynî	3 456	42 163 743
12 — BİNGÖL	: Nakdî	5 368	185 962 137
	Aynî	5 212	72 135 444
13 — BİTLİS	: Nakdî	4 878	259 671 693
	Aynî	20 601	363 340 536
16 — BURSA	: Nakdî	5 283	161 019 680
	Aynî	11 111	134 438 034
15 — BURDUR	: Nakdî	8 259	182 217 154
	Aynî	6 640	86 965 803
14 — BOLU	: Nakdî	11 932	651 673 355
	Aynî	10 644	288 706 857
17 — ÇANAKKALE	: Nakdî	3 217	178 102 138
	Aynî	4 546	156 231 319
18 — ÇANKIRI	: Nakdî	5 285	159 518 613
	Aynî	14 471	166 478 705
19 — ÇORUM	: Nakdî	13 145	544 542 307
	Aynî	17 073	388 056 125
20 — DENİZLİ	: Nakdî	11 256	453 345 135
	Aynî	14 097	170 872 462
21 — DİYARBAKIR	: Nakdî	15 585	566 312 943
	Aynî	18 445	360 042 220
22 — EDİRNE	: Nakdî	2 527	120 794 614
	Aynî	5 287	156 110 102

		Kişi Sayısı	Yardım Tutarı (TL.)
23 — ELAZIĞ	: Nakdî	13 079	500 028 729
	Aynî	10 311	188 728 399
24 — ERZİNCAN	: Nakdî	2 450	78 900 353
	Aynî	7 811	154 667 592
25 — ERZURUM	: Nakdî	7 270	282 254 374
	Aynî	65 245	794 795 136
26 — ESKİŞEHİR	: Nakdî	5 042	201 294 556
	Aynî	7 180	140 468 405
27 — GAZİANTEP	: Nakdî	19 884	226 495 439
	Aynî	60 292	392 639 169
28 — GİRESUN	: Nakdî	8 819	275 283 434
	Aynî	20 670	335 734 066
29 — GÜMÜŞHANE	: Nakdî	6 382	355 215 406
	Aynî	1 701	75 089 202
30 — HAKKÂRİ	: Nakdî	1739	114 777 932
	Aynî	11 785	162 091 018
31 — HATAY	: Nakdî	6 438	259 180 001
	Aynî	35 593	448 945 337
32 — ISPARTA	: Nakdî	7 608	271 884 405
	Aynî	6 123	131 952 960
33 — İÇEL	: Nakdî	9 798	315 324 428
	Aynî	17 162	443 873 062
34 — İSTANBUL	: Nakdî	34 909	1 510 594 866
	Aynî	45 837	521 703 254
35 — İZMİR	: Nakdî	22 484	602 694 794
	Aynî	21 870	356 505 323
36 — KARS	: Nakdî	13 131	588 809 680
	Aynî	20 645	338 074 867
37 — KASTAMONU	: Nakdî	8 489	373 332 196
	Aynî	9 948	262 993 214
38 — KAYSERİ	: Nakdî	8 626	243 041 179
	Aynî	37 676	586 564 623

		Kişi Sayısı	Yardım Tutarı (TL.)
39 — KIRKLARELİ	: Nakdî	3 747	158 696 974
	Aynî	5 504	149 088 685
40 — KIRŞEHİR	: Nakdî	3 476	178 951 237
	Aynî	1 872	35 808 096
41 — KOCAELİ	: Nakdî	2 764	74 428 674
	Aynî	16 260	247 595 699
42 — KONYA	: Nakdî	14 297	509 937 333
	Aynî	23 939	752 048 389
43 — KÜTAHYA	: Nakdî	3 503	186 472 385
	Aynî	5 650	178 064 983
44 — MALATYA	: Nakdî	9 492	501 135 169
	Aynî	6 428	95 267 572
45 — MANİSA	: Nakdî	12 162	550 760 551
	Aynî	18 162	223 344 019
46 — KAHRAMANMARAŞ	: Nakdî	9 546	410 090 632
	Aynî	18 665	535 910 783
47 — MARDİN	: Nakdî	18 099	610 340 131
	Aynî	20 478	282 591 792
48 — MUĞLA	: Nakdî	3 257	135 663 554
	Aynî	8 370	142 682 418
49 — MUŞ	: Nakdî	526	15 129 297
	Aynî	7 058	111 182 676
50 — NEVŞEHİR	: Nakdî	7 322	252 984 875
	Aynî	5 789	155 335 159
51 — NİĞDE	: Nakdî	6 573	272 741 200
	Aynî	5 166	108 478 821
52 — ORDU	: Nakdî	10 572	262 268 000
	Aynî	14 122	381 716 843
53 — RİZE	: Nakdî	2 456	200 591 403
	Aynî	2 254	139 795 631
54 — SAKARYA	: Nakdî	6 802	263 611 997
	Aynî	5 321	100 355 041

		Kişi Sayısı	Yardım Tutarı (TL.)
55 — SAMSUN	Nakdî	10 886	352 643 815
	Aynî	27 127	569 074 153
56 — SİİRT	Nakdî	25 165	829 556 495
	Aynî	16 629	187 808 928
57 — SİNOP	Nakdî	9 674	336 010 101
	Aynî	5 753	156 435 304
58 — SİVAS	Nakdî	8 402	328 064 067
	Aynî	14 154	244 308 269
59 — TEKİRDAĞ	Nakdî	3. 868	192 734 369
	Aynî	6 500	199 555 291
60 — TOKAT	Nakdî	18 896	529 382 661
	Aynî	12 717	281 891 942
61 — TRABZON	Nakdî	4 940	234 267 448
	Aynî	7 743	275 984 130
62 — TUNCELİ	Nakdî	7 516	287 383 435
	Aynî	8 004	140 595 820
63 — ŞANLIURFA	Nakdî	15 314	621 576 879
	Aynî	16 935	262 407 451
64 — UŞAK	Nakdî	3 715	188 380 457
	Aynî	2 943	101 719 403
65 — VAN	Nakdî	11 898	375 209 687
	Aynî	5 248	132 263 010
66 — YOZGAT	Nakdî	6 675	284 882 652
	Aynî	13 730	228 317 547
67 — ZONGULDAK	Nakdî	13 596	554 687 010
	Aynî	9 042	159 995 790
TÜRKİYE GENELİ	Nakdî	632 502	24 408 051 405
	Aynî	989 210	17 002 774 399

II NO. LU TABLO

Kuruluş - 30.9.1987 Tarihleri Arasında Tekirdağ İli Genelinde Yapılan Yardımları Gösterir Faaliyet Çizelgesi

Yardımın Türü			Kişi Say.	TL. Tutarı
Yiyecek yardımı		Nakdî	201	9 392 437
		Aynî	3 062	64 393 659
Giyecek yardımı		Nakdî	235	10 214 423
		Aynî	1 954	54 912 582
Yakacak yardımı		Nakdî	1 001	18 375 200
		Aynî	72	2 998 280
Sağlık yardımı		Nakdî	116	6 542 484
		Aynî	306	31 706 663
Geçimini temin edici yardımlar		Nakdî	67	18 012 796
		Aynî	59	21 165 233
Barınma ihtiyacı için yardım		Nakdî	23	7 831 870
		Aynî	21	5 358 787
Eğitim yardımları (Öğrencilere kitap, kırtasiye v.s.)		Aynî	849	10 814 251
BURS	Ortaöğretim	Nakdî	89	4 650 000
	Yükseköğretim	Nakdî	124	2 958 000
Para yardımı	Bir defaya mahsus	Nakdî	1 389	83 039 373
	Periyodik ödeme	Nakdî	259	15 533 186

Yardımın Türü		Kişi Say.	TL. Tutarı
Diğer yardımlar (Evlenme, çeyiz, sünnet, defin ... gibi)	Nakdî	364	16 184 600
	Aynî	177	8 205 836
TOPLAM	Nakdî	3 868	192 734 369
	Aynî	6 500	199 555 291
GENEL TOPLAM		**10 368**	**392 289 660**

5. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 29.11.1987 tarihine kadar Afyon İlinde kimlere ne miktar yardım yapıldığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in yazılı cevabı (7/26)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Devlet Bakanı Sayın Cemil Çiçek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Abdullah Ulutürk
Afyon

SORU : 1. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan, fonun yasal faaliyete geçmesinden beri Afyon merkez ve ilçelerinde hangi kıstaslarla kimlere, kaç kişiye ne miktarda yardım yapılmıştır?.

2. Adı geçen fondan seneler ve ayrı ayrı aylar itibariyle 29.11.1987 tarihine kadar ne kadar yardım yapılmıştır?

T.C.
Devlet Bakanlığı 12 . 2 . 1988
Sayı : 03-9.68/00311
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 25.1.1988 tarih ve 7/26-154/01107 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza intikal ettirilen Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 29.11.1987 tarihi itibariyle Afyon ili Merkez ve ilçelerine yapılan yardımlar ile ilgili Yazılı Soru önergesine ait not ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil Çiçek
Devlet Bakanı

Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 29.11.1987 Tarihi İtibariyle Afyon İli Merkez ve İlçelerine Yapılan Yardımlarla İlgili Yazılı Soru Önergesine Ait Not

1. 3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 7 nci maddesi, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının kuruluş ve yetkilerini belirlemiştir. Buna göre: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunda toplanan kaynağın ülke çapında ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî olarak dağıtılmak ve bu Kanun amacına uygun faaliyet ve çalışmalarda bulunmak üzere her il ve ilçede Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kurulur. Ayrıca; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları «Özel Hukuk Tüzelkişileridir».

Bu sebeplerle, vatandaşlara yapılan yardımlara Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının mütevelli heyetleri karar vermektedir. Fon Sekreteryası yardım yapılan kişilerin kimliğini takip etmemektedir. Kimlere yardım yapıldığı ilgili Vakıflardan istenebilir.

Afyon ve ilçelerine ait kuruluştan 31.12.1987 tarihine kadar yapılan yardımlar ekli tabloda görüldüğü gibidir.

2. İlgili Vakıflarca yapılan yardımların kullanım alanlarının, miktarlarının v.s. bilinmesi ve istatistikî bilgiler çıkarılması için 3'er aylık dönemler halinde faaliyet raporları istenmektedir. Fonda aylık bilgiler bulunmamaktadır.

Ek : 1 Tablo

AFYON VE İLÇELERİNDE KURULUŞTAN - 31.12.

İlçeler	Kuruluş - 31.12.1986 Kişi sayısı	Yardım tutarı (TL.)	1.1.1987 - 31.3.1987 Kişi sayısı	Yardım tutarı (TL.)	1.4.1987 - 30.6.1987 Kişi sayısı	Yardım tutarı (TL.)
Merkez	100	14.276.881	1.491	48.404.827	2.094	47.415.183
Bolvadin	1.043	9.279.046	981	9.723.710	971	11.365.498
Çay	505	17.795.750	519	16.583.891	546	11.163.575
Dazkırı	594	10.048.884	552	11.742.728	716	18.084.252
Dinar	1.844	24.795.000	319	7.496.000	2.280	21.347.729
Emirdağ	99	8.591.000	957	35.124.700	1.847	29.120.159
İhsaniye	868	6.393.818	490	8.246.436	2.308	32.831.413
Sandıklı	384	14.079.900	671	23.180.400	1.357	45.578.486
Sincanlı	333	12.877.490	915	13.040.417	239	11.875.183
Sultandağı	255	6.930.000	808	27.195.000	145	6.786.688
Şuhut	182	3.733.764	722	28.260.914	797	30.290.320
Toplam	6.207	128.801.533	8.425	228.999.023	13.300	265.858.486

İl Geneli Olarak : Kuruluştan - 31.12.1987 tarihine kadar; 56.638 kişiye, 1.394.277.599 TL. yardım yapılmıştır.

(*) 1.10.1987 - 31.12.1987 dönemi faaliyet raporu intikal etmemiştir.

1987 TARİHİNE KADAR YAPILAN YARDIMLAR

1.7.1987 - 30.9.1987		1.10.1987 - 31.12.1987		Toplam	
Kişi sayısı	Yardım tutarı (TL.)	Kişi sayısı	Yardım tutarı (TL.)	Kişi sayısı	Yardım tutarı (TL.)
509	30.969.439	5.526	178.616.269	9.720	319.682.599
210	14.237.139	2.481	46.045.370	5.686	90.650.763
174	8.802.107	390	18.238.846	2.134	72.584.169
256	10.263.563	1.637	34.376.989	3.755	84.516.416
136	6.595.613	1.463	28.685.564	6.042	88.919.906
799	18.745.568	1.580	24.886.800	5.282	116.468.227
2.835	42.587.670	3.682	61.708.024	10.183	151.767.361
2.170	67.645.827	3.394	117.653.392	7.976	268.138.005
130	9.550.601	(x)	(x)	1.617	47.343.691
126	6.541.860	122	5.508.000	1.456	52.961.548
579	22.500.294	507	16.459.622	2.787	101.244.914
7.924	238.439.681	20.782	532.178.876	56.638	1.394.277.599

6. — Sakarya Milletvekili Mehmet Gölhan'ın, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 1986 ve 1987 yıllarında kaç kişiye ne kadar yardım yapıldığına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in yazılı cevabı (7/31)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Fonuyla ilgili aşağıdaki soruların Sayın Devlet Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını müsaadelerinize saygıyla arz ederim.

Mehmet Gölhan
Sakarya

1. Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Fonundan 1986 ve 1987 yıllarında kaç vatandaşa ve toplam olarak ne kadar yardım yapılmıştır?

2. 1987 yılına ait yapılan yardımların ay ve ay miktarları ne olmuştur ve her ay kaç vatandaşa imkân sağlanmıştır?

3. İhtiyaç içinde olan vatandaşların bu Fondan yararlanabilmeleri için Anavatan Partisine kaydedilmiş olmalarının gerektiği ileri sürülmektedir. Bu doğru mudur? Bu hususlaki şikâyetler sizlere intikal etmiyor mu?

Bu konuda ne gibi önlemler almaktasınız?

Hangi siyasî görüşe sahip olursa olsun muhtaç olan vatandaşların bu Fondan yararlanması için yansız ve tarafsız davranılması hususunda gerekli uyarılar yapılmakta mıdır?

T.C.
Devlet Bakanlığı 12 . 2 . 1988
Sayı : 03-9.68/00310
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 1 Şubat 1988 tarih ve 7/31-177/01218 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza intikal ettirilen Sakarya Milletvekili Mehmet Gölhan'ın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile ilgili yazılı soru önergesine ait not ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil Çiçek
Devlet Bakanı

Sakarya Milletvekili Mehmet Gölhan'ın Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile İlgili Yazılı Soru Önergesine ait not :

1. 1986 yılında 307 018 kişiye 6 359 578 873 TL.

1987 yılında 2 058 710 kişiye 55 374 600 489 TL. yardım yapılmıştır.

2. Yardımlar il ve ilçelerdeki Vakıflar tarafından yapılmaktadır. Ancak yapılan yardımların kullanım alanlarının, miktarlarının v.s. bilinmesi ve istatistikî bilgiler çıkarılması için 3'er aylık dönemler halinde faaliyet raporları istenmektedir. Fonda aylık bilgiler bulunmamaktadır.

1987 yılına ait yardımlar 3'er aylık dönemler itibariyle aşağıdaki gibidir :

	Kişi Sayısı	Yardım Tutarı TL.
1. 1.1987 - 31. 3.1987	409 072	10 509 511 494
1. 4.1987 - 30. 6.1987	501 768	12 573 972 105
1. 7.1987 - 30. 9.1987	407 855	11 967 763 332
1. 10.1987 - 31.12.1987	740 015	20 323 353 558
Toplam	2 058 710	55 374 600 489

3. Doğru değildir. 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 7 nci maddesi, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının kuruluş ve yetkilerini belirlemiştir. Buna göre : Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan toplanan kaynağın ülke çapında ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî olarak dağıtılmak ve bu Kanun amacına uygun faaliyet ve çalışmalarda bulunmak üzere her il ve ilçede Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kurulur. Ayrıca ; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları «Özel Hukuk Tüzelkişileridir.»

Bu sebeplerle, vatandaşlara yapılan yardımlara Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının mütevelli heyetleri karar vermektedir. Fon Sekreteryası yardım yapılan kişilerin kimliğini takip etmemektedir. Kimlere yardım yapıldığı ilgili Vakıflardan istenebilir.

7. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, süne böceğinin Trakya'da 1987 yılında meydana getirdiği zarara ve alınması gerekli tedbirlere ilişkin sorusu ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı H. Hüsnü Doğan'ın yazılı cevabı (7/33)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı Sayın Hüsnü Doğan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının sağlanması konusunda gereğine emirlerinizi saygılarımla arz ederim.

Güneş Gürseler
Tekirdağ

Trakya'da buğday ürününde 1987 yılında meydana gelen süne zararı ne miktardadır? Bu zararla çiftçimizin kaybı ne olmuştur?

1988 yılında da aynı tür bir zararla karşılaşmamak için hangi tedbirler alınmıştır?

T.C.
Tarım Orman ve Köyişleri
Bakanlığı 16 . 2 . 1988
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı : ÖKM. 2.48

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

İlgi : Kan. ve Kar. Da. Bşk. lığının 1.2.1988 tarih ve 7/33-180/01221 sayılı yazısı.

Tekirdağ Milletvekili Sayın Güneş Gürseler'in yazılı soru önergesinin cevabı ekte takdim edilmektedir.

Arz ederim.

H. Hüsnü Doğan
Tarım Orman ve
Köyişleri Bakanı

T.C.
Tarım Orman ve Köyişleri
Bakanlığı

Tekirdağ Milletvekili Sayın Güneş Gürseler'in Yazılı Soru Önergesinin Cevabıdır

Cevap : 1987 yılında Trakya'da süne, Türkiye'de şimdiye kadar görülmemiş boyutlarda büyük bir epidemi yapmış; Bakanlığımızca zamanında alınan tedbirler sonucu, ilaç, uçak, alet, araç, personel gibi ihtiyaçlar devletçe karşılamak suretiyle 3 623 579 dekar sahada mücadele yapılmıştır.

Epideminin boyutlarının büyüklüğüne, rağmen, mücadeleden sonra, il müdürlüklerinin bölge düzeyinde yaptıkları sayımlarda zarar görmüş dane oranı % 5 ve altına çekilebilmiştir.

Epideminin şiddeti dikkate alındığında, 1987 yılında zarar görmüş dane oranının tek uygulama ile düşürülebildiği minumum seviye, memnuniyet verici olarak mütalaa edilmekte; bu sahalarda mücadele yapılmadığı takdirde, zararlı dane oranının papulasyon durumuna göre çok daha fazla olabileceği uzmanlarca ifade edilmektedir.

1988 yılında, Trakya'da, Güney ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde süne mücadelesi programı hazırlanmış; mücadele ile ilgili organizasyonunun planlama safhasından sonra, ilaç, alet, uçak, araç, traktör, tanker, karavan ve personel ihtiyaçlarının temini ile ilgili ön hazırlıklara başlanmıştır.

Bu yıl 1987 yılı kışlak sürveylerine göre Edirne'de 1 950 000 dk, Tekirdağ'da 2 000 000 dk. ve Kırklareli'de 1 500 000 dk. olmak üzere, Trakya illerinde toplam 5 450 000 dk. sahada yer aletleri ve uçakla mücadele yapılması programa alınmıştır.

Nisan ayı içerisinde süne inişlerinin tamamlanmasını müteakip yapılacak kışlamış ergin sürveylerine göre, mücadele yapılması planlanan sahada artış olabileceği gibi azalma da olabilecektir. Böylece, ilaçlanması gerekecek hakikî sahalar belirlenmiş olacaktır.

Ayrıca, çiftçi ve teknik personel bazında yoğun eğitim çalışmaları planlanmıştır.

Arz ederim.

H. Hüsnü Doğan
Tarım Orman ve
Köyişleri Bakanı

8. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, Bakanlık yurt dışı teşkilatı için gerçekleştirilen büro malzemesi ve kırtasiye alımlarına ve bu teşkilata ait binaların güvenlik donatımına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı A. Mesut Yılmaz'ın yazılı cevabı (7/43)

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Dışişleri Bakanı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını dilerim.

Saygılarımla.

İ. Önder Kırlı
Balıkesir

1. Dışişleri Bakanlığı, dış teşkilatı için toplu büro malzemesi ve kırtasiye alımları hangi tarihte başlatılmıştır? Bu malzemeler, Almanya'da hangi firmadan alınmıştır? Alım için herhangi bir ihale söz konusu olmuş mudur?

2. Almanya'ya çok uzak olan, dış temsilciliklerimize de, Almanya'daki firmadan büro malzemesi ve kırtasiye gönderildiği hususu doğru mudur?

Bu uygulama halen de sürdürülmekte midir?

3. Bu şekilde Dışişleri Bakanlığımızla iş yapan firmalar hangileridir? Yıllar itibariyle, kendilerine yapılan ödeme miktarı nedir?

4. Almanya'daki Schuca firmasından :

a) Alınan çelik yelek miktarı ve ödenen bedel nedir? Bu firmaca, hangi marka yelekler pazarlanmıştır?

b) Dışişleri, dış örgüt binalarının güvenlik donatımı, ezcümle kurşun geçirmez camlar, panolar, levhalar, kapalı devre TV aygıtları, bunlarla ilgili ışıklandırmalar, tel örgüler, ek yapılar, kurşun geçirmez sanılıp sadece darbeye mukavim olduğu ileri sürülen camlar konusunda, aynı firmanın ne gibi faaliyeti olmuştur?

c) Ayrıca aynı firmayla, bakım kontratları yapılmış ve bakım ücreti ödenmiş midir?

Yukarıda a-b-c maddelerinde gösterilen işler için, anılan firmaya, yıllar itibariyle ödenen para miktarı ne kadardır?

5. Schuca firmasına yaptırıldığı ileri sürülen bu işler sırasında, Bakanlıkça ihale açılmış mıdır? Açılmışsa, katılan firmalar hangileridir? Schuca'nın tercih nedeni nedir?

6. Alman H. And. S. Fahrzeugban Gmb. H. Und. Co. KG. firmasından alınan, zırhlı araçlarla ilgili olarak, Schuca firmasına danışmanlık veya aracılık ücreti ödenmiş midir?

7. Frankfurt Başkonsolosluğumuza, parası devletçe ödenmeyen bir araç hediyesi yapılmış mıdır? Aracı hibe eden kimdir? Hibe sebebi nedir?

Bu işlem hangi tarihte olmuştur? O tarihteki Frankfurt Başkonsolosumuz kimdi?

T.C.
Dışişleri Bakanlığı 15 . 2 . 1988
Güvenlik İşleri Dairesi
Başkanlığı
Sayı : GİDA/17

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığına

İlgi : 10 Şubat 1988 gün ve 7/43, 233/01424 sayılı yazıları.

Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın Bakanlığım için yapılan bazı malzeme alımıyla ilgili iddialar konusunda tevdi etmiş olduğu yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

A. Mesut Yılmaz
Dışişleri Bakanı

Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın Sualllerine Verilen Cevaplar.

Soru : 1. Dışişleri Bakanlığı, dış teşkilatı için toplu büro malzemesi ve kırtasiye alımları hangi tarihte başlatılmıştır? Bu malzemeler, Almanya'da hangi firmadan alınmıştır? Alım için herhangi bir ihale söz konusu olmuş mudur?

Cevap ; Dışişleri Bakanlığının dış teşkilatı ihtiyacı için toplu büro malzemesi ve kırtasiye alımları 1983 yılı içinde yapılmıştır. Söz konusu malzeme, FAC'da Düsseldorf'da yerleşik METRACON Ltd. firmasından alınmıştır. Alım, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 46/T maddesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Soru : 2. Almanya'ya çok uzak olan, dış temsilciliklerimize de, Almanya'daki firmadan büro malzemesi ve kırtasiye gönderildiği hususu doğru mudur?

Bu uygulama halen de sürdürülmekte midir?

Cevap : Mahallinde bulunmayan, bulunsa bile gerek kalite gerekse bedeli bakımından gönderilen malzemeye kıyasen tatminkâr görülmediği için uzaklık keyfiyeti gözetilmeden ihtiyaç belirten dış temsilciliklerimize malzeme gönderilmiştir.

Toplu kırtasiye alımları sadece 1983 yılında yapılmış ve bilahara bu uygulamaya son verilmiştir.

Soru : 3. Bu şekilde Dışişleri Bakanlığımızla iş yapan firmalar hangileridir, Yıllar itibariyle, kendilerine yapılan ödeme miktarı nedi?

Cevap : Toplu büro malzemesi ve kırtasiye alımı, yukarıda da değinildiği üzere 1983 yılında bir kez uygulanmış ve söz konusu malzeme yalnız METRACON firmasından alınmış ve aynı yıl son bulan alım karşılığında anılan firmaya 499 342,08 D. Mark ödenmiştir.

Soru : 4. Almanya'daki Schuco firmasından :

a) Alınan çelik yelek miktarı ve ödenen bedel nedir? Bu firmaca, hangi marka yelekler pazarlanmıştır?

b) Dışişleri, dış örgüt binalarının güvenlik donatımı, ezcümle kurşun geçirmez camlar, panolar, levhalar, kapalı devre TV aygıtları, bunlarla ilgili ışıklandırmalar, tel örgüler, ek yapılar, kurşun geçirmez sanılıp sadece darbeye mukavim olduğu ileri sürülen camlar konusundan, aynı firmanın ne gibi faaliyeti olmuştur?

c) Ayrıca aynı firmayla, bakım kontratları yapılmış ve bakım ücreti ödenmiş midir?

Yukarıda a-b-c maddelerinde gösterilen işler için, anılan firmaya, yıllar itibariyle ödenen para miktarı ne kadardır?

Cevap : Almanya'daki Schuco firmasından :

a) 1982 yılında 698 000,— D. Mark karşılığında 1 000 adet kurşuna dayanıklı yelek satın alınmıştır.

b) 21 Eylül 1982 gün ve 100001/5382 sayılı Bakanlık Onayı ile dış temsilciliklerimizde güvenlik önlemleri ve donanımlarının tesisi için Schuco firması ile 6 Ekim 1982 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

c) Aynı firma ile daha sonraki yıllarda bakım sözleşmeleri de akdedilmiştir.

Firmaya yapılan ödemeler aşağıda gösterilmiştir:

Dış Temsilciliklerimizde Alınan Fiziki Güvenlik Önlemleri :

— 1983 yılında 31 Dış Temsilciliğimizde kurulan güvenlik donanımları karşılığında 7 628 372,10 DM., 728 739 92 ABD Doları, 333 655,96 İngiliz Sterlini, 675 944 190 İtalyan Lireti, 16 283 722 Belçika Frangı, 3 810 967,36 Fransız Frangı ve 8 183 231,64 Avusturya Şilini,

— 1984 yılında 7 Dış Temsilciliğimizde kurulan güvenlik donanımları karşılığında 4 383 980 DM. ve 130 000 ABD doları,

— 1985 yılında 2 Dış Temsilciliğimizde kurulan güvenlik donanımları karşılığında 1 287 988 DM.

— 1986 yılında 3 Dış Temsilciliğimizde kurulan güvenlik donanımları karşılığında 267 000 DM. ve 864 332,80 Fransız Frangı ödenmiştir.

Kurulmuş güvenlik donanmalarının periodik bakım ve onarımı için 1985 yılında 268 092,— DM, 1986 yılında ise 305 892 D. Mark ödenmiştir.

Zırhlı Taşıtlar :

Schuco Firması ile yapılan istişare sonunda bulunan «H. und S. Fahrzeugbau und Co. KG» firmasından aşağıda kayıtlı zırhlı taşıtlar alınmıştır.

1982 yılında satın alınan 16 taşıt	2 627 376,— D. Mark
1983 yılında satın alınan 51 taşıt	10 437 250,— D. Mark
1985 yılında satın alınan 4 taşıt	714 999,99,— D. Mark
	85 254 62,— ABD Doları

Kurşun Geçirmez Yelekler :

1982 yılında 698 000,— D. Mark karşılığında 1 000 adet kurşun geçirmez yelek satın alınmıştır.

Soru : 5. Schuco firmasına yaptırıldığı ileri sürülen bu işler sırasında, Bakanlıkça ihale açılmış mıdır? Açılmışsa, katılan firmalar hangileridir? Schuco'nun tercih nedeni nedir?

Cevap : Schuco firmasına yaptırılan işlerde uygulanan malî usul aşağıda izah edilmiştir.

Bakanlığın bütçesinin «Dış Temsil Görevlerinin Yürütülmesi» ile ilgili 112 Programı içerisinde yer alan cari harcamalar dışında kalan diğer cari harcama kalemlerindeki ödenekler, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye kanununun 83 üncü maddesinin A/a fıkrası uyarınca, Bakanlar Kurulunun Maliye ve Gümrük Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden tespit edilen limitler dahilinde, Devlet Muhasebesi Genel Yönetmeliğinin 121 inci maddesinin (c) fıkrası son bendine göre gider bakımından «İta Amiri Mutemedi» olan misyon şefi adına gönderilmiş, bu avans limitlerini aşan harcamalar ise anılan Bakanlıktan aynı Kanunun A/C fıkrası uyarınca ilgili misyon şefleri adına açılan Kredilerle karşılanmıştır.

Anılan Kanunun ilgili maddelerine göre dış misyonlarımıza gönderilen ödeneklerin harcanmasında ise, 22 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile 2490 Sayılı Kanunun 46 ncı maddesine eklenen (I) Fıkrası hükümleri ile aynı Kanunu değiştiren ve 1.1.1984 tarihinde yürürlüğe giren 2885 Sayılı Kanunun 79 uncu maddesi hükümlerine göre çıkarılacak yönetmeliğe kadar mahallî usul ve esaslar gözönünde tutulmuş ve daha sonra bu maddeye göre çıkarılan «Dış Ülkelerdeki kuruluşların Yerel İhtiyaçlarının Sağlanmasına ait Yönetmelikin 15 Mart 1987 tarihinde yürürlüğe girmesi üzerine bu yönetmelik esasları uyarınca sarfiyatta bulunulmuştur.

Soru : 6. Alman H. und S. Fahrzeugbau GmbH. und Co. KG firmasından alınan, zırhlı araçlarla ilgili olarak, Schuco firmasına danışmanlık veya aracılık ücreti ödenmiş midir?

Cevap : Alınan «H. und S. Fahrzeugbau und Co. KG» firmasından alınan zırhlı araçlarla ilgili olarak, Schuco firmasına danışmanlık veya aracılık için herhangi bir ödeme yapılmamıştır.

Soru : 7. Frankfurt Başkonsolosluğumuza, parası devletçe ödenmeyen bir araç hediyesi yapılmış mıdır? Aracı hibe eden kimdir? Hibe sebebi nedir?

Cevap : Frankfurt Başkonsolosluğumuza herhangi bir araç hediye edilmemiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

GÜNDEMİ

22 NCİ BİRLEŞİM

16 . 2 . 1988 Salı

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Meclis Araştırması Önergesi (10/5)

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR GÖRÜŞMELER

1. — Diyarbakır Milletvekili Hikmet Çetin ve 26 arkadaşının, enflasyon ve bayat pahalılığının ekonomik ve toplumsal yaşamda yarattığı sorunları ve bu konuda alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

6

SÖZLÜ SORULAR

1. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, olağanüstü hal ilan edilen illerde bazı okul binalarının askerî amaçla ya da karakol olarak kullanıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/3)

2. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, işçi, memur ve emekliler ile dul ve yetimlerinin ekonomik sorunlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/6)

3. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, 1987 yılı sonunda yayınlanan «İcraatın İçinden Programı»nda Kütahya İli Merkez İlçesine bağlı Köprüören Köyüne yer verilmesinin nedenine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/7)

4. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyacı olan zırhlı araç ve gereçlerin alımında bir A.B.D. firmasının tercih edilmesinin nedenine ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/9)

5. — Siirt Milletvekili Mehmet Abdurrezak Ceylan'ın, olağanüstü hal ilan edilen illerde ateşli silah ruhsatı almak için yapılan müracaatlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/10)

6. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Adnan Menderes Havaalanı'nın teknik donanımının eksik olduğu iddiasına ve diğer havaalanlarında da bu tür eksiklikler bulunup bulunmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/12)

(Devamı arkada)

7. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 1983 - 1987 yıllarında görevlerine son verilen, haklarında nakil işlemi uygulanan ve müfettişlik sınavına tabi tutulan öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/15)

8. — Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu'nun, Balıkesir İline yeni bir televizyon yansıtıcısının ne zaman kurulacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/16)

9. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, 6.11.1983 - 31.12.1987 tarihleri arasında hangi ülkelerden ne miktar borç alındığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/17)

10. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, fitre, zekat, kurban derisi ve bağırsakların toplanmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının başarılı olamadıkları iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/18)

11. — Tokat Milletvekili Kâzım Özev'in, yapımı tamamlanan Tokat il merkezindeki doğumevinin hizmete açılmamasının nedenine ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/19)

12. — İstanbul Milletvekili Mehmet Moğultay'ın, kamu konutlarının tahsis gayesine ve kira bedellerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/20)

13. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Anadolu Bankasına yüz milyon liranın üzerinde borcu bulunup da 31.12.1987 tarihi itibariyle borcunu ödememiş olan kişi ve kurumlara ve tahsil edilemeyen banka alacakları hakkında ne gibi işlem yapıldığına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/21)

14. — İzmir Milletvekili Mehmet Turan Bayazıt'ın, 3392 sayılı Yasa ile kurulan ilçelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/22)

15. — Hatay Milletvekili Turhan Hırfanoğlu'nun, 1987 ve 1988 yıllarındaki taşkınlar nedeniyle Hatay İline bağlı bazı ilçe ve köylerde zarara uğrayan vatandaşlara ne gibi yardımlar yapıldığına ve taşkınların önlenmesi için alınacak tedbirlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/23)

16. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, 16.1.1988 - 27.1.1988 tarihleri arasında gerçekleştirilen plastik ve deri terlik ihracatına ve bu terlikler için Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan yapılacak ödemeye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/24)

7
KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — 3392 Sayılı 103 İlçe Kurulması Hakkında Kanunun Geçici Birinci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/380) (S. Sayısı : 10) (Dağıtma tarihi : 10.2.1988)

2. — 6.1.1982 Tarihli ve 2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/371) (S. Sayısı : 9) (Dağıtma tarihi : 9.2.1988)